

Č B R I Š K I
časnik

Občina Brda

ŠTEVILKA 120 • LETNIK 29 • JESEN 2025

V ritmu narave

Svet se vrti vedno hitreje. Tehnologija napreduje z neverjetno hitrostjo, aplikacije in sistemi se menjajo, še preden jih zares osvojimo. Mlajši zlahka plavajo v tem toku, a tisti, ki smo se že srečali z abrahamom, se pogosto ujamejo v občutku, da nas svet prehiteva. Včasih sem se spraševala, le kaj zanimivega bom povedala zanamcem, velikih vojnih zgodb na srečo nimam, pretirane revščine tudi ne, in vendar se sedaj ob vsej tehnologiji počutim kot star dinosaver, ko razlagam, kako smo živeli brez telefonov, pa se nekateri starejši še spomnijo, da v hišah ni bilo niti vode niti elektrike. Tokrat ne bom razpravljala o pasteh, ki jih tehnologija prinaša, raje se bom zatekla v naravo.

Trta in oljka rasteta po svojem ritmu, ne glede na to, kako hitro teče svet. Trgatev pride, ko pride, in oljke zorijo, ko je njihov čas. Ne vprašajo nas, ali jih imamo čas obrati. Res je, da podnebne spremembe že rišejo nove vzorce, a narava še vedno diha v svojem ritmu, mirno in potrpežljivo, s tiho modrostjo, ki nas uči, da se pravo življenje ne meri v hitrostih, temveč v trenutkih, ki jih znamo zares živeti. V tem ritmu najdem tisti občutek stalnosti, ki mi ga sodobni svet vse težje nudi.

V tej številki se oziramo k jeseni in tistemu, kar prinaša, k delu v vinogradih in oljčnih nasadih, k utrinkom poletnih dogodkov, ki so povezali našo skupnost, in k novim načrtom, ki tlakujejo pot v prihodnost Brd.

Posebej ponosni smo, da se je tudi v Brdih v sodelovanju z Občino Krmin ter EZTS Go odvijal prvi Mednarodni festival manjšinskih jezikov Linguae-mudi, izjemen štiridnevni dogodek, ki v ospredje postavlja bogastvo jezikov in posebnosti čezmejnih območij. Festival

je s kulturnim, izobraževalnim in umetniškim programom povezal Krmin in Brda ter pokazal, kako pomembno je ohranjanje manjšinskih jezikov. Skozi delavnice, razstave in umetniške izraze smo spoznavali, da je jezik most, ki povezuje generacije in kulture. Podrobneje bomo festival predstavili v zimski številki, kjer bomo zapisali tudi o letošnjem martinovanju. V tej številki pa vas vabimo v srednjeveško vasico Šmartno, kjer želijo letošnji sveti Martin obeležiti s toplino, kulturo, tradicijo in lokalnimi posebnostmi. Vstopite v vasico s spoštovanjem, ker je tu kultura del vsakdana in doživite martinovanje med kamnitimi »gasami«.

V oktobru je potekala dobrodelna dražba vrhunskih vin za nakup novega dializnega aparata za šempetrsko splošno bolnišnico. Pobudo Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca in Fundacije Vrabček upanja so podprli številni briški, kraški in vipavski vinarji, kar je vnovičen dokaz povezanosti in solidarnosti v naši regiji. 16. oktobra smo obeležili svetovni dan oživljanja, ki ga že tradicionalno pripravlja Iniciativni od-

bor za življenje – za AED Občine Brda. O utrinkih uspešnega dne bomo več zapisali v naslednji številki, tokrat pa na to temo objavljamo nagradno križanko.

Drugi vikend v oktobru so Brda napolnili zvoki jeklenih konjičkov, saj so domači motoristi gostili številne obiskovalce in prijatelje iz bližnjih in daljnih krajev. To so le drobci dogodkov, ki jih nismo uspeli zabeležiti v tej številki, a smo kljub temu za vas zbrali pestro dogajanje, ki je povežalo našo skupnost in v minulih mesecih bogatilo življenje na naših tleh.

V tej številki se spominjamo izjemne ženske, častne občanke Brd, Darinke Sirk. Bila je moja velika vzornica – preprosta, srčna, dostopna in hkrati elegantna Brika vseh Brik. V Briškem časniku smo ji spomladi 2001 v akciji, kjer so bralci izbirali "Naj Briko", podelili ta naziv. Darinka je živela in dihala z Brdi, mnogim je bila nepozabna pedagoginja vsem pa je zapustila neprecenljivo zapuščino in bogato popisano briško etnologijo. Hvaležna sem, da sem jo lahko spoznala in se od nje veliko naučila. Pogrešala bom njen edinstven pogled na svet, z izjemnim občutkom za pravičnost, za sočloveka in za vse tisto, kar je v življenju zares pomembno.

Letošnja trgatev je bila uspešna in obeta se nam dober letnik, ki ga bomo okušali že v naslednjih dneh. Tudi oljke so kljub nekaterim nevšečnostim dobro obrodile. Obiranje naših sadov nas vsako leto poveže in napolni s hvaležnostjo do zemlje, ki nas hrani. Narava Brd živi v svojem ritmu: s spoštovanjem do preteklosti, z delom v sedanjosti in z upanjem za prihodnost.

Lucija Prinčič Terpin,
odgovorna urednica Briškega časnika

Ustanovitelj in založnik:
OBČINA BRDA

UREDNIŠTVO:
Anita Manfreda, glavna urednica
Lucija Prinčič Terpin, odgovorna urednica
Vanda Colja, redakcija, tehnično urejanje
Andrej Colja, fotografije
Ana Cukijati, lektura
Mateja Mavrič, tajnica uredništva

Člani
Monika Prinčič, Goran Simčič, Iva Sivec,
Mateja Drnovšček, Erika Koncut

Oglasno trženje:
Tina Testen Kumar s. p.,
GSM: 040 475 676
E-pošta: tina.testen@gmail.com

Oblikovanje oglosov:
DESENIA Danijela Milašinović s. p.

Za lekturo oglasnih sporočil
so odgovorni naročniki oglosov

Naslov uredništva:
BRIŠKI ČASNIK,
Trg 25. maja 2,
5212 Dobrovo,
Tel.: (05) 335 10 38,
031 220 528

Računalniški prelom in tisk:
GRAFIKA SOČA d. o. o.

Briški časnik prejme brezplačno
vsako gospodinjstvo občine Brda.

ISSN 1318-8860

Naklada: 2650 izvodov

Po mnenju Urada vlade za
informiranje je javno glasilo
Briški časnik proizvod informativnega
značaja iz 13. točke tarifne številke 3
tarife prometnega davka, po kateri se
plačuje DDV.

Briški časnik na internetu:
www.obcina-brda.si

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič, ZOSO foto

Nagovor župana

Spoštovane občanke in občani, cenjene bralke in bralci Briškega časnika!

V rokah držite jesensko številko Briškega časnika, ki tudi tokrat priča o tem, da nam v Brdih tudi med poletjem ni dolgčas. Poletje je gotovo hitro minilo šolarjem, ki so 1. septembra ponovno vstopili v učilnice. Njihovo vrnitev v promet so olajšali prostovoljci Društva upokojencev Dobrovo, ki so v organizaciji Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na Dobrovem in Kojsem celoten prvi septembrski teden opozarjali na previdno gibanje v prometu. Na tem mestu se jim še enkrat zahvaljujem.

Poletje je bilo kratko tudi za vinogradnike, ki so takoj po »Rožnči«¹ že pričeli z obiranjem prvih grozdov za penine. Trgatev je bila ves čas zaradi nestanovitnega vremena zahtevna, ampak kot slišim, je bila količinsko dobra, obeta pa se tudi kvaliteten letnik. Smo pa lahko v Brdih zelo ponosni na prejete visoke ocene naših vinarjev na mednarodnih ocenjevanjih, gotovo pa še večje zadovoljstvo pomeni obisk vinskega kritika doma v svoji kleti. To jesen sem imel priložnost spoznati Alda Fiordellija, ki za priznano platformo ameriškega vinskega strokovnjaka Jamesa Sucklinga ocenjuje vina tudi v naši regiji. Poleg vin je nanj velik vtis naredila tudi urejenost Brd, še posebej kolesarska steza med Vipolžami in Dobrovim.

Ko govorimo o cestni infrastrukturi, zagotovo ne morem mimo Goriške ceste na Dobrovem. Njena izgradnja je zaključena, pričela pa so se že dela za razširitev cestnega odseka med Drnovkom in obrtno cono v Štalonih. Korak naprej smo tudi pri prenovi križišča na Križadi v Neblem, kjer bo predvidoma nastalo krožišče.

Poleti smo predali namenu otroška igrala na Humu, ki so bila urejena preko prvega poziva participativnega proračuna Občine Brda. Medtem pa se je ravno konec septembra izteklo rok za oddajo pobud v sklopu tretjega poziva. Veseli me, da je tudi tokratni poziv padel na plodna tla in smo prejeli veliko vaših zamisli, kako narediti Brda še boljša oziroma »bujša«².

Vedno poudarjam pomen ohranjanja in utrjevanja čezmejnih vezi. Tako smo tudi v letošnjih poletnih mesecih obiskali tradicionalne dogodke v prijateljskih in pobratenih občinah. Še posebej odmevna je bila naša prisotnost na pliberškem Jormaku, kjer smo bili gostitelji v šotoru Alpe-Jadran. Vsi sodelujoči Brike in Brici ste izjemno izrazili briško gostoljubje, veselje in kulturo. Hvala koordinatorki briške delegacije, predsednici komisije za čezmejno sodelovanje Silvestri Elen Brašnič Saffigna, društvu Briške žene in dekleta, Vokalni skupini Vinika, Briškemu kvintetu, Pihalnemu orkestru Brda, kmetiji PriMar in ZTKMŠ Brda. Na pliberškem sejmu nas je pozdravil tudi predsednik Kmetijske zbornice Koroške Siegfried Huber, ki je predhodno med poletjem že obiskal našo občino. Tudi taki obiski širijo glas o Brdih kot regiji z izjemnim čutom za kmetijstvo, trajnost in tradicijo.

S tradicijo in dediščino je prepojen tudi sam briški srednjeveški biser Šmartno, kjer se bo kmalu odvilo letošnje tradicionalno martinovanje. V preteklih mesecih, sploh pa tednih, so intenzivno potekali razgovori s prebivalci jedra vasi, s katerimi smo iskali skupno stališče, kako naj ta enogastronomski praznik poteka. Ponovno poudarjam, da moramo vedno stremeti k dialogu in tudi tokrat smo prav z dialogom dobili za obe strani ustrezno rešitev. Martinovanje v Šmartnem bo in to še bolj prepojeno z domačnostjo, avtentičnostjo in tradicijo. Lepo dobrodošli!

Zaključek tokratnega nagovora namenjam, upam si trditi, tradiciji in dediščini najbolj predani briški osebnosti: častni občanki Darinki Sirk, od katere smo se poslovili v začetku septembra. V Brdih je pustila neizbrisni pečat tako v luči pedagoškega dela kot tudi zbiranja in zapisa briških etnoloških posebnosti. Ključna je bila pri uvedbi povorke in snovanju prvega Praznika češenj, pri katerem je aktivno sodelovala še dolga desetletja. Samo osebnost z veliko vizijo in izjemnim občutkom za Brda ter briške ljudi lahko v tako veliko zgodbo poveže celoten teritorij. Darinka Sirk je to bila. Žal ji ni bilo dano še toliko časa, da bi lahko pozdravila 60. jubilej Praznika češenj. Darinka Sirk mi bo vedno ostala v posebnem spominu kot gospa z elegantno osebnostjo, toplim srcem in stiskom rok ter velikim čutom za sočloveka. Njen ugled v briški in širši skupnosti več kot zrcali njeno mesto v naših srcih. Pogrešali bomo njeno radovednost, radoživost in srčnost.

župan Franc Mužič

22. redna seja Občinskega sveta Občine Brda

Martinovo v Šmartnem: z občutkom za krajanke in učinkom na celotna Brda

Ohranili bodo tradicijo Martinovega kot praznika vina in kulinarike v Brdih

Po tem, ko je bila na majski seji podana pobuda za razpravo o razmerah v zvezi z organizacijo dogodkov v Šmartnem in Brdih, njihovem vplivu na turizem v celotnih Brdih ter zaradi težav, ki so se pojavile od lanskega martinovanja dalje, se je občinski svet na septembrski seji opredelil o dveh sklepih: da se strinja in podpira izvedbo martinovanja v Šmartnem v letu 2025, tako kot je bilo predstavljeno s strani direktorice Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport (ZTKMŠ) Brda na seji občinskega sveta 9. septembra, in da podpira organizacijo in izvedbo vseh dogodkov v Brdih, ki imajo promocijski in prodajni učinek ter so ekonomsko vzdržni. Koncept letošnjega martinovanja je direktorica ZTKMŠ Brda Tina Novak Samec predhodno že predstavila prebivalcem znotraj obzidja vasi Šmartno. Vizija in cilji letošnje izvedbe so, kot je tudi občinskim svetnikom poudarila, ohraniti tradicijo martinovanja kot praznika vina in kulinarike v Brdih, a ga nadgraditi s kakovostnimi kulturnimi, izobraževalnimi in družabnimi vsebinami; zmanjšati moteče elemente (glasna glasba pozno v noč) ter ustvariti prijetno, domačo in avtentično vzdušje; povečati kakovost ponudbe z vinskimi strokovnimi dogodki, kulturnimi nastopi in raznolikimi delavnicami; aktivno vključiti lokalne prebivalce – ustvarjalce, izvajalce, gostitelje in ambasadore. Svetnikom je bil predstavljen tudi ekonomski učinek skrajšanja urnika. Povzetek koncepta je na voljo na spletni strani Občine Brda v zapisniku 22. redne seje Občinskega sveta Občine Brda. Obravnavi so prisostvovali ponudniki v Šmartnem ter predsednik vaške skupnosti. Svetniki so izglasovali tudi sklep, da se predstavniku civilne iniciative in predstavniku ponudnikov omogoči vključitev v razpravo, vendar se je tega poslužil le predstavnik ponudnikov Sebastjan Mavrič. S strani civilne iniciative vaščanov iz jedra vasi Šmartno ni bilo prisotnega nobenega predstavnika, predsednik VS Šmartno pa je možnost besede zavrnil. Svetniki so soglasno sprejeli oba prej navedena sklepa.

Od sončnih elektrarn do vodovodnega sistema

Občinski svetniki so na septembrski seji sprejeli tudi poročilo o izvrševanju proračuna Občine Brda v prvem polletju 2025. Občina je v prvih šestih mesecih leta 2025

»Kot vedno poudarjam, sem zagovornik dialoga in demokratičnega reševanja izzivov, zato sem tudi v primeru negotovanj, ki so se pojavila med prebivalci znotraj obzidja Šmartnega glede izvedb javnih prireditev (še posebej martinovanja), povabil na razgovore tako predstavnike Civilne iniciative Šmartno kot predsednika Vaške skupnosti Šmartno. Tekom več sestankov smo vsi skupaj zasledovali cilj poiskati najugodnejšo rešitev za obe strani, tako prebivalce kot organizatorje martinovanja. Vesel sem, da smo z za Brice značilno vztrajnostjo našli sprejemljivo rešitev za obe strani, ravno tako z zadovoljstvom pozdravljam odločitev prebivalcev znotraj obzidja Šmartnega, da se vključijo in soustvarjajo program dogodka. Brez domačink in domačinov si zagotovo ne predstavljam martinovanja v Šmartnem. Brici smo prodorni, ko delamo z roko v roki. In tudi tokrat bo tako. Martinovanje bo s prevetrenim programom še odmevnejše in še boljše kot prej,« trdi župan Franc Mužič.

realizirala 42,9 % načrtovanih proračunskih prihodkov in prejemkov ter 36,1 % načrtovanih odhodkov in izdatkov. Večje investicije, ki so predvidene v letošnjem letu, so postavitve sončnih elektrarn na javnih stavbah, investicije in investicijsko vzdrževanje občinskih cest in pločnikov, ureditev parkirišča in javnih sanitarij v naselju Šmartno, obnova kanalizacije v naselju Dobrovo, investicije in investicijsko vzdrževanje vodovodnega omrežja, projekt Regionalna oskrba s pitno vodo iz vodovodnega sistema Mrzlek (študije, projekti ...), nove muzejske zbirke na Gradu Dobrovo, III. faza ureditve nogometnega igrišča v Športnem parku Vipolže - razsvetljava, Holmerjeva steza v športnem parku Vipolže.

22. redna seja Občinskega sveta Občine Brda

Z občinsko celostno prometno strategijo proti boljšemu trajnostnemu načrtovanju prometa

Svetiki so izglasovali tudi sprejem Občinske celostne prometne strategije (OCPS) Občine Brda. Priprava strategije se je pričela v letu 2024, gre pa za sedemletni strateški dokument, ki opredeljuje trajnostno načrtovanje prometa. OCPS obravnava prometne izzive lokalnega okolja, pri čemer vključuje tudi potrebe različnih deležnikov in javnosti. Strategija se zavzema za spremembo potovalnih navad v smeri trajnostne mobilnosti z izboljšanjem pogojev za hojo, kolesarjenje, uporabo javnega prevoza in drugih oblik alternativne mobilnosti z na-

menom zmanjšanja odvisnosti od osebnega motornega prometa.

Na septembrski seji so bili obravnavani in sprejeti še odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Brda za leto 2025, št. 3., odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje nad domom ostarelih v Podsabotinu (POD-22), sklep o določitvi cen programov v javnih vrtcih v Občini Brda in drugih pogojev v vrtcih, sklep o financiranju začasnih spremljevalcev učencev s posebnimi potrebami za šolsko leto 2025/2026, razrešitev in imenovanje novega člana v Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Brda ter ukinitvi zaznambe javno dobro v k. o. Biljana in Kojsko.

Občina Brda

Občinska celostna prometna strategija (OCPS)

Osnova za višjo kakovost življenja in dolgoročni razvoj

Občinski svet Občine Brda je na 22. redni seji, ki je potekala 9. septembra, potrdil **Občinsko celostno prometno strategijo (OCPS)**. S tem strateškim dokumentom je občina naredila pomemben korak k načrtovanju trajnostnega prometnega sistema.

Strategija določa vizijo prometnega razvoja do leta 2032 z jasnimi cilji in naborom ukrepov na področju hoje, kolesarjenja, javnega potniškega prometa ter upravljanja z motornim prometom. Nastala je na podlagi podrobnih analiz potovalnih navad, vključevanja javnosti in strokovnih razprav ter ob upoštevanju nacionalnih smernic Ministrstva za okolje, podnebje in energijo RS, ki je projekt tudi sofinanciralo.

Strategija neposredno odraža potrebe lokalne skupnosti. V proces priprave so bili vključeni številni deležniki, občani, zaposleni na območju občine in osnovnošolci. Podatke o izzivih in o potovalnih navadah smo pridobivali skozi ankete, delavnice, analize prometnih tokov in preko interaktivnih orodij. Posebna pozornost je namenjena izboljšanju pogojev za ranljive skupine,

zmanjšanju okoljskih vplivov prometa ter spodbujanju aktivnih in zdravju prijaznih oblik mobilnosti.

Sprejeta strategija je pripomoček za lažje načrtovanje izvajanja ukrepov akcijskega načrta, od nadgradnje infrastrukture do boljšega informiranja in promocije trajnostne mobilnosti. Poleg tega služi tudi kot podlaga za pridobivanje finančnih sredstev za izvedbo ukrepov.

Z njenim sprejemom se Občina Brda pridružuje drugim slovenskim občinam, ki razumejo pomen celostnega prometnega načrtovanja kot osnovo za višjo kakovost življenja in dolgoročni razvoj.

Občina Brda

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

Financira
Evropska unija

Utrinki z obiskov pobratenih občin

Brda: dežela srčnih in gostoljubnih ljudi

V roke so si segli briški in preluški ribiči

Matulji skupinska

Letošnje poletje je bilo tudi v znamenju srečanj v pobratenih občinah. Že v juliju so si v roke segli briški in preluški ribiči, ki so nazdravili častitljivim 30 letom skupnega sodelovanja. Društvi sta jubilej obeležili s skupnim druženjem v Preluku na Hrvaškem. Prisotne je v imenu Občine Brda pozdravila direktorica občinske uprave Anita Manfreda, v

Matulji - na skupni plovbi

imenu občine Matulji pa županja Ingrid Debeuc, podžupanja Karin Brajkovic ter direktorica turističnega Zavoda Visit Matulji Marijana Kalčić. Poudarili so pomembnost dolgoletnega sodelovanja, prijateljstva in izmenjave dobrih praks med dvema društvoma in občinama.

Fotografija: Anita Manfreda

Slovenski dan na 80. beljaškem prazniku Kirchtag

Beljak

Beljak

Julija je bilo jubilejno tudi v Beljaku v Avstriji, kjer se je briška delegacija, ki so jo sestavljali direktorica ZTKMŠ Brda Tina Novak Samec, Posestvo Pintar in Briški kvintet, tradicionalno udeležila slovenskega dneva na 80. beljaškem prazniku Kirchtag. Delegaciji iz Občine Brda sta dobrodošlico voščila župan Občine Beljak Günther Albel in podžupanja Gerda Sandriesser, poleg njiju pa tudi Stefan Lesjak iz Alpsko-jadranskega centra za čezmejno sodelovanje. Beljaški župan Albel Brda zelo dobro pozna in je nad našo deželico izjemno navdušen. Beljaški Kirchtag, ki so se ga letos udeležile tudi občine Mengeš, Bled in Kranjska Gora, je čudovit primer čezmejnega prijateljstva in mreženja v alpsko-jadranskem prostoru, obišče preko 450.000 obiskovalcev.

Fotografija: Tina Novak Samec

Utrinki z obiskov pobratenih občin

Barbanska Trka na prstenac

Amrahama pa je dočkala barbanska Trka na prstenac. Briško občino je na letošnji jubilejni 50. izvedbi na Hrvaškem zastopala predsednica komisije za čezmejno sodelovanje in občinska svetnica Silvestra Elen Brašnič Saffigna. »Gre za običaj iz leta 1696, ki so ga ponovno oživeli leta 1976. Čestitke Barbancem in organizatorjem za lep dogodek in vztrajnost ob 50. obletnici. Vsako leto novo doživetje kljub temu, da že vrsto leto zahajam v Barban. Čestitke zmagovalcu Antoniu Osipu na konju Bizi za 8,5 dosežene točke. Iskrene čestitke tudi Aldu Osipu, sicer Antoniovem očetu in predsedniku društva Trke na prstenac. Hvala županu Andiju Kalčiču za povabilo,« je poudarila Brašnič Saffigna.

Fotografija: Silvestra Elen Brašnič Saffigna

Barban

Sejem Jormak v pobrateni občini Pliberk

Pliberk

Občina Brda že 26 let sodeluje na sejmu Jormak v pobrateni občini Pliberk v Avstriji, letos pa je bila briška občina tudi nosilec šotora Alpe Adria. Z zelo močno 58-člansko delegacijo je Občina Brda ustvarila odlično vzdušje, gostje so se zabavali, briško prizorišče je pokalo po šivih. Lepo so se imeli tudi vsi sodelujoči v briški delegaciji, ki so s pozitivno energijo dali pravi briški pečat celotnemu dogajanju.

Briško delegacijo in program je koordinirala predsednica komisije za čezmejno sodelovanje Silvestra Elen Brašnič Saffigna, ki je sodelovanje na Jormaku komentirala z besedami: »Pliberk ni le naša pobratena občina, v šotoru Alpe Adria se tkejo nove prijateljske vezi. Tudi predstavniki drugih občin so v svojih govorih izrazili željo,

Pliberk - politični predstavniki

da se vezi pogloblja in neguje še naprej. Bistvo Alpe Adria šotora ni samo finančna korist razstavljalcev, ampak povezovanje, kar je tudi filozofija briške občine in župana.»

Program so sooblikovali: Briške žene in dekleta, Vokalna skupina Vinika, Briški kvintet, Pihalni orkester Brda, kmetija PriMar, ZTKMŠ Brda in Občina Brda. V slogi je moč in tokratno skupno sodelovanje je zagotovo pustilo močan pečat v pliberški občini. »Že od snovanja projekta je bilo začutiti izreden povezovalni duh in željo, da pustimo nepozaben vtis na obiskovalce šotora ter upravičimo sloves Brd kot dežele srčnih in gostoljubnih ljudi,« še dodaja Brašnič Saffigna.

Fotografija: Silvestra Elen Brašnič Saffigna
in Anita Manfreda

Čezmejno sodelovanje

Predsednik Kmetijske zbornice Koroške Siegfried Huber na obisku

Skupinska pred občino

Konec julija smo v Brdih na temo sodelovanja na področju kmetijstva gostili predsednika Kmetijske zbornice Koroške in podžupana Občine Trg Siegfrieda Huberja. Omizje so sestavljali župan Občine Brda Franc Mužič, direktorica občinske uprave Anita Manfreda, predsednica komisije za čezmejno sodelovanje Silvestra

Elen Brašnič Saffigna, član komisije za okolje in prostor in direktor Kleti Brda Silvan Peršolja ter občinski svetnik Zvezdan Prinčič. Predsednika koroške kmetijske zbornice je spremljal Igor Roblek.

Predsedniku koroške kmetijske zbornice so predstavili Občino Brda, glavne značilnosti tukajšnjega gospodarstva s poudarkom na vinogradništvu in vinarstvu ter sadjarstvu, primere uspešno izvedenih projektov v naši občini, aktivnosti na področju prenove kulturnih spomenikov in objektov, težave in izzive na področju EU ukrepov in podpor, s katerimi se soočajo slovenski kmetje, in možnosti sodelovanja na področju kmetijstva. Huberju so orisali tudi dolgoletne aktivnosti občine na področju čezmejnega sodelovanja in utrjevanja vezi s koroškimi občinami, ki potekajo v tesnem sodelovanju s celovskim Alpsko-jadranskim centrom za čezmejno sodelovanje in njegovim predsednikom, častnim občanom Občine Brda, Bernardom Sadovnikom.

V sklopu obiska si je predsednik koroške kmetijske zbornice ogledal tudi grajsko klet de Baguer in Klet Brda.

Besedilo in fotografija: Erika Koncut

Poletje na Humu

»Prvi otrok« participativnega proračuna Občine Brda

V sklopu avgustovskega dogodka Poletje na Humu so bila slavnostno predana namenu otroška igrala, ki so bila realizirana v sklopu prvega poziva participativnega proračuna Občine Brda za mlade. Prisotne

so pozdravili podžupanja in predsednica ocenjevalne komisije za participativni proračun Teja Jelina, direktorica občinske uprave Anita Manfreda in predsednik Vase skupnosti Hum Domen Drufovka.

Projekt je na prvi poziv participativnega proračuna prijavila Anja Pertovt z mislijo na spodbujanje gibalnih sposobnosti otrok. Slavnostni otvoritveni dogodek je pospremila z besedami: »Odprtje novih otroških igral na Humu predstavlja pomemben doprinos naši skupnosti. Ta igrala ne le da nudijo prostor za igro in zabavo, ampak tudi spodbujajo otroško motoriko ter socializacijo med

najmlajšimi. Veseli smo, da imamo to novost tudi v tem delu Brd, saj igrala postajajo priljubljena točka med družinami in so vsakodnevno obiskana.«

Mini športni par na Humu

»Ni ga lepšega pogleda, kot pogleda na otroški nasmeh

Poletje na Humu

in veselje ob čudoviti pridobitvi novega otroškega igrišča na Humu. Lepo je videti, koliko otrok, mladine, staršev in starih staršev se družijo na igralih in igrišču. Zdaj, ko je vse lepo urejeno, je nastal nekakšen mini športni park na Humu. Ob igrišču so zarisana tudi talna igrala, ki popestrijo otroško igro. Pisani baloni, ki so jih otroci z velikim navdušenjem spustili v nebo, pa so obogatili otvoritev, ki jo je pripravila VS Hum,« je dodatno poudarila Jelina.

O novih igralnih površinah na Humu

Otroška igrala na Humu so izdelana iz naravnega lesa robinje v kombinaciji z inoxom ter s prodcem, ki varuje pred udarci. Koncept igral je zasnovan na uporabi trajnih naravnih materialov, ki imajo dolgo življenjsko dobo. Pri zasnovi so bile upoštevane značilnosti Goriških brd, kot je sod, pa les kot podporni kolci v vinogradih in prodec kot naravna tla. Igrala so sestavljena iz dveh višinskih sodov, povezanih z mrežo iz naravne pletene vrvi, tobogana, zasnovana za razvoj različnih motoričnih sposobnosti, ter različnih dodatkov za izvajanje različnih vaj, kot na primer krajše plezanje, raztezanje ter ostalo. Poleg kombiniranega igrala je postavljena še gugalnica. Celotna igrala so obdana z naravno leseno ograjo. Poleg tega so v bližini na ravni utrjeni površini zarisane razne otroške igre iz starih časov, kot na primer pismo, gobica itd.

Zaključil se je tretji poziv, kmalu bo na vrsti glasovanje

Sredi julija je bil objavljen že tretji poziv participativnega proračuna Občine Brda. Tako kot v drugi izvedbi so morali finančni okvirji predlogov ostati omejeni med 1000 in 25.000 evrov. Sprva predviden rok oddaje predlogov do 15. septembra je bil kasneje podaljšan do 30. septembra. Po presoji ustreznosti merilom, ki jo bo izvedla komisija za participativni proračun, bodo pobude dane na glasovanje. V proračun za leto 2026 se bodo uvrstili projekti z največ glasovi, vse do zapolnitve predvidenega finančnega okvirja 25.000 evrov. V glasovanju o projektnih predlogih lahko sodelujejo le osebe s stalnim prebivališčem v Občini Brda, ki so na dan glasovanja stare vsaj 15 let, potekalo pa bo predvidoma v novembru. Vabljeni k spremljanju obvestil na spletni strani Občine Brda, oglasnih deskah in Facebook strani.

Besedilo in fotografija: Erika Koncut

Darinki Sirk v slovo

Ljudska učiteljica, legenda med briškimi pedagogi

»O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo tišina je pregloboka
kakor v zelenem, prostranem gozdu!«

Srečko Kosovel

Veliko osebnost krojijo delo, integriteta, sočutje in karizma, vizija, pa tudi pogum. Prav te vrline so odlikovale Darinko Sirk. Žensko s pokončno, z etično držo, neomajno radovednostjo in s polno sočutja za sočloveka. Briko, rojeno v začetku leta 1928 na Bregu v Krasnem, ki je bila neizmerno ponosna na svoje korenine, na svoje Brike in Brice, na svoja Brda.

Bila je ena prvih briških izobraženek v povojnem času. Dolga leta je poučevala biologijo in kemijo, nekaj let tudi vodila osnovno šolo na Dobrovem. Njena priljubljenost med nekdanjimi učenkami in učenci dokazuje, da je šla s svojim pedagoškim delom preko dela zgolj odločne učiteljice. Pravična in dosledna, s srcem. Taka, ki se je znala pošaliti tudi na svoj račun. Tista, ki te je ošvrknila in postavila na svoje mesto le s tistim značilnim pogledom »po strani«, obenem pa ob pravem trenutku položila roko na ramo in ti vdahnila dodaten veter radovednosti in zagona. Vstopila je praktično v vsako briško družino. Ni je namreč družine, kjer ne bi koga poučevala, tudi po dve generaciji. Bila je učiteljica s srcem in se zato v srca Brik in Bricev zapisala kot ljudska učiteljica, legenda med briškimi pedagogi.

Prvi praznik s povorko v Sloveniji

Njena vizija in pogum sta leta 1966 ustvarila Praznik češenj. Takrat so češnje skoraj izginile z briških gričev, zato je Pospeševalna služba na Dobrovem, ki jo je vodil Darinkin soprog Milan, sklenila, da bodo v Brdih ponovno spodbudili sajenje češenj. Prvotno zasnovani ideji o organizaciji predavanja, razstave češenj, prikaza novih sort, razstave otroških risb in izbire najboljše češnje je Darinka, tako čez noč, pripela še ambiciozno izvedbo povorke. Požrtvovalnost, neprespane noči ter prepričevanje Brik in Bricev k sodelovanju je obrodilo sadove. Ljudje so bili navdušeni in komaj čakali na naslednje izvedbe. Za taktirko Praznika češenj je s skrbnostjo stala kar dolgih 35 let! Praznik češenj velja za prvi praznik s povorko v Sloveniji.

Darinka Sirk

Gospo Sirk je vodila strastna etnološka žilica. Kako ne, ko pa je živela v družini, ki je spoštovala preteklost v vseh pogledih, v prehrani, načinu življenja, ohranjanju starih predmetov. Zbirala je stvari z etnološko vrednostjo. Spodbujala k zapisu šeg in navad. Organizirala zbiralne akcije in številne etnološke razstave, ki so prikazovale domače obrti, vodne vire, domača imena ulic, briške ljudske pesmi, običaje, otroške igre. Te je kasneje zapisala v tri knjige: *Ivánov venec*, *99 meštirjev – 100 mizerij in Skrita belina: pozabljeno izročilo o spodnjem perilu v Brdih*. Vodila je tudi delavnice z briškimi ženami.

Zamislil o novih razstavah in prikazih življenja nekoč so se ji rojevale kot gobe po dežju. Njena je bila pobuda o martinovanju, ureditvi gotske hiše v Šmartnem, briške hiše na Frlanšču, pa o razstavi svetil, šivalnih strojev in likalnikov, starega spodnjega perila. Ob odprtju osimske ceste je bila vključena tudi v organizacijo sprejema v Šmartnem. Organizirala je snemanja filmov o Brdih, pisala scenarije za nastop Brik v televizijskih oddajah. S posebnim čutom za umetniško ustvarjanje je tudi odstranila zaveso pred deli briških likovnih amaterjev, ki so se z leti združili v društvu Dablo. Tudi sama je rada poprijela za čopiče in barvo ter slikala na platno, kamne, rute, dežnike, izdelovala lutke, ivanove venčke, briške svitke in še mnogo drugega. »Idej je preveč, časa je premalo,« je rada dejala.

Darinki Sirk v slovo

Vzorno je urejena tudi njena hiša na Frlanšču, kjer je kadre posnelo nemalo televizijskih hiš, obiskalo pa jo je tudi veliko število turistov, učencev in študentov etnologije.

Njena vrata so bila vedno odprta

Darinka Sirk, častna občanka Občine Brda od leta 2016, je s svojim čutom za dušo briškega človeka in teritorij znala ovrednotiti etnološke posebnosti Brd in jih preoblikovati v pripoved, ki je Brda postavila med najbolj zanimive dežele v širši okolici. Skozi njene oči so šege, navade in delo Bricev, še posebej pa Brik, pričele izpovedovati in sestavljati zunanjo podobo Brd.

Darinke Sirk pa se ne bomo spominjali le po njeni karizmi. Njene oči so zrcalile toplo srce, spoštljivost, prizanesljivost, nesebično razdajanje, požrtvovalnost, human pristop do sočloveka, pa tudi delavnost. Te vrline ji je že v rani mladosti v srce položila njena mama Dora

Obljubek. Doživela je srečno otroštvo, požrtvovalnost ob vojni, uničenje lastnega doma v Krasnem pod srdom okupatorja.

Darinkina vrata so bila vedno odprta. Njen dom je bil varno zatočišče, kjer so bili dobrodošli vsi, ki so potrebovali pomoč, nasvet ali zgolj pogovor ob kavi. Rada je osrečevala ljudi. Sodelovala je pri Karitasovih akcijah zbiranja in razdeljevanja oblačil in hrane za begunce, vozila ljudi k zdravniku na preglede, v bolnišnico, jim pomagala v bolezni, ob naravnih nesrečah, dajala oporo in lepo besedo. S spoštljivostjo, razdajanjem pedagoškega delu in sočutjem si je zgradila neomajen ugled med briško in širšo skupnostjo.

V tišini, ki spremlja vaše slovo, cenjena Darinka, se bo vedno slišal odmev vaše predanosti vam ljubim Brdom. Hvala za vašo toplino, neizmerni altruizem in doprinos k ohranjanju briške dediščine.

Občina Brda

Celovita obnova Gradu Dobrovo

Kmalu še restavratorska dela

Freske in štukature v Gradu Dobrovo

Občina Brda je s projektom *Konservatorsko-restavratorska dela na Gradu Dobrovo* uspešno kandidirala na spomeniškovarstvenem razpisu Ministrstva za kulturo RS za sofinanciranje kulturnega projekta na področju nepremične kulturne dediščine in pridobila sofinanciranje v višini 19.975,04 evra, kar predstavlja skoraj 40-odstotno sofinanciranje projekta. Preostali del naložbe bo zagotovila Občina Brda iz lastnih sredstev. S predlaganimi posegi bo celovita obnova Gradu Dobrovo zaključena.

Občina Brda je zelo zadovoljna z odobritvijo sredstev, saj so restavratorska dela v Gradu Dobrovo nujna.

Konservatorsko-restavratorski program predvideva minimalne posege

Poslikave so zelo poškodovane, prisotne so nečistoče, lokalne razpoke, mestoma tudi podmehurjenost. V slabem stanju je tudi štukturna dekoracija na stropu, ki se lušči in odpada. Konservatorsko-restavratorski program predvideva minimalne posege in ohranja originalno materialno substanco spomenika.

Projekt je pomemben zaradi spodbujanja ohranjanja kulturne dediščine, razvoja turizma in krepitve kulturnega življenja v regiji in na čezmejni ravni.

Občina Brda

Poletno počitniško varstvo MC Brda

Gasilci so jih osvežili kar dvakrat

Poletje je kot vedno prehitro minilo in življenje se je ustalilo v jesenski vsakdan. Otroci so se polni lepih spominov znova posedli v šolske klopi in si izmenjevali počitniške dogodivščine. Mi smo se na letošnjem poletnem varstvu Mladinskega centra Brda od 7. julija do 14. avgusta šest tednov zapored smejali, igrali in nabirali nove izkušnje.

Za aktivno in ustvarjalno poletje, namenjeno spletnju novih prijateljstev in utrditvi starih, smo poskrbele animatorke Lili, Sofija, Maja, Lara in Tamara. Otrokom pa so svet razkazovali in tešili radovednost tudi raznoliki gostje, ki so nas prišli obiskat in z nami delili svoje znanje. Po špansko smo se učili slikati s kubanskim slikarjem Roidleyem Perrezom Navarro, s pomočjo novogoriške hiše eksperimentov in šahovskega kluba smo urili naše možgančke in spoznali, da je znanost lahko zabavna. Na raznih glasbenih in umetniških delavnicah smo širili meje naše domišljije, odkrivali smo načine kuhanja z divjo hrano s pomočjo Ljudske univerze Nova Gorica, kar je še nadgradilo naše znanje o zeliščih, ki sta nam ga podali učiteljci Osnovne šole Dobrovo Valentina Bevčar in Anika Mugerli.

Radi smo se lovili, plesali in peli, preizkusili pa smo se tudi v marsikaterem športu; karateja nas je učil gospod Igor, člani Balinarskega društva Brda in Nogometnega kluba Brda pa so nas toplo sprejeli, ko smo prišli spoznati, kako potekajo njihovi treningi. Seveda pa smo bili v poletni vročini kar najbolj veseli vode in gasilcev, ki so nas kot vsako leto prišli pošpricati in nam razkazali intervencijska vozila – letos so nas osvežili kar dvakrat!

Občasno smo tudi sami poskrbeli za mokro razvedritev in se ob petkih razigrali na igrišču v Čelu. Neizmerno smo hvaležni vsem, ki so nam polepšali poletje in nam širili obzorja. Posebna zahvala gre tudi vodstvu in zaposlenim Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo za podporo in seveda staršem za zaupanje, da smo lahko polepšali počitnice briških otrok ter ustvarjali skupno zgodbo polno nasmehov in lepih spominov.

Maja Terpin

Združenje borcev NOB Nova Gorica

Spoštovani,

obveščamo vas, da imajo še živeče žrtve vojnega nasilja – izgnanci in begunci s priznanim statusom možnost uveljavljanja pavšalnega nadomestila (od leta 2026 do leta 2029).

V tem obdobju bodo enkrat letno prejeli omenjeno nadomestilo.

Osebe naj z osebnim dokumentom oddajo vlogo na Upravni enoti Nova Gorica (3. nadstropje, soba 19).

Za dodatne informacije oz. preverbo priznanega statusa lahko pokličete na tel. št. 05/330 61 97 (UE Nova Gorica, ga. Marjetka Ruter).

Obiski tujih novinarjev in potovalnih agentov

Promocija Brd kot vrhunske destinacije tudi izven glavne sezone

Jesen je v Brda letos prinesla več kot le barve in trgatev – postavila nas je na radar najvplivnejših svetovnih turističnih medijev in agentov za butična doživetja. S premišljeno organiziranimi študijskimi obiski smo tuje

strokovnjake popeljali med vinograde, prestižne nastanitve, lokalne ustvarjalce in vrhunsko kulinariko ter jim pokazali, zakaj so Brda vse bolj prepoznavna kot destinacija za ekskluzivna doživetja tudi izven visoke sezone.

MICE agenti na turi preko Kongresnega urada

Septembra smo v sodelovanju s Kongresnim uradom gostili osem specializiranih tujih agentov s področja MICE. Njihov fokus je bil na butični infrastrukturi, avtentičnih doživetjih in trajnostnih konceptih, ki jih lahko Brda ponudijo za srečanja in incentive programe. V

Obisk tujih MICE agentov v Vili Vipolže

Laura Coffey za Conde Nast Traveller

Izjemno pomemben obisk te jeseni je bil prihod britanske novinarko Laure Coffey, ki je Sloveniji zagotovila redko in prestižno priložnost – obsežen prispevek v britanski izdaji Conde Nast Traveller, enem najvplivnejših globalnih medijev na področju luksuznega in doživljajskega turizma.

V sodelovanju z novinarko nastaja osebni, pripovedno zasnovan članek za Conde Nast Traveller o Sloveniji kot trajnostni, butični in vrhunski destinaciji v nizki sezoni. Članek bo Brda postavil ob bok najprestižnejšim evropskim destinacijam ter nas umestil na radar popotnikov, ki iščejo ekskluzivnost, umirjenost, naravo in personalizirana doživetja.

Brdih so spoznali izbrane ponudnike, izvedli degustacije oljčnega olja in lokalnih vin, doživeli jesensko kulinariko in doživeli pristnost prostora, ki postaja konkurenčen tudi na zahtevnem trgu premium poslovnega turizma.

Spoznavanje kulturne dediščine Brd

Obisk kulinarčne novinarko in agentke Beatrix Wiedemann (Genussreisen)

V začetku jeseni nas je obiskala tudi Beatrix Wiedemann, novinarka in agentka iz Nemčije, specializirana za kulinarčna potovanja v okviru platforme *Genussreisen*. V fokusu njenega obiska so bili vrhunska briška gastronomija, lokalne sestavine, povezovanje kuharskih mojstrov z vinarji ter razumevanje Brd kot gurmanske destinacije, primerne za zahtevne individualne goste in manjše skupine.

Obiski tujih novinarjev in potovalnih agentov

Luksuzni agentje iz Signature Travel Network (ZDA)

Obisk agentov Signature Travel Network iz ZDA

Posebno pozornost smo namenili tudi skupini ameriških luksuznih potovalnih agentov, članov prestižnega združenja Signature Travel Network. Ti agenti krojijo potovalne trende za goste najvišjega razreda storitev. V Brdih so spoznali čar manjših nastanitev, gastronomske mojstrovine, jesenske aktivnosti v naravi ter personalizirana doživetja, ki jih lahko v prihodnje vključijo v svoje programe.

Vinsko doživetje pri Ferdinandu v Gonjačah

Obisk delegacije iz Irske in Severne Irske

Terry Stevens in Tina Novak Samec

V sklopu GO! 2025 smo v Novi Gorici gostili delegacijo iz občin Irske in Severne Irske. Gostje so spoznali projekt Sinefinis in ob kozarcu penečega vina ter prigrizkih iz EPICafé prisluhnili navdihujočemu nagovoru Tine Novak Samec, direktorice Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport Brda.

Delegacijo je nato nagovoril Ezio Benedetti iz EZTS GO, sledila pa sta nagovora župana Mestne občine Nova Gorica Sama Turela in mestne svetnice Sarah Filisetti. Program se je nadaljeval s predstavitvijo projektov Evropske prestolnice kulture ter vodstvom po prihajajoči razstavi v EPICentru, ki sta ga pripravila Stojan Pelko, programski direktor GO! 2025, in doc. dr. Kaja Širok, kustosinja in vodja projekta EPIC.

Skupni imenovalec vseh obiskov je bil pogled v prihodnost – promocija Brd kot vrhunske destinacije tudi izven glavne sezone. Brda s svojo butično ponudbo, avtentičnostjo, trajnostjo in kulinariko dokazujejo, da je mogoče ustvariti doživetja najvišje dodane vrednosti prav v jesenskih mesecih.

Petra Marušič

Obisk tujih novinarjev v Grediču

Dogodek Najprostofer 2025

Prostoferji iz vse Slovenije na Vranskem krepijo varno vožnjo

V okviru vseslovenskega projekta Prostofer, ki danes povezuje že 113 občin, se je letos prvič odvil poseben dogodek Najprostofer, namenjen zahvali in usposabljanju prostovoljnih voznikov, ki vsak dan pomagajo svojim starejšim občanom pri prevozi. Na dogodku na Vranskem se je 9. oktobra zbralo več kot 100 prostoferk in prostoferjev z vse Slovenije.

V AMZS Center varne vožnje na Vranskem smo povabili po enega predstavnika iz vsake sodelujoče občine – tistega prostoferja, ki je v svoji občini opravil največ prevozov in ga je občina sama predlagala za naziv „najprostofer“.

Vsak izbrani prostofer se je na Vransko pripeljal s svojim občinskim prostoferskim avtomobilom, kjer je pod mentorstvom inštruktorjev varne vožnje AMZS krepil svoje vozniške spretnosti in v varnem okolju treniral odzive v zahtevnih prometnih situacijah. Poleg praktičnih vaj so prostoferji sodelovali tudi na predavanju in delavnici o prometni varnosti, s poudarkom na ravnanju z ranljivimi udeleženci v prometu. Ob zaključku dogodka so vsi prostoferji prejeli priznanja NAJPROSTOFER 2025.

»Prostoferji s svojo požrtvovalnostjo in srčnostjo vsak dan dokazujejo, da je solidarnost živa. Z dogodkom Najprostofer želimo njihov prispevek ne le izpostaviti in se jim zahvaliti, temveč jim tudi ponuditi priložnost, da dodatno nadgradijo svoje znanje in vozniške spretnosti – da s tem pokažejo, da so prostoferji ne le srčni, ampak tudi varni vozniki.« Dogodek smo v Zavodu Zlata mreža organizirali sami, s pomočjo stalnih partnerjev projekta PROSTOFER: Zavaroval-

nico Triglav, A1 in Javno agencijo za varnost prometa RS.

Prostoferji – srčni in varni vozniki

V projektu PROSTOFER sodeluje že več kot 1300 prostovoljnih voznikov, ki vsako leto opravijo približno 25.000 pomoči oziroma prevozov od vrat do vrat. Med sodelujočimi občinami je tudi šest mestnih občin, v dveh primerih pa delujeta celo dva prostoferska para, kjer si sosednji občini delita eno vozilo.

Kar 90 odstotkov vseh prevozov je povezanih z dostopom do zdravniške oskrbe – prevozi v zdravstvene domove, bolnišnice in druge zdravstvene ustanove. Povprečna

starost prostovoljnih voznikov je 64 let, najstarejši uporabnik storitve Prostofer pa šteje kar 104 leta, kar lepo ponazarja, da projekt pomaga ohranjati mobilnost in samostojnost tudi najstarejšim med nami.

Kako postati prostofer?

Vabimo vse voznice in voznike, ki imajo nekaj prostega časa in radi pomagajo drugim, da se vključijo v mrežo prostovoljcev. To naredijo tako, da se obrnejo na občino, v kateri živijo, in je vključena v ta projekt, ali pa izpolnijo prijavnico na spletni strani www.prostofer.si.

Viktorija Muha,
Zavod Zlata mreža

Zavod Zlata mreža, Obrtna cona Logatec 21, 1370 Logatec

Ob 80-letnici konca 2. svetovne vojne in 81-letnici velikega volilnega shoda v Brdih

Spominska slovesnost nad Kožbano

Nad vasjo Kožbana, na mestu, kjer se je 9. julija 1944 vršil veliki volilni shod, se Brici vsako leto znova srečamo v spomin na ta veliki dogodek. Letos smo počastili tudi 80-letnico konca 2. svetovne vojne. Po prihodu praporščakov na prizorišče in slovenski himni je prisotne nagovoril Žarko Kodermac, predsednik KO ZB za vrednote NOB Brda. Posebej je pozdravil takratne udeležence zborovanja, člane Ljubljanske sekcije BBO, veterane vojne za Slovenijo, predstavnike društev TIGR in Sever, praporščake, predstavnike Združenja borcev za vrednote NOB Nova Gorica in Tolmin, predsednika podružnice ANPI Čedad Luciana Marcolinija Provenzo, predsednico ANPI Videmske pokrajine Antonello Lestani ter osrednjega govornika Andreja Šušmelja. Zahvalil se je vsem, ki so pomagali organizirati srečanje in med drugim dejal: »Naj bo današnji dan tudi spomin na konec 2. svetovne vojne, za nas Primorce še na 50-letnico sklenitve Osimskega sporazuma in 40-letnico zgraditve sabotinske ceste. Tukaj smo tudi zato, da smo vsaj v spominih za trenutek z množico udeležencev zborovanja, Bricev in Benečanov, ki so se tistega dne v juliju 1944 zbrali na tem mestu z eno samo željo, da bi se vojna čim prej končala in da bi lahko v miru živeli in obdelovali svoj košček svobodne zemlje. In da bi se jim v objem družin, iz gozdov in host, vrnili njihovi najdražji – partizani. Morda se bo ob spominu na te dogodke in ljudi prelil tudi v nas delček tiste energije, volje, pripadnosti in pokončnosti. Saj vse to še kako potrebujemo. Potrebujemo še več odločnosti, več zavzetosti za svoje pravice. Postati moramo bolj zahtevni, bolj odločni in glasni in tistim, ki smo jim zaupali vodenje naše države, povedati, da vsega pač ne sprejemamo in da se bomo za lastne pravice še kako borili. Z argumenti, znanjem, izkušnjami, predvsem pa složno in skupaj. To je naša pravica in dolžnost! Spoštujmo svojo državo in ljubimo svojo domovino!« (L. Lipič)

Na letošnji prireditvi je bil slavnostni govornik Andrej Šušmelj, direktor Kulturnega doma Nova Gorica, ki je med drugim dejal: »Danes proslavljamo voljo, vztrajnost in pogum Bricev, briški karakter skozi stoletja. Brici ste na tej zemlji že več kot tisoč let. Kaj oblikuje briški karakter, zavednost in bojevitost? Dejstvo, da je tu skrajni zahodni konec slovanske poselitve. Tu, na tej meji, ste dobili upornost in pokončnost, kar bi vam Slovenci lahko zavidali. Na tem mestu so se dogajali pomembni zgodovinski dogodki.« Spomnil je na dogajanje v Kožbani in omenil tudi Briški tabor leta 1869, četrti slovenski tabor. V Sloveniji so bile po njegovem mnenju štiri oblike

Govornik Andrej Šušmelj, Kožbana 2025

2. svetovne vojne: madžarska okupacija, nemška zasedba Štajerske, okupirana Ljubljana in primorska zgodba, ki jo je pod fašistično Italijo začel TIGR. Med podporniki smo imeli dva škofa, goriškega Frančiška Borgia Sedeja in mariborskega Ivana Jožefa Tomažiča, med kolaboranti pa ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana.

Predvolilno zborovanje v Kožbani ima štiri pomembne značilnosti. Prva je ta, da sta bila med govorniki dva duhovnika, kar se drugje v Sloveniji ne bi zgodilo. Druga je mednarodna teža zborovanja z udeležbo angleškega majorja Tuckerja, ki je izrazil svoje veliko preseenečenje nad dogajanjem. Tretja značilnost je prisotnost italijanskih garibaldincev. In četrta – pozornost pravic žensk, predvsem volilne pravice in odprava kolonata, zadnjih ostankov fevdalizma v Brdih. Čeprav je partizanska vojska osvobodila vsa mesta na zahodu, je o tej meji odločala komisija, ki so jo sestavljali Rusi, Britanci, Francozi in Američani. Boleča rana naše zgodovine so poveljni poboji. Dejstvo pa je, da so odporniška gibanja povsod po Evropi obračunala s kolaboranti, kar je bila posledica besa zaradi medvojnih dogodkov. Med aktualnimi izzivi pa je omenil trenutne vojne, višanje sredstev za vojaške namene, digitalno zasvojenost, podnebne spremembe. Govornik je zaključil z željo, naj ta zgodovinski spomin ostane z nami še naprej.

Moderator prireditve je bil mladi domačin Primož Golob, kulturni program pa so izvajali Ženska vokalna skupina Zimzelen pod vodstvom Uroša Ceja in harmonikar Alan Peršolja. Za zaključek pa je zadonela pesem Vstala Primorska. Sledilo je prijetno druženje ob pogostitvi.

Besedilo in fotografija: Milena Beguš

Vrhovlje pri Kožbani

14. Memorial Kamun, prvič tudi dobrodelni

Prva sobota v juliju je že 14. leto zapored rezervirana za amaterski nogometni turnir v Vrhovljah pri Kožbani. Tudi letos smo se člani Mladinskega društva Kamun zbrali in posvetili ta dogodek našim preminulim prijateljem, a letos tudi z dobrodelno noto.

Nogometni turnir je letos pritegnil sedem ekip, med katerimi se je najbolj izkazala ekipa DŽC Crwvo, ki je zmagala na turnirju. Na dogodek je poleg rednega, potekal tudi »mali turnir« za mlajše selekcije, v sklopu katerega so sodelovale štiri ekipe nogometnega kluba NK Brda pod vodstvom trenerja Jerneja Trakonje.

Za še boljše vzdušje na in ob igrišču so poskrbeli lovci, ki so letos zmagali v tekmovanju Kralj šanka. Nagrado – nogo pršuta – so razrezali in podelili med vse obiskovalce dogodka.

Družabni del dogodka je trajal do jutranjih ur, za glasbo in ples pa so poskrbeli člani glasbene skupine Nočni skok.

Posebnost letošnjega turnirja pa je bila dobrodelna nota, saj smo se odločili povezati dogodek z dobrodelnostjo. Sodelovali smo s komisijo za socialna vprašanja Občine Brda, da bi denar, zbran na dogodek, namenili socialno in materialno ogroženim posameznikom ali družinam v Brdih.

Med turnirjem smo dražili podpisani nogometni dres slovenskega reprezentanta Mihe Zajca, za katerega so zmagovalci turnirja, ekipa DŽC Crwvo, ponudili najvišjo ceno. V izkupiček dražbe smo prispevali tudi

člani Mladinskega društva Kamun, kamor smo dodali celoten znesek prijavnin ekip. Skupaj smo zbrali 600 evrov.

Po posvetu s predsednico komisije za socialna vprašanja Nadjo Šfli-

goj, smo denar donirali mladi briški družini v stiski.

Hvala vsem, ki ste nas obiskali in s svojo prisotnostjo pripomogli k ustvarjanju odličnega vzdušja.

Mladinsko društvo Kamun

Praznik sv. Roka v Kozani

Tradicionalni vaški praznik sega vsako leto više

Tradicionalni praznik svetega Roka v Kozani je tudi letos odlično uspel in številni domačini in obiskovalci so se ob prijetni glasbi družili in plesali do ranih jutranjih ur.

Praznik, ki tradicionalno poteka na god sv. Roka, torej 16. avgusta, je tudi tokrat privabil številne obiskovalce.

Domačini so tradicionalno praznovanje otvorili s turnirjem malega nogometa in sveto mašo v cerkvi sv. Hieronima v Kozani. Za posebno praznično vzdušje se moramo zahvaliti tudi sodelujočim briškim pritrkovalcem. Domače gospodinjice so po maši postregle s pokušino domačih dobrot, vsem pa je dobro teknila tudi domača briška kapljica.

Za pestro dogajanje na osrednjem prizorišču praznovanja je zaslužna predvsem kozanska mladina, ki je pripravila kulinarčni kotiček s hrano in pijačo ter organizirala degustacijo odličnih briških in kozanskih vin. VS Kozana je pripravila tudi bogat srečelov, ki se ga vsako leto veselijo mladi in nekoliko manj mladi. Srečke so kar prehitro pošle.

Kozanska mladina se uspešno trudi leto za letom dvigniti nivo prireditve in so spet dokazali, da znajo pripraviti ta pravo »fešto«. Da

jim to uspeva, je dokazal tudi najbolj slavni petelin (sicer umetniško delo kozanske umetnice Tanje Rusjan) v Kozani, ki je tokrat poletel kar v

Praznik sv. Roka v Kozani

New York. Zmagovalca letošnjega plesa za petelina sta bila namreč Američan slovenskega rodu Alex Sabelja in domačinka Lea Velišček. Za zabavo sta poskrbela DJ Domači in DJ Baromat. Da so obiskovalce zasrbele pete in so plesali pozno v jutranje ure, pa je poskrbela tudi glasbena skupina Gas Krass svojim širokim repertoarjem.

Toni Peršolja, predsednik Kluba mladine Kozana, glavnega organizatorja prireditve, se za uspešno prireditev zahvaljuje skupini Gas Kras, DJ Domači in DJ Baromat ter predvsem vsem članom kluba in vaščanom, ki so sodelovali pri organizaciji. Pravi, da se v klubu trudijo, da bi vas čim bolj zaživela in da se spodbudi druženje. Dobro so se odrezali že na prireditvi WINE PARTY od dnevu odprtih kleti, ki so se je udeležili številni obiskovalci. Pravi, da bodo poskrbeli, da Kozana ne bo poznana le po praznovanju sv. Roka. Ta praznik bodo skušali nadgraditi, za naslednje leto pa planirajo kar štiri dogodke, ki se bodo odvili v Kozani. Radi bi dokazali, da je Kozana res posebna in so ji v starih časih upravičeno rekli tudi »Piccolo London«.

Da je praznovanje letos lepo uspelo in presenetilo z dokaj številčnim obiskom, gre zahvala tudi Vaški skupnosti Kozana, sponzorjem, ki so prispevali nagrade za bogat srečlov, vinarjem za prispevano vino za degustacijo, predvsem pa številnim obiskovalcem, saj so prispevali odlično vzdušje vse do jutranjih ur.

V Klubu mladine Kozana pravijo, da jim ravno to pozitivno vzdušje daje zagon, in obljublja, da se bodo drugo leto za dogodke, ki jih načrtujejo, še bolj potrudili. Vse še vabijo, naj se tudi naslednje leto udeležijo praznovanja sv. Roka in ostalih prireditev, ki jih pripravljajo v letu 2026. Ta pa naj zaenkrat ostanejo še presenečenje.

Romana Velišček,
VS Kozana

Vaška skupnost Kozana

Izlet po Plečnikovi Ljubljani

Kozanci smo tako ali drugače že 70 let povezani z arhitektom Jožetom Plečnikom, zato smo se v Vaški skupnosti (VS) Kozana odločili, da letošnji že 6. tradicionalni vaški izlet izpeljemo z ogledom nekaterih njegovih del, ki krasijo našo prestolnico.

Vaščani Kozane smo se tako 12. oktobra podali na enodnevni izlet po Plečnikovi Ljubljani. Za začetek smo si ogledali Plečnikovo cerkev sv. Mihaela v Črni vasi na Barju. Tu smo užival v mojstrovini arhitekta, ki je prikazal, kako se lahko z zelo skromnimi sredstvi postavi izjemno stvaritev. Po zelo doživetju predstavitvi smo v cerkvi tudi skupaj zapeli. Odlično vzdušje smo nadaljevali s pogostitvijo iz nahrbtnika za skupno mizo na cerkvenem dvorišču. Program je v nadaljevanju vseboval še voden ogled mogočne cerkve sv. Frančiška Asiškega v Zgornji Šiški in Plečnikove rojstne hiše na Trnovem. S turističnim vodičem smo se od tu sprehodili mimo Križank, Trga

francoske revolucije, Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) do Kongresnega trga, pot pa nadaljevali po obrežju reke Ljubljanice do Tromostovja. Posebno doživetje je bil za marsikoga sprehod čez ljubljansko tržnico, kjer se je v preteklosti prodalo toliko briških in seveda tudi kozanskih breskev kot nikjer drugod. Starejši Kozanci so se še živo spominjali časov, ko so nekoč z do vrha naloženimi avtomobili in prikolicami do tržnice vozili še čez Tromostovje. Kot se za vsak tak izlet spodobi, smo dan zaključili z večerjo v gostilni v Zajčji Dobravi. K lepemu programu je svoje naredilo še prekrasno jesensko vreme, ki je izlet VS Kozana naredilo nepozaben. Udeleženci izleta smo se lahko v živo prepričali, kako prav so pri UNESCO ravnali tedaj, ko so Plečnika z nekaterimi svojimi deli uvrstili na njihov seznam kulturne dediščine za arhitekturo.

Emil Čadež,
za Vaško skupnost Kozana

Dom upokojencev Podsabotin

Ena misel ob fotografijah naših nasmejanih stanovalcev, ki povedo več kot nešteto besed.

Ljudje žive v zavetju drug drugega.
(star irski pregovor)

Si želiš postati
prostovoljka?

Bi bil rad
prostovoljec?

**Pridi v Dom upokojencev
Nova Gorica in Podsabotin!**

Dobro se z dobrim vrača, naše stanovalke in stanovalci pa ti bodo vedno neskončno hvaležni.

Že imaš kakšno idejo, kako bi nas razveselil/a? Lahko pa izbereš svoje najmočnejše področje:

- ustvarjalne delavnice,
- pomoč pri transferjih z vozički,
- spremljanje in družabništvo,
- sprehodi,
- družabne igre,
- pogovori, druženje, "kofetkanje",
- branje časopisa in drugega čtiva,
- pomoč pri dogodkih in prireditvah,
- dvig vzdušja z glasbenimi nastopi,
- In še mnogo, mnogo več ...

Prideš?

Pokliči nas ali nam piši, da se čim prej spoznamo:

05 339 41 65 - mirjam.sulic@dung.si
05 339 41 63 - matija.lisac@dung.si

08 200 3976 / 051 234 101
anita.cernigoj@dung.si

Dom upokojencev
NOVA GORICA

Dom upokojencev
PODSABOTIN

Obnova cerkve sv. Nikolaja v Neblem

Da nam bo sakralna in kulturna dediščina še naprej v ponos

Letošnje praznovanje godu sv. Urha, zavetnika podružnične cerkve v Neblem, je bilo še posebej slovesno. Ob tej priložnosti je namreč župnik blagoslovil zaključek obnovitvenih del zunanosti in okolice te cerkvice iz druge polovice 16. stoletja z gotskim kipom sv. Nikolaja iz 15. stoletja, delo Domenica da Tolmezza.

Sveti Urh (Ulrik) (tudi Ulrik Augsburški), bavarški svetnik, augsburški škof se je rodil leta 890 v Wittislingnu ali Augsburgu na Bavarskem in goduje 4. julija. V Sloveniji je svetemu Urhu posvečenih 38 cerkva. Po njem so poimenovani kraji Sv. Urh, Šenturška Gora, Šenturh. Na Slovenskem ga navadno upodabljajo kot škofa z ribo v roki.

Cerkev predstavlja za naše kraje neprecenljivo kulturno dediščino, njeno zunanjo podobo pa dopolnjuje kamnito obzidje in okolica cerkve, ki ga je v zadnjih desetletjih že močno načel zob časa.

Od zadnje prenovе je preteklo že več kot 40 let, z izjemo pred tremi leti obnovljene strehe ter zamenjanih vhodnih vrat (slednja na pobudo in v dar s strani družine Kocijančič iz Križade). V namen ureditve cerkvene okolice in zunanosti je bil v lanskem letu ustanovljen vaški odbor, ki je skupaj z Župnijo Šlovrenc in župnikom Emilom Kramarjem pristopil k aktivnostim za izvedbo obsežne investicije.

Ob finančni pomoči Občine Brda, šlovrenske župnije ter donacijah domačinov iz Neblega so bila izvedena sledeča dela:

- izkop zemljine v okolici cerkve,
- ureditev pasu s starimi nagrobnimi kamni, nova ozelenitev, utrditev in tlakovanje okolice cerkve;
- ureditev drenaže okrog cerkve z ureditvijo odvajanja meteorne vode, zaradi česar bodo tla in zidovi znotraj cerkve veliko bolj suhi;
- izgradnja nadstreška za zaščito pred kratkim obnovljenih vhodnih vrat pred vremenskimi vplivi.

Ker je cerkev v Neblem uvrščena v register nepremične kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije kot spomenik lokalnega pomena, je bilo treba obnovo izvesti skladno s soglasjem in smernicami Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine

Slovenije. V ta namen so bila predhodno opravljena tudi arheološka izkopavanja in sondiranja na parceli okoli cerkve.

Velika zahvala za uspešno izvedeno sanacijo in obnovo gre zato vsem, ki so pri njej sodelovali. Izvedba gradbenih in zemeljskih del je bila zaupana domačim izvajalcem: podjetju Ekopark - Stojan Šturm s. p. in Dejanu Trakonji s. p.

V imenu vaškega odbora bi se radi še posebej zahvalili tudi domačinom Borutu Rusjanu, Mitji Skubinu, Diani Kocijančič, podjetju Agro GM Aleš Bučinel s. p. ter Občini Brda za njihov strokovni prispevek pri načrtovanju, pripravi strokovnih podlag za izvedbo obnove in materialni pomoči.

Ob veselju in ponosu nad opravljenim delom pa so se pogovori na praznovanju prisotnih vaščanov nanašali tudi na potrebo po obnovi dotrajane notranjosti cerkve, z željo, da bi nam in našim zanamcem naša sakralna in kulturna dediščina še naprej ostala v ponos in okras.

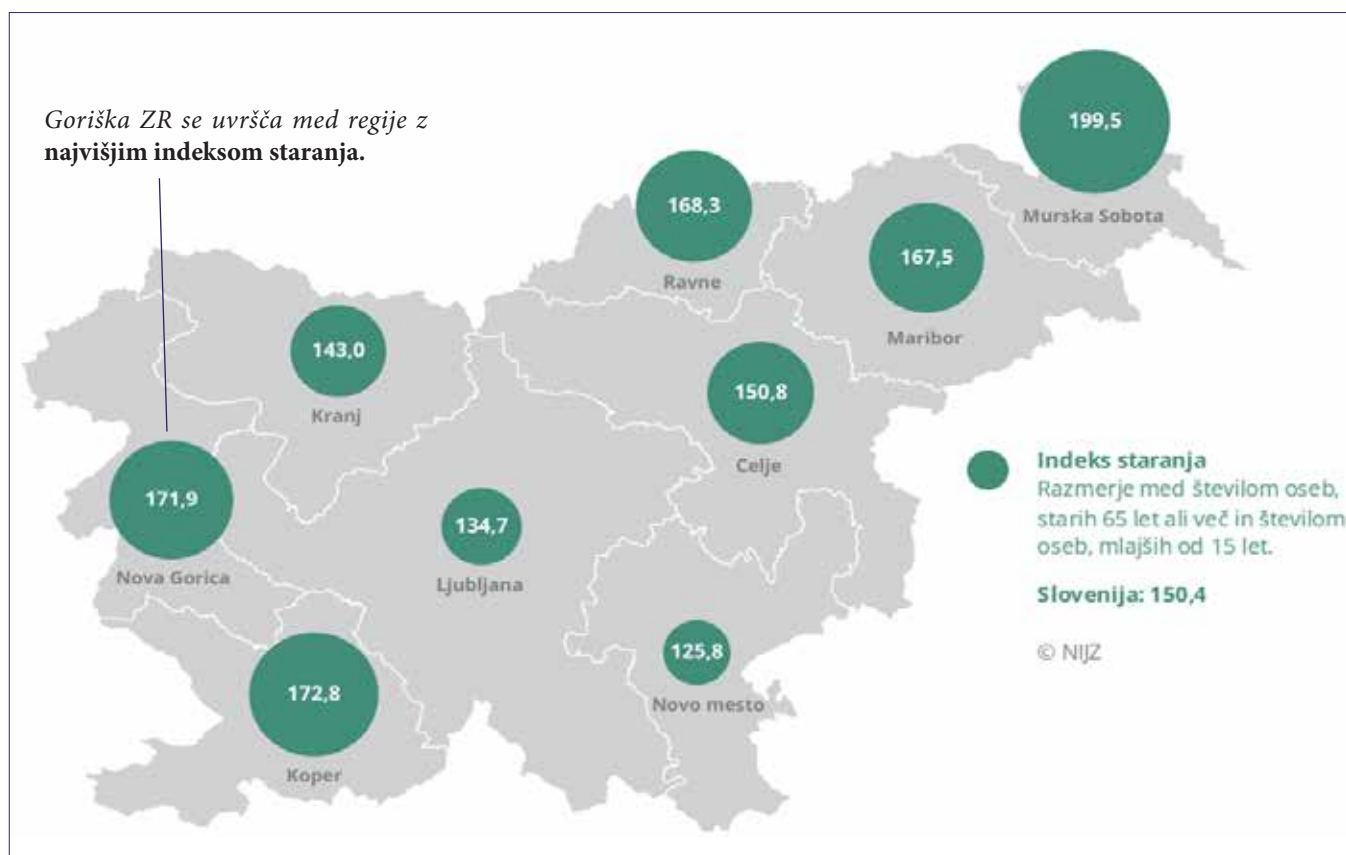
Damjan Birtič
v imenu vaškega odbora za obnovo cerkve
sv. Nikolaja v Neblem

Prebivalstvo goriške zdravstvene regije se hitro stara

Za aktivno in zdravo staranje

Goriška zdravstvena regija, ki zajema občine Ajdovščina, Bovec, Brda, Kanal, Kobarid, Miren-Kostanjevica, Nova Gorica, Renče-Vogrsko, Šempeter-Vrtojba, Tolmin in Vipava, se sooča s hitrim naraščanjem števila starejših prebivalcev. Starejši prebivalci, stari 65 let in več, predstavljajo kar četrtino populacije regije (25 %). Zato se že skoraj desetletje posvečamo področju aktivnega in zdravega staranja, ker to predstavlja enega od pomembnih javnozdravstvenih izzivov v regiji. Demografske

spremembe imajo pomembne posledice za številna področja, predvsem za zdravstvo, socialo in gospodarstvo. Goriška zdravstvena regija se uvršča med slovenske regije z najvišjim indeksom staranja, ki je leta 2024 znašal 171,9 (Slika 1). Vrednost indeksa predstavlja razmerje med številom oseb, starih 65 let in več, ter številom oseb, mlajših od 15 let; to pomeni, da je bilo na vsakih 100 otrok v povprečju 172 oseb, starih 65 let ali več.

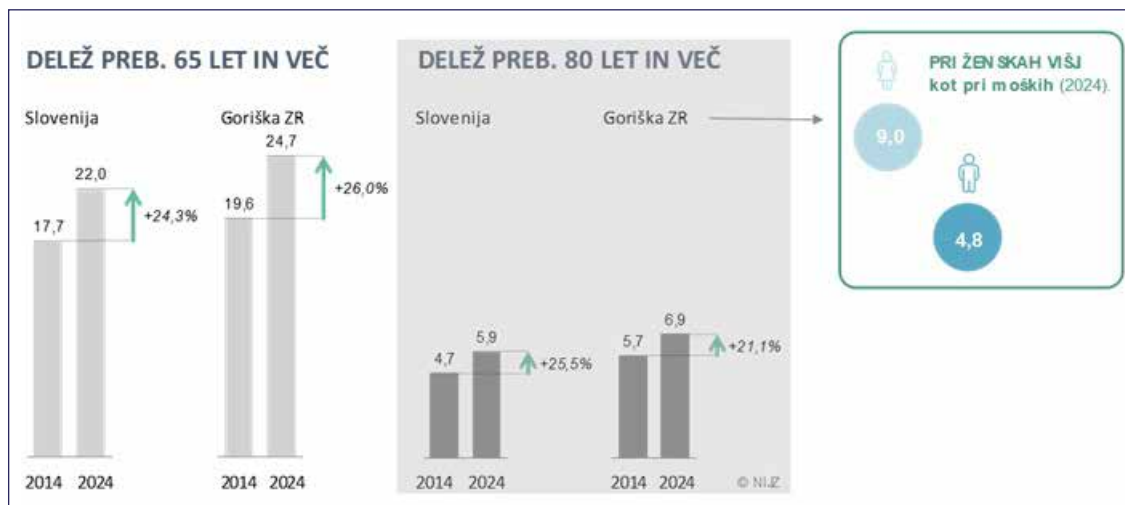
Indeks staranja po zdravstvenih regijah, Slovenija, 2024 (vir: NIJZ OE Nova Gorica).

Med letoma 2014 in 2024 se je delež prebivalcev, starih 65 let in več, v regiji povečal za 26 %, kar je nekoliko nad slovenskim povprečjem (24 %). Povečanje deleža prebivalcev, starih 80 let in več, pa je v tem obdobju znašalo 21,1 % (Slovenija 25,5 %) (Slika 2). Delež žensk v tej starostni skupini je opazno višji kot delež moških, kar odraža daljšo pričakovano življenjsko dobo žensk.

Zaradi hitrega staranja prebivalstva v naši regiji že tretje leto Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) organizira vseslovensko akcijo »Pokloni čas, polepšaj dan«, ki spodbuja medsektorsko povezovanje pri izva-

janju različnih aktivnosti v okviru medgeneracijskega sodelovanja. Pomemben prispevek te akcije je krepitev medgeneracijske solidarnosti in izboljšanje družbene vključenosti starejših, saj s celostnim pristopom in vključevanjem različnih generacij učinkovito zmanjšujemo negativne stereotipe ter predsodke o staranju, kar prispeva k spodbujanju spoštljive in vključujoče družbe. Mednarodni dan starejših, 1. oktober, predstavlja vrhunec akcije, ko v mnogih krajih po Sloveniji organizirajo dogodke in aktivnosti, ki poudarjajo pomembnost aktivnega in zdravega staranja.

Prebivalstvo goriške zdravstvene regije se hitro stara

Delež prebivalcev starostne skupine 65+ in 80+ po spolu, Goriška ZR in Slovenija, 2004 in 2024 (vir: NIJZ OE Nova Gorica).

Starost ni več zgolj obdobje upada, bolezni in pozabljivosti, kot so včasih veljali stereotipi. Starejši imajo številne priložnosti za ohranjanje fizične in duševne aktivnosti, ustvarjanje novih vezi in vključenost v družbene dejavnosti. Pomembno je, da se te priložnosti prepozna-

jo, podprejo in spodbujajo, saj na ta način ne koristijo le starejšim, ampak tudi širši družbi. Več o akciji si lahko preberete preko QR kode.

Nacionalni inštitut za javno zdravje,
Območna enota Nova Gorica

Skupina Europa Donna Goriška

Verjamemo, da smo skupaj močnejši

Smo na novo ustanovljena skupina Europa Donna Goriška v Novi Gorici. V naši skupini se srečujemo bolnice in ozdravljene raka dojke ter rakov rodil, ki smo se na svoji poti soočile z izzivi bolezni in zdravljenja. Povezuje nas želja, da skupaj ustvarimo srčno okolje, kjer si lahko izmenjujemo izkušnje, nudimo oporo, si pomagamo ter skupaj krepimo moč in pogum. Vemo, da je vsaka pot skozi zdravstvene izzive lažja, ko ob sebi začutiš podporo, toplino in razumevanje.

Naša druženja spremljajo ustvarjalne delavnice, izobraževalne vsebine ter osveščanje o raki rodil in dojke, kjer je pomembna tehnika samopregledovanja.

Ko smo v stiski in potrebujemo pogovor, nasvet ali objem, iz lastnih izkušenj vemo, kako sta pomembna druženje in nasmeh. Povezujejo nas

izkušnje bolezni, a še močnejša vez med nami je volja do življenja.

V naše vrste prijazno vabimo vse, ki želijo spregovoriti o svoji izkušnji, se družiti s sebi podobnimi in širiti naša sporočila. Verjamemo, da smo skupaj močnejši. V varnem krogu

podpore si podamo roke, vračamo upanje in skupaj ustvarjamo svetlejšo prihodnost. Ne tavajte sami, ko je težko, pridružite se naši skupini, pišite nam na naš elektronski naslov: goriška@europadonna.si.

Europa Donna Goriška

Zborovanje zgodovinarjev v Novi Gorici

Nove ugotovitve o lastnikih gradu Vipolže v 14. stoletju

Na zborovanju zgodovinarjev v Novi Gorici je dr. Vojko Pavlin predstavil svoj referat o plemiški družini Eberstein. V njem se je poglobil v obdobje 14. stoletja, ko so se nekateri pripadniki te koroške plemiške rodbine ustalili na Goriškem. Njegov prispevek je pomemben, saj odkriva, da je na podlagi nepravilne razlage s strani zgodovinarja Carla von Czoerniga prišlo do zmotnega prepričanja, komu so Vipolže v tem obdobju pripadale. Carl von Czoernig je lastništvo Vipolž napačno pripisal Herbersteinom, ki pa dejansko niso bili prisotni na Goriškem. Ta podatek smo zgodovinarji, v luči Czoernigovega sicer temeljitega in natančnega podajanja zgodovinskih podatkov, uporabljali in navajali.

Ebersteini so bili, kot ugotavlja Pavlin, na prelomu 14. stoletja najpomembnejša uradniška družina v službi Goriških grofov. Ime so dobili po gradu, ki je stal nad istoimenskim naseljem blizu Šentvida na Koroškem. Po zaslugi mogočnega predstavnika goriških grofov Henrika II. so se nekateri člani koroške plemiške družine Eberstein naselili v Gorici in predvsem v Vipolžah. Bili so nosilci pomembnih uradov v upravi grofije, saj so bili v tem času na goriškem dvoru najpomembnejši štirje uradniki: dvorni mojster, ki je skrbel za učinkovito delovanje dvora; maršal, ki je vzdrževal vojaško pripravljenost; komornik, ki je upravljal s prihodki; kuhinjski (kuharski) mojster, ki je imel nalogo preskrbe dvorne kuhinje. V zadnjem desetletju Henrikovega vladanja so predstavniki rodbine Eberstein vodili kar tri urade. To so bili *miles* – vitezi: komornik Pilgrim Eberstein, maršal Friderik Eberstein (že prej verjetno tudi kuhinjski mojster) in dvorni mojster Gerold Eberstein z vzdevkom Rauch. Friderik in Gerold Rauch sta v virih velikokrat omenjena v grofovem najožjem spremstvu in sta bila nadpovprečno dolgo v njegovi službi. Kot ugotavlja medievist dr. Peter Štih, je bil Gerold celo edini, ki je služboval v celotnem obdobju vladanja Henrika II., kar jasno govori o prestižu tega moža. Oba omenjena Ebersteina pa sta (posredno) povezana z vipolško zgodovino.

Kot prikazuje Pavlin, so Goriški grofje t. i. vipolške gospode, ki se tu omenjajo v 12. in 13. stoletju, odstavili in Vipolže morda leta 1311 podelili Friedrichu (Frideriku) von Ebersteinu. Zanimivo pa je, da se Friderik ni imenoval po Vipolžah. Naziv gospoda v Vipolžah je nosil Rauchlin Eberstein. Njegov starejši brat Gerold pa je leta 1321 prišel v posest bližnjega fevda Gramogliano pri Korenu - ali kot ga navadno poznamo - Corno di

Vipolže konec 19. stoletja na upodobitvi v Caprinovem delu Alpi Giulie.

Rosazzo. Rauchlin in Gerold sta po očetu Heinrichu podedovala tudi vzdevek Rauch. V naslednjih 100 letih je njihova veja rodbine Eberstein pustila močan pečat tako v Vipolžah kot v Gramoglianu. Rauchlina so v Vipolžah nasledili Jacomuc, zatem Jocomucova sinova Friedrik in slednjič Gerard. Kot ugotavlja Pavlin, se je »delovanje družine v tem času bolj omejilo na lokalne zadeve«. Raziskovalec stavbne zgodovine Vipolž Igor Sapač pa sklepa, da so morda prav Ebersteini stolpasti plemiški dvor dozidali in spremenili v pravi grad, ki je bil sicer še vedno manjših razsežnosti. Zanimivo je še, da si je Gerard v oporoki za svoj grob izbral takratno župnijsko cerkev v Biljani.

Leta 1384 je izumrla moška linija te veje Ebersteinov in graščina je bila dodeljena Hansu Rewhelu, sorodniku iz Gramogliana, ki je tako združil obe posesti. Hans se je močno zadolžil in Ebersteini so leta 1415 na račun poplačila dolga izgubili fevd Gramogliano. Goriški grof Henrik IV. pa je uvedel neposredno upravljanje graščine Vipolže in je tu imenoval svoje oskrbnike. Slednjič je Henrikov sin Ivan leta 1460 Vipolže z vsem pripadajo-

Roženca ali praznik Marijinega vnebovzetja

Že desetletja s ponosom nosijo Marijin kip

O roženci ali prazniku Marijinega vnebovzetja bi lahko pisali zelo obširno, saj je ta praznik v medanski fari že dolgo. Je del tradicije, poleg verskega značaja je to čas za družinska srečanja, vesele klepete, obujanje spominov. Po besedah nekega častitljivega Medanca je to nekoč bil praznik, na katerega je romalo tudi do dva tisoč ljudi, prišli so z vseh koncev in krajev. Po njegovih besedah je bilo tako tudi leta 1965, ko je kot mlad fant s ponosom nesel Marijin kip.

Včasih so mladi fantje prav tekmovali, kdo bo imel to čast, da bo lahko nosil Marijin kip. Tudi mlada dekleta v dolgih oblekah in z belo gladiolo v rokah so s ponosom stopale ob fantih. Največje zadovoljstvo in uspeh vseh sodelujočih pa je bil takrat in tudi danes je, ko se Marijin kip srečno vrne v cerkev. Ta trenutek se v cerkvi zasliši gromek aplavz in zazdi se, da se ob tem vsi nekako oddahnejo ter nastopi čas za veselje in druženje.

Z roženico sta povezani dve veselji, saj so na ta dan otroci pili pašareto in jedli velik kos lubenice – »angurjo« po domače. Na ta trenutek so mnogi čakali vse leto.

Letošnjo roženico je z vsemi pohvalami uspešno izvedla vas Medana. Uredili in počistili so cerkev ter farovž, poskrbeli, da je bilo dovolj fantov za nošnjo 400-kilogramskega Marijinega kipa, da sodelujoči niso bili ne lačni in ne žejni. Pevci so krasno zapeli. Vse je bilo enkratno in odlično, a za razliko od nekih drugih časov je za procesijo šlo le kakih tristo ljudi. A nič za to, saj bo roženca v Medani tudi v bodoče in upajmo, da bodo mladi rodovi poskrbeli, da Marijin kip ne bo nikoli ostal v cerkvi.

V okviru praznovanja roženice v Medani je tudi letos Društvo To je Medana organiziralo kar dvodnevno druženje, ki se ga je udeležilo veliko ljudi. No, mogoče bodo naslednje leto prišli bolj zgodaj še k maši in procesiji

Še enkrat lepa hvala vsem, ki so se letos tako potrudili, da je bil praznik brezhibno izpeljan in se ga bo marsikdo še dolgo in z veseljem spominjal.

Mariza Prinčič

Zborovanje zgodovinarjev v Novi Gorici

čim prodal Febu iz milanske veje plemiške družine Della Torre (Thurn). Pavlinov prispevek opozarja na dejstvo, da je potrebno vsak podatek - zapisan kot podan - temeljito preveriti in kritično ovrednotiti. To pa zahteva dolgotrajne raziskave ter dobro poznavanje raziskovanega

obdobja, kar odkriva tudi raziskava dr. Vojka Pavlina, ki si jo lahko natančneje preberete tudi v 3. številki revije *Kronika* (2024).

dr. Tanja Gomiršek,
Goriški muzej

Michelin ključ za posestvo Peterc

Ko majhen kolač postane torta

Ko pride novica, da je Peterc Vineyard Estate prejel Michelin ključ, se marsikomu v Brdih zasvetijo oči. Kaj to sploh pomeni? Da je naše malo

gričevnato srce Slovenije, ki ga imenujemo Brda, postalo del svetovne elite – prepoznano po pristnosti, lepoti in gostoljubju.

"Michelin ključ za posestvo Peterc - ponos za Brda"

Milena in Uroš Peterc sta pred leti ustvarila elegantno posestvo, kjer se stikata zgodovina in sodobna eleganca. Njunjo vodilo ni bilo razkošje, ampak občutek domačnosti, spoštovanja in popolne pozornosti do gosta. Posestvo Peterc so lani kot edini ponudnik na primorskem uvrstili v prestižni Michelin Guide Hotel Selection, s čimer so Brda postala vidna na zemljevidu najžlahtnejših svetovnih destinacij, letos oktobra pa je na slavnostni razglasitvi v Parizu prejelo še prestižni Michelin ključ, ki je za nastanitve to, kar je za restavracije Michelinova zvezdica.

To priznanje pomeni več kot le plaketo na steni – prinaša ugled, večjo prepoznavnost in nove imenitnejše obiskovalce, ki iščejo kakovost, naravo in pristnost. Michelin ključek je dokaz, da Brda niso le kraj lepih razgledov in vina, ampak kraj, kjer se živi kultura, estetika in gostoljubnost.

Doslej je posestvo prejelo najvišja priznanja

A Peterc Vineyard Estate ni začel danes. Doslej je posestvo prejelo najvišja priznanja:

- **Condé Nast Johansens Award for Excellence 2025** – najboljša majhna ekskluzivna namestitev v Evropi in Sredozemlju,

- **Luxury B&B Magazine Award** – najboljši B&B izven Združenega kraljestva,
- nominacija za **Best Breakfast 2026**,
- vrhunske ocene gostov (9,9/10) na svetovnih platformah že štiri leta zapored.

Vse to ni naključje. Posestvo Peterc povezuje lokalne pridelovalce, uporablja domače sestavine in stare družinske recepte, ponuja izkušnjo med trtami, uspešno sodeluje z destinacijskim zavodom.

Vsaka malenkost – od zajtrka do razgleda – nosi sporočilo: spoštujemo kraj, v katerem živimo

Za Brda ta ključek pomeni novo poglavje. Pomeni, da bodo turisti,

ki sledijo Michelinovim priporočilom, zdaj odkrivali našo pokrajino še bolj radovedno, kupovali vino še bolj ponosno, večerjali pri lokalnih kuharjih še bolj zadovoljno in spali v briških posteljah še bolj mirno. Pomeni več dela, več priložnosti in več ponosa.

Posestvo Peterc je dokaz, da se tudi v majhnem kraju da ustvariti nekaj svetovnega – ne da izgubiš dušo. Kot pravi stari pregovor: »Dobro gospodar ne dela le zase, ampak za zemljo, ki mu vrača.« In tako tudi Peterc s svojim delom vrača Brdom: sloves, ponos in prihodnost.

Milena in Uroš Peterc
Fotografija: Peterc Vineyard Estate

Društvo upokojencev Dobrovo

Srečanje, piknik in pohod

Po poletnem premoru je septembra čas, ko se ponovno začnejo naše aktivnosti.

SREČANJE UPOKOJENCEV PRIMORSKE se je letos odvijalo 25. septembra v hotelu Delfin v Izoli. Na avtobusu se nas je zbralo 50 članov. V sončnem vremenu in dobre volje smo se odpeljali proti slovenski Istri. Dopoldan smo izkoristili za obisk Kopra, kjer smo se sprehodili po starem mestnem jedru in ob obali, ker smo si privoščili kavico in klepet s pogledom na morje. Ob 12. uri smo se zapeljali v Izolo in se na prireditvenem prostoru pridružili številnim upokojencem z vse Primorske. Po pozdravih organizatorjev, predsednikov in predsednice ZDUS Slovenije Zdenke Jan je sledil bogat kulturni program. Po programu je sledilo druženje s plesom. Lep sončen dan smo številni izkoristili tudi za sprehode ob morju.

DRUŠTVENI PIKNIK smo organizirali v nedeljo, 28. septembra, v Kleti Brda. Zbralo se nas je 100 članov, ki smo popoldan izkoristili za druženje. Da je bilo naše druženje popolno, sta poskrbela Jernej Medvešček, ki je pripravil odlično hrano, in Rado Simčič, ki je z vrtenjem naše muzike poskrbel, da smo plesali še dolgo v večer. Iskrena hvala obema.

PRVI PLANINSKI POHOD NA MALI GOLAK

Planinska skupina je za prvi pohod izbrala Golake. Izkoristili smo sončen petek, 3. oktobra, in se kot po navadi zbrali v jutranjem času. Tokrat se nas je zbralo 19 članov. Kar s petimi avtomobili smo se zapeljali na Malo

Lazno. Štartali smo v hladnem jutru, toda dobra volja in pripravljenost, da nekaj naredimo tudi zase, sta nas spremljali vso pot.

Prvi postanek smo imeli pri Iztokovi koči, ki je kot iz pravljice o Janku in Metki, »le da ni iz čokolade,« je pripomnil eden od pohodnikov. Ko smo se okrepčali, smo zagrizli v strmino. Ivanka je poskrbela, da smo imeli pravi tempo s počitki ter da smo vsi osvojili vrh.

Mali Golak je s 1495 metri najvišji vrh gorovja Golaki in s tem tudi Trnovskega gozda. Z vrha je lep razgled na večji del Slovenije. Lepo se vidi Triglav in velik del Julijskih Alp, pa Dolomiti in Karavanke ter slovenska Istra s svojim morjem. Dan je bil idealen, da smo vse te razglede lahko občudovali.

Povratak po strmi poti je bil za nas še bolj naporen kot vzpon, vendar smo naš dan srečno in dobre volje zaključili na našem izhodišču.

Drugošolci na plavalnem tečaju

Manjkale niso niti vodne štafetne igre

Drugi šolski teden je bil za drugošolce športno obarvan, saj smo se udeležili plavalnega tečaja v Novi Gorici. Prvi dan smo bili razporejeni v skupine, cel teden pridno vadili, zadnji dan pa smo pokazali svoje znanje. Sledil je zabavni del, in sicer vodne štafetne igre. Zaploskali smo vsem plavalnim dosežkom, si okoli vratu nadeli medaljo in se prijetno utrujeni vrnili v šolo.

DU Kojsko

Na izletu med vrhovi avstrijskih Alp

Člani Društva upokojencev (DU) Kojsko smo se 15. avgusta podali na nepozaben izlet v osrčje avstrijskih Alp – k veličastnemu Grossglockner-

ju, najvišjemu vrhu Avstrije. Zaradi velikega zanimanja smo se zbrali kar v dveh avtobusih, kar priča o tem, kako zelo smo se veselili te gorske avanture.

Naše popotovanje smo začeli v slikoviti vasici Heiligenblut

Vsako leto na veliki šmaren (15. avgusta) zaživi v prav posebnem prazničnem vzdušju. Vas je bila odeta v barve gorskega cvetja, pred cerkvijo pa so se zbrali domačini v tradicionalnih oblačilih. Ženske so iz domačih gorskih cvetic pripravile čudovite šopke, ki so jih ponujale na vaškem trgu – prava paša za oči in dušo.

Osrednji del izleta je bil obisk znamenite razgledne ploščadi Franca Jožefa, od koder se odpira osu-

pljiv pogled na ledenik Pasterze in mogočni Grossglockner. Tukaj smo si privoščili tudi kosilo.

Dan je minil v odličnem vzdušju – ob prijetnem klepetu, smehu in občudovanju neokrnjene narave. Na poti domov smo se ustavili še v mestecu Lienz.

Ta izlet nam bo še dolgo ostal v lepem spominu in komaj čakamo na naslednjo skupno dogodivščino!

Besedilo in fotografija:
Majda Korenjak

DU Kojsko

Srečanje upokojencev primorske

Letošnje srečanje primorskih upokojencev je organizirala Pokrajinska zveza društev upokojencev južne Primorske. Dogodek s kulturnim in

zabavnim programom je potekal 25. septembra na čudoviti lokaciji – na prostoru med hotelom Delfin in morjem v Izoli.

Odlično vreme in prijetno okolje, ki ga ponuja obmorska lega hotela Delfin, sta poskrbela za še posebej prijetno vzdušje. Člani DU Kojsko smo se srečanja udeležili v res lepem številu, kar kaže na to, da si vsi želimo preživeti skupne trenutke v prijetni družbi.

Takšna srečanja so dragocena priložnost, da skupaj preživimo lep dan on morju, poln dobre volje in nezaupljivih prijateljev.

Majda Korenjak
Fotografija: Roman Korenjak

DU Kojsko

Varen prvi šolski dan

Prometna varnost otrok ostaja naša skupna prioriteta. Tako smo tudi letos ob začetku novega šolskega leta, pa tudi v dneh prvega tedna pouka, člani Društva upokojencev Kojsko kot prostovoljci znova stopili v akcijo in pomagali pri zagotavljanju varnega prihoda učencev v šolo.

Oblečeni v rumene odsevne telovnike smo s svojo prisotnostjo ob šolskih poteh opozarjali voznike na povečano previdnost in prispevali k varnejšemu prometnemu okolju za naše najmlajše.

Vsem učencem, njihovim učiteljem ter staršem želimo uspešen in predvsem varen začetek novega šolskega leta!

Besedilo in fotografija: Majda Korenjak

Kulturno športno društvo Čelo

Naši žuri tega poletja

Tudi letos smo v Čelu poskrbeli, da se je v zadnjih avgustovskih dneh dobro »žuralo«. Naše društvo je organiziralo tradicionalni turnir v odbojki in nogometu, ki je potekal kar dva dni zapored.

Dogajanje se je pričelo 22. avgusta, ko se je odvijal turnir v odbojki. Ekipa so se borile za denarne in praktične nagrade, medtem ko je za petkovo glasbeno vzdušje poskrbel DJ Torta.

23. avgusta se je vse skupaj nadaljevalo z nogometnim turnirjem, hkrati pa je potekalo tudi tekmovanje v odbojki. Po športnem delu dneva je sledil bogat glasbeni program, za katerega sta poskrbela skupina 7 Šrit in DJ Torta, ki je zabavo popeljal pozno v noč. Na igrišču je bilo še posebej napeto med tekmovanjem v vleki štrika, kjer so se ekipe pomerile za naziv najmočnejših.

Zmagovalci letošnjega turnirja:

Nogomet: La Squadra di Andro

Odbojka: Nona Luisa

Vleka štrika: Lovci

Kralji šanka: La Squadra di Andro

Vsem ekipam čestitamo za odlične rezultate in športni duh!

Hvala tudi vsem donatorjem in ostalim, ki ste na kakršenkoli način pomagali, da je naš žur znova uspel - bodisi za šankom, na igrišču ali na plesišču.

Se vidimo spet naslednje leto!

Društvo Njblške mladine

37. Teden malega nogometa Rio Kojsko

Tradicionalna poletna nogometna poslastica

Letos je turnir v malem nogometu v Športnem parku Rio Kojsko potekal že zavidljivo 37. leto zapored. Od 26. do 28. junija je na njem sodelovalo osem ekip iz Brd in okolice, ki so gledalcem pričarali pravo športno poslastico za vse amaterske nogometne navdušence.

Za prehodni pokal in bogate nagrade so se od četrтка do sobote v nogometnih tekmah preizkusile ekipe Kozana, Masimona, Avtoinn, Djskle, Krokodilčki, Gonjače, Ekoline in Royaume.

Turnir se je pričel v četrtek v večernih urah in zaključil v soboto, ko so se ekipe pomerile za najboljše uvrstitve. Na turnirju je letos sodelovalo veliko število mladih nogometnih upov, kar nam vliva upanje za še večji razvoj te športne panoge v prihodnje. Predstavniki DKTŠ Kojsko so skupaj s predsednico VS Kojsko podelili bogate nagrade najboljšim igralcem turnirja. Najboljši strelec turnirja je postal Grega Debenjak Cuder iz ekipe Kozana. Nagrada za najboljšega vratarja je letos šla v roke Roka Vončine iz ekipe Avtoinn, kamor je odšla tudi nagrada za najboljšega igralca turnirja, in sicer je nagrado prejel mlad igralec Tilen Stanič.

Prehodni pokal in prvo mesto 37. turnirja v malem nogometu Rio Kojsko si je prislužila ekipa Kozana, ki je

v finalu premagala ekipo Masimona s 3 : 2. Tretje mesto si je priigrala ekipa Avtoinn. Za stopničke je malo zmanjkalo zelo mladi ekipe iz Deskel, ki so se poimenovali ekipa Djskle. Peto mesto je zasedla ekipa Krokodilčki, na šestem ji je sledila ekipa Gonjače, sedmo mesto je pripadalo ekipi Ekoline in na zadnjem mestu je pristala ekipa Royaume.

Organizatorji vsem tekmovalcem iskreno čestitamo in se zahvaljujemo pokroviteljem, ki nam vsako leto priskočijo na pomoč in pomagajo, da lahko bogato nagradimo mlade tekmovalce za njihov trud na igrišču. Zahvaljujemo se tudi veliki podpori VS Kojsko za pomoč pri organizaciji.

DKTŠ Kojsko

Fotografija: Marko Koštrin/Jessica Di Nallo

Mednarodni dan miru na Cerju

Meja – naša preteklost in naša skupna evropska prihodnost

Pomnik braniteljem slovenske zemlje na Cerju je že več let geografski prostor, ob katerem Gimnazija Nova Gorica obeležuje mednarodni UNESCO dan miru. Dogodek, ki je letos potekal 19. septembra, je simbolično zagnal celoletni UNESCO projekt *Meja – naša preteklost in naša skupna evropska prihodnost*, ki združuje UNESCO vrednote in aktivnosti. Srečanje je potekalo pod sloganom *Meja – naša preteklost in naša skupna prihodnost*. Učenci in dijaki so bili razdeljeni v več različnih delavnic glede na zanimanje. Briški učenci so si izbrali dve delavnici, in sicer pisanje poezije ter biologijo in ekologijo velikih zveri.

Že četrta dražba vin CRU Marije Terezije na Kostanjevici

Vina prijateljstva in miru

Konec oktobra je na Kostanjevici nad Novo Gorico potekala že četrta dobrodelna dražba slovenskih in italijanskih vin CRU klasifikacije Marije Terezije. Vina, ki prihajajo iz vinogradov Goriških brd, Collia, Posočja, Vipavske doline, Ogleja in Krasa so plod strasti Združenja vinarjev CRU klasifikacije cesari-

Leta 1787 so v sklopu delovanja Marije Terezije, vizionarske habsburške vladarice, uvedli prvo CRU klasifikacijo vinogradov na svetu, ki je prepoznala izjemno kakovost leg na področju Goriških brd, Collia, Soške in Vipavske doline ter Ogleja in Krasa.

Ta zgodovinski dokument, odkrit v arhivih grofov Formentini in Attems s strani priznanega zgodovinarja Stefana Cosme, razkriva natančno razvrstitev vinogradov v devet kakovostnih kategorij v nekdanji Grofiji Gorica in Gradiška. Ti so še danes temelj vrhunskih vin te čezmejne vinske regije.

Zgodovinar Stefano Cosmo je z raziskavo arhivov grofov Formentini ponovno osvetlil to revolucionarno klasifikacijo, ki je skoraj stoletje pred Burgundijo postavila standarde za prepoznavanje najboljših vinogradniških leg. Njegovo odkritje je navdihnilo novo generacijo vinarjev, da oživijo to dediščino. Francozi so od nekdaj ljubili to deželo, od Elise Baciocchi, Napoleonove sestre, do Karla X., francoskega kralja, ki je v samostanu Kostanjevica tudi pokopan, do grofa Latourja, ki je leta 1850 v deželo prinesel francosko trto.

Žlahtna zgodba, ki povezuje vinarje in teritorij

Charles-Louis de Noüe, član prestižne burgundske vinske družine Domaine Leflaive, ter Alis Marinič, potomec tradicionalne vinarske družine Marinič iz Goriških brd, sta skupaj z drugimi vinarji pred štirimi leti ustanovila Združenje vinarjev CRU klasifikacije vladarice Marije Terezije, ki povezuje skupno 24 vinarjev z obeh strani meje (14 iz Slovenije, od tega 12 iz Brd in dva iz Vipavske doline, ter 10 iz Italije). Ti s strastjo ustvarjajo vina, vredna cesarske dediščine.

V srcu Frančiškanskega samostana Kostanjevica, na slikovitem griču nad Novo Gorico, pa se nahaja Vinska klet velikih vin prijateljstva in miru – pros-

ce Marije Terezije, ki povezuje eminentne vinarje iz Slovenije in Italije v imenu prijateljstva in miru. Ta posebna zgodba se odvija na območju, ki je zaznamovalo zgodovino Evrope in je bilo stoletja prizorišče vojn: trikotnik med Avstrijo, Slovenijo in Italijo. Vino, pridelano na tem teritoriju, je postalo simbol miru.

tor, kjer se stoletja tradicije prepletajo z vrhunskimi okusi. Zgrajena je bila v 17. stoletju, z donacijami prvih dražb pa so jo lani prenovili. Združuje zgodovinski čar s sodobno eleganco. Pod starodavnimi kamnitimi oboki, kjer odmeva dediščina cesarice Marije Terezije, so lahko obiskovalci letošnjega tri-dnevnega dogodka med 23. in 25. oktobrom okušali vina, pridelana po standardih prve CRU klasifikacije na svetu iz leta 1787, ki je postavila temelje evropskemu vinarstvu, skoraj stoletje pred Burgundijo.

Že četrta dražba vin CRU Marije Terezije na Kostanjevici

Klet na Kostanjevici kot srce vinarske dediščine regije

»Vsak požirek v naši kleti je potovanje – od mineralne opoke, ki oblikuje izjemne okuse, do čezmejne zgodbe, ki povezuje dve deželi. Za klet je srce vinarske dediščine regije,« pove Miha Valentinčič iz Združenja vinarjev CRU klasifikacije vladarice Marije Terezije. »Ta teritorij je na svetovnem zemljevidu uvrščen med pet najboljših vinorodnih krajev sveta,« še poudari.

Na letošnji četrti dražbi so vinarji iz čezmejnega goriškega vinskega teritorija znova prispevali po en hrastov sod (300 steklenic) vina, ki je pridelan iz njihovega najboljšega vinograda, skrbno izbran s strani posebne komisije. »Vsaka steklenica pripoveduje zgodbo o tradiciji, kakovosti in čezmejnem sodelovanju,« dodaja Miha Valentinčič.

Z zbranim denarjem prejšnjih dražb (150.000 evrov) so že omogočila prenovo baročnih fresk v frančiškanskem samostanu Kostanjevica in prenovo vinske kleti, ki je zdaj središče vrhunskih vin čezmejne goriške vinorodne regije. »Dražba privabi ljubitelje vin z vsega sveta, od Evrope do

Združenih držav Amerike in rastočih azijskih trgov. To je priložnost, da obiskovalci prvič po razpadu Avstro-Ogrske okusijo ekskluzivna vina po takratni klasifikaciji vin, ki jih pridelujejo najboljši vinogradniki v tega območja in prispevajo k ohranjanju kulturne dediščine,« sklene. Letos bodo zbran denar znova namenili samostanu ter Fundaciji Coronini Cronberg iz Gorice.

Ana Cukijati

Fotografija: Arhiv Združenja vinarjev CRU
klasifikacije vladarice Marije Terezije

OŠ Alojza Gradnika Dobrovo

Na državni proslavi ob dnevu državnosti Z glasom, gibom in srcem prispevali k praznovanju naše države

Učenci Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo so s svojim prispevkom sodelovali na osrednji državni proslavi ob dnevu državnosti v Ljubljani.

Snemanje na šoli je potekalo v maju in juniju ter je trajalo več dni. Ustvarjalna ekipa je najprej spoznala otroke in prostore šole ter ustvarila prijetno vzdušje, v katerem so se učenci sprostiti in vzorno sodelovali. Naši mlajši učenci so v posnetku z otroško iskrenostjo izrazili svoje misli o državi, meji in svoji prihodnosti, starejši učenci pa so kot plesalci sodelovali pri oblikovanju videospota, ki so ga na glasbo novogoriške skupine Avtomobili snemali na Gradu Dobrovo. Videospot je bil vključen v program slavnostne državne proslave. Pod strokovnim vodstvom in v koreografiji Mihe Krušiča ter ob pomoči Anje Pertovt so učenci skozi gibanje ujeli mladost, veselje in ponos. Na proslavi so se ob glasbenem vložku v ozadju vrteli likovni izdelki naših učencev Eme in Aleksandra Grbca.

Pri filmu so poleg naše šole sodelovali še učenci OŠ Prule Ljubljana in OŠ Mirana Jarca Črnomelj. Vsaka od sodelujočih šol je skozi razmišljanja, gibanje in ustvarjalnost svojih otrok prikazala domače okolje, značilnosti lokalnega govora ter svoj pogled na pomen države in samostojnosti.

Iskrena hvala režiserki Katji Pegan za priložnost in izjemno režijsko izvedbo, s katero je našim učencem omogočila, da so s svojim nastopom postali del državnega praznovanja.

Na šoli smo neizmerno ponosni, da smo lahko prispevali delček k praznovanju rojstnega dne naše države – z glasom, gibom in srcem naših učencev. Njihova prisotnost na tako pomembnem dogodku je priznanje za njihov trud, ustvarjalnost in predanost, hkrati pa velika čast za našo šolo in celotno lokalno skupnost.

Prvi briški kabaret

Trio Srebroy in parada "srebrnih triev"

Vila Vipolže je 7. septembra gostila kopico umetnic, umetnikov in glasbenikov z vseh koncev sveta. Več kot 600 obiskovalcev je v nestrpnem pričakovanju spremljalo prvi briški kabaret, na katerem je nastopilo več kot 50 ustvarjalcev iz kar petih različnih držav. Večer je postregel s pravim

spektaklom, od Rusije do Jamajke, vse v čast legendarni skupini Trio Srebroy. Uvodni smeh je sprožil mladi komik iz Baške grape Matic Kokošar, ki je z dobrohotnim zbadanjem občinskih veljakov nastavil humorno podlago za vse nadaljnje dogodivščine.

Po letih premora so nas znova obiskali tudi ruski investitorji, ki so si, z namenom ogleda tega kabareja svetovnega kova, želeli ogledati še nove briške terme. Če gre verjeti govorici, naj bi že pred leti želeli videti postavitve novih term, a so že ob prihodu izvedeli, da briške terme Bojo še niso zgrajene. Grenak priokus pa ni ostal le pri njih, saj so Brda z isto željo baje obiskali še nekateri najboljši kolesarji Tour de Frnc. Ti so razočaranje ob še nedokočnanih termah hitro pozdravili z gastro-etapo po lokalnih kmetijah in barih. Terapijo, ki v Brdih zanesljivo deluje.

Nastop orkestra »ruske častne straže« in kolesarskega Tria d'Argent je hipoma pospremil Trio Argentinini iz sosednje Italije, ki se je ob petju spominjal prve dirke po Brdih, tiste znamenite Giro d'Italia. Zaupali so nam, da se je takrat trasa trikrat vila čez Cerovo in cerovski klanec, saj so po testiranju klanca na

Ceglem ugotovili, da je za še tako vrhnuske športnike malce prestrm. Še danes ne vemo, ali je odločitev padla zaradi resnično prevelikega naklona ali zaradi prevelike količine županovih kafet.

V čast velikemu imenu Trio Srebroy sta nastopila tudi mlada evrovizijca Zala in Gašper, ki ne

marata govoriti o pašteti, če so na meniju klobase.

Briški »prasc« je ostal v sladkem spominu tudi Špancem iz pokrajine Modanijero in triu De Plata. Po obisku Brd v času korone se nikakor niso mogli nasititi briškega »žuča«, zato so ga doma razglasili kar za tradicionalno jed.

Prvi briški kabaret

Proti koncu večera pa je sledila prava glasbena poslastica z Jamajčani The Silver Three. Pravijo, da se je po pobratenju občin Kingston in Brda razvoj na Jamajki pospešil do te mere, da je rebula danes v ponudbi skoraj vsakega mestnega bara.

Ker pa življenje niso le odri in reflektorji, smo pozdravili tudi domače Gradbeno podjetje Modana ter Briško komunalno podjetje Komudala, ki sta opozorili na prehter urbanistični tempo v nekaterih delih Brd. Poudarila sta, da se je razvoja treba lotevati premišljeno – sicer ljudje še smeti ne morejo v miru odložiti.

Dogodek je potekal v soorganizaciji Medank in Medancev ter Mladinskega kluba Cerovo. Na briški občini, ki je prireditev tudi sofinancirala, so zadovoljno pripomnili, da je Briški kabaret napolnil nočitvene kapacitete do zadnjega kotička in s tem lepo polnil domačo blagajno.

Večer Trio Srebroy se je zaključil v slogu. Obiskovalci in občinski veljaki so v en glas zapeli danes že skoraj domačo himno »H Silvenu«. Brda so še enkrat dokazala, da znajo združiti umetnost, humor in malo zdrave lokalpatriotske norčavosti – torej vse, kar dela kabaret pravi kabaret.

Dominik Rusjan
Fotografija: Feri Marjan

Zaključna prireditev

Pozdrav poletju in prazniku

Tik preden smo odložili šolske torbe in skočili v poletje, smo se na podružnici šoli v Kojskem zbrali na zaključni prireditvi, kjer smo na prav poseben način obeležili dan državnosti in se poslovili od šolskega leta.

Učenci smo pripravili pester program. Peli smo, recitali, igrali in plesali. S tem smo se spomnili pomembnega trenutka za našo državo, obenem pa praznovali vse lepe stvari, ki so se nam zgodile v šolskem letu 2024/25.

Pogostitev Tria Srebroy pri županu

Nasmejati se na svoj račun vedno dobro dene

»Nismo vedeli, kaj pričakovati,« so nekaj dni po večeru kabareta ob vstopu v županovo pisarno dejali člani Tria Srebroy, ki so na nedeljski večer sredi »bandime« do solza nasmejali Brike in Brice s svojimi z ironijo prežetimi priredbami na temo briških takšnih in drugačnih izzivov, ki so nastajale v sklopu preteklih »modanskih« pustnih doživetij.

V sklopu kabareta si je trojica Srebrničev privoščila marsikatero briške osebnosti, še posebej pa župana. A na ta večer ni bilo pogledov po strani, temveč samo sproščenost, krohoti in ponos, da lahko Brici in Brike s povezovalnim duhom ustvarijo nepozaben sproščen spektakel v domačem okolju. Trojici so z iskrenimi čestitkami za uspešno izveden triurni dogodek v roke segli župan Franc Mužič, direktor Kleti Brda Silvan Peršolja in direktorica občinske uprave Anita Manfreda.

»Nasmejati se na svoj račun vedno dobro dene. Ni dvoma, da takšne dogodke še kako rabimo v Brdih. Raz-

prodane karte in tolikšna prisotnost ljudi vseh generacij je izžarevala res posebno vzdušje. Fantom grejo vsi naši komplimenti!« je dejal župan. Skupaj s Peršoljo sta triu izročila simbolično darilo, temu je sledil ogled Kleti de Bagger in pogostitev na domačiji Belica.

Besedilo in fotografija: Erika Koncut

Balinarski klub Goriška brda

Pestro poletno dogajanje na baliniščih

Tudi poleti, ko se lige ne igrajo, je bilo na naših baliniščih v Vipolžah zanimivo.

V začetku julija smo organizirali prvenstvo območne balinarske zveze Nova Gorica v igri četvork. Društvo upokojencev Kojško je imelo dva turnirja v igri trojk za moške in ženske, društvo upokojencev Dobrovo pa turnir v moški kategoriji.

Konec avgusta smo organizirali mednarodni turnir za pokal Brd. Udeležilo se ga je 12 ekip iz Hrvaške, Italije in Slovenije. Zmagala je ekipa Tolmina pred domačo ekipo, tretje mesto je osvojila ekipa Deskel, četrta je bila ekipa Gorice.

Pokal za najboljšega bližalca je prejel igralec Tolmina Klavdij Berginc, pokal za najboljšega zbijalca pa je prejel Roman Korenjak, član domače ekipe, ki je tokrat igral za ekipo Kanala.

Igrali smo tudi turnirje s prijateljskimi klubi v Ozeljanu in Koprivi.

V septembru se je začelo tekmovanje za pokal Slovenije. V prvem krogu smo v gosteh premagali ekipo Košane, v drugem krogu bomo doma gostili superligaško ekipo iz Velenja.

Intenzivne so bile priprave za največji dogodek v zadnjem času, to je mednarodni mladinski turnir Alpe-Adria,

ki je potekal 11. in 12. oktobra v Vipolžah. Nastopile so reprezentance Italije, Hrvaške in Slovenije. Zanimivo pa je bilo še pred tem, ko so reprezentance Hrvaške in Slovenije v kategoriji U-18 in U-23 imele pri nas štiri dni treningov pred odhodom na svetovno prvenstvo v Turčiji.

Ponosni smo, da bo na omenjenem svetovnem prvenstvu vlogo delegata opravljal naš igralec Tomaž Centa.

Zvezdan Prinčič

Pomnik miru na Cerju

Po primorsko že 10 let

Na Pomniku miru na Cerju je 18. septembra potekala novinarska konferenca ob jubilejnim srečanju skupin *Po primorsko - klape dobrih okusov*, ki že desetletje združuje primorska živilska podjetja in zadruga. Ob podpori županov primorskih občin so predstavniki podjetij predstavili dosežke, izzive in prihodnje

priložnosti ter poudarili pomen sodelovanja pri ohranjanju kmetijstva, živilstva in trajnostnega razvoja. Skupina Po primorsko je v soboto, 20. septembra, v sodelovanju z GZS – Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij v prestolnici na Pogačarjevem trgu že desetič pripravila tradicionalno vinsko-kulinarično druženje.

Na novinarski konferenci je v imenu Občine Brda prisotne nagovorila direktorica občinske uprave Anita Manfreda, ki je pohvalila 10-letno povezovanje primorskih živilskih podjetij in poudarila, da je Občina Brda že udeležena to povezovanje. Leta 2022 je na Dobrovem zaživela posodobljena poslovna cona, ki je bila plod sodelovanja več ministrstev, občine in poslovnih subjektov, sofinancirana pa je bila z evropskimi, državnimi in občinskimi sredstvi. V poslovni coni sta svoji trgovini odprli dve primorski zadrugi Klet Brda in Kmetijska zadruga Tolmin. Projekt je bil prav zaradi povezovanja na več nivojih prepoznan kot primer dobre prakse.

Skupina *Po primorsko* je nastala leta 2015 na pobudo Anke Lipušček Miklavič, takratne direktorice Mlekarne Planika. Pod njenim vodstvom se je oblikovalo sodelovanje, ki danes združuje podjetja: Mlinotest d. d., Mlekarna Planika d. o. o., Pivka perutninarstvo d. d., Delamaris d. o. o., Kras d. o. o., Vinakoper d. o. o., Vinakras z. o. o., Klet Brda z. o. o., Kmetijska zadruga Tolmin, z. o. o., KGZ Idrija, z. o. o., ter KZ Agraria Koper, z. o. o.

»Pobuda *Po primorsko* temelji na skupnih vrednotah, ki jih pri svojem poslovanju udeležujemo v pobudo povezana primorska podjetja. Na sodoben in trajnosten način interpretiramo bogato enogastronomsko dediščino Primorske. Ohranjamo podeželje in odpiramo delovna mesta. Primorska živilska podjetja se povezujemo in skupaj nastopamo že 10 let. To je naš način praznovanja praznika priključitve Primorske k matični domovini in hkrati pomembno sporočilo potrošnikom o dodani vrednosti lokalne pridelave. Prav vino pa je najboljši ambasador teritorija doma in v tujini, saj se v njem zrcali spoštovanje do zemlje, skupnosti in prihodnjih generacij, čemur sledimo v Kleti Brda,« je o skupini povedal Silvan Peršolja, direktor Kleti Brda.

E. K.

Fotografija: Jure Batagelj

Brda so dobila čezmejni umetniški park v vinogradih

Ars Sinfinibus je čezmejna umetniška pobuda, ki jo soustvarjata vinski kleti Gradišciutta iz Jazbin v Italiji in Ferdinand iz Brd (Slovenija). Ars Sinfinibus spreminja vinograde Brd na obeh straneh meje v trajen umetniški park z instalacijami mladih slovenskih in italijanskih umetnikov, ki so v ustvarjalnem dialogu z naravo in materiali iskali vizijo trajnostne prihodnosti. Pri tem združujejo, umetnost, teritorij, trajnost

Ars Sinfinibus je zasnoval kurator in galerist Salvatore Marsiglione. Njegov namen je bil pokazati, da Gorica in Nova Gorica nista zgolj mesti dvojčici, ampak središče širšega območja, kjer so življenje, kmetijstvo in kultura tesno prepleteni. Dela mladih in uveljavljenih umetnikov opozarjajo, da je meja, ki je regijo ločevala, pravzaprav umetna, resnična moč tukajšnjega prostora pa izhaja iz skupne identitete, tradicije in povezovanja. Delo je potekalo v dveh smereh. Organizirali so natečaj za mlade umetnike iz Slovenije in Italije, dali pa so mesto tudi uveljavljanim ustvarjalcem, kot je Marco Nereo Rotelli, da na obeh straneh Brd pusti umetniški pečat, ki povezuje.

Umetniška dela mladih ustvarjalcev iz Slovenije in Italije je ocenjevala mednarodna komisija

Tekmovanje je povežalo mlade umetnike iz akademij v Benetkah, Vidmu, Novi Gorici in Ljubljani. V tandemih so izdelali artefakte iz trajnostnih materialov, ki jih lahko že vidimo v briških vinogradih. Najboljši bodo svoja dela predstavili tudi v mednarodnem prostoru (MAG Como, Kyoto in drugod po Evropi). Med deli so izstopali *Sconfinare* (Sofia Aloni, Lorenzo Lavezzo), *Spazio di vite* (Chiara Andolina, Tommaso Marchesi, Simona Tessaro), *Fortino in Santuario* (Pietro Chiarello, Jasmin Sara Prezioso), *Mucca senza passaporto* (Lili Grudina, Daniele Poli) ter *Synergos* (Nailia Khamzina, Vanessa Stefan).

Nagrado strokovne žirije, ki so jo sestavljali Salvatore Marsiglione, Andrea Formilli Fendi, Elisabetta Cudicio,

in zgodovinski spomin ter simbolno, a tudi dejansko, presegajo italijansko-slovensko mejo. Gre za projekt, ki se umešča v Evropsko prestolnico kulture Nova Gorica Gorizia 2025.

Odprije Ars Sinfinibus pri vinski kleti Gradišciutta v Jazbinah

Umetniško delo Sogno

Ars Sinfinibus

Nelida Nemec in Alberto Perazza, je prejelo delo *Scritto nelle pietre* (Juliana Florez Garcia, Gloria Veronica Lavagnini, Tajda Tomaič), ki z lokom in zidom iz kamna in zlata transformira bolečo zgodovinsko rano v simbol prehoda in skupne zavesti.

Ikonično umetniško delo So(g)no

Projektu so se pridružila zveneča imena iz sveta znanosti in umetnosti. Pomembno mesto v Ars Sine Finibus ima umetnost Marca Nerea Rotellija, umetnika z mednarodnim ugledom, znanega po sposobnosti združevanja poezije, svetlobe, glasbe in materije. Tokrat se predstavlja z instalacijama *So(g)no/Sanjam-sem*, dvema velikima veččutnima sferama, ki ju je ustvaril posebej za ta projekt. V teh dveh sferah, ki sta simbola grozdne jagode, bodo obiskovalci s pomočjo umetnosti, poezije, glasbe, vonja, okusa in dotika doživeli popolno čutno izkušnjo. V notranjosti krogel iz kortena, ki imata premer 4 metre, so razstavljena različna umetniška dela. Umetnik Rotelli povezuje obliko grozdne jagode kot simbol »hiše jezika« s poezijo Aleša Štegra in Valeria Magrellija ter vizualno umetnostjo mednarodno priznanega furlanskega umetnika Giorgia Celibertija, ki je za to priložnost izdelal serijo 25 keramik *Via Lucis*.

Povezovanje znanosti z umetnostjo, glasbo in poezijo

Velik znanstveni prispevek projektu daje profesor Riccardo Valentini, Nobelov nagrajenec za mir z IPCC, (Intergovernmental Panel on Climate Change) s svojim sistemom »Tree Talking«. Sistem je nameščen na trte, posajene v bližini sfer, in spremlja rastno stanje ter zdravje trte. Situacijo nato pretvori v barvno lestvico, ki jo ponazarja led reflektor znotraj sfere. Glasbeni del je doprinesel Alessio Bertallot, znan radijski voditelj, glasbenik in DJ, ki je ustvaril zvočno delo »Remota«, zvočno izkušnjo poezij Štegra in Magrellija.

Odprtje čezmejne razstave in podelitev nagrad mladim umetnikom je potekala v kletih Gradis'ciutta in Ferdinand 5. septembra 2025. Robert Prinčič je na dogodku poudaril: »Ponosni smo, da smo verjeli v Ars Sine Finibus, saj dokazuje, da lahko umetnost in vino postaneta orodji dialoga in povezovanja med skupnostmi. Brda in Collio sta bila vedno prostor srečevanja – danes pa smo z mladimi umetniki naredili nov korak k skupni, trajnostni in brezmejni prihodnosti.«

Prireditve je vodil Andro Merku, radijski voditelj na Radiu Montecarlo in poznavalec vina ter kulture prostora. Najprej so predstavili mlade umetnike, ki so postavili svoje instalacije v Brdih in jim podelili nagrade, sledila je okrogla miza z naslovom *Mladi in narava soustvarjajo*

Odprtje v vinski kleti Ferdinand v Goričah

Umetniško delo Prestopanje meja

Umetniško delo V kaminah zapisano

Umetniško delo Trdnjavica

Ars Sinfinibus

prihodnost, na kateri so sodelovali prof. Riccardo Valentini, Marco Nereo Rotelli, Alessio Bertallot, Aleš Šteger, Robert Prinčič in Matjaž Četrnič.

Vrhunec dogodka je bilo odkritje instalacij *So(g)no* Marca Nerea Rotellija v obeh sodelujočih kletih.

Matjaž Četrnič je ob tem povedal: »Doslej smo bili usmerjeni predvsem v vino, z Ars Sine Finibus pa smo si postavili izziv, kako delovati veliko širše. V njem sodelujejo znanstveniki svetovnega kova, mladi umetniki in uveljavljeni ustvarjalci z različnih področij – od poezije in glasbe do vizualnih umetnosti. Posebej sem vesel, da smo ponovno delovali združevalno; tako čezmejno kot tudi v duhovnem in kulturnem smislu.«

Partnerstvo brez meja

Projekt Ars Sine Finibus temelji na dolgoletnem prijateljstvu in sodelovanju med kletmi Gradišciutta in Ferdinand, ki sta leta 2008 ustvarili zgodbo Sinefinis – prvo penino, nastalo iz grozdja z obeh strani meje. Partnerstvo danes zagotavlja trdne temelje za projekte, ki združujejo umetnost, naravo in skupnost, ter Collio in Brda predstavljajo kot simbol povezovanja, trajnosti in novega evropskega sobivanja.

Projekt je izveden s podporo Sklada za male projekte GO! 2025 – Programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027.

Marjana Simčič Humar

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Matjaž Četrnič, klet Ferdinand

Robert Prinčič, klet Gradišciutta

Vinoteka Brda na Dobrovem

Vina 40 briških vinarjev

Brda so bogatejša za nov prostor vinskih doživetij. Na Dobrovem, na naslovu Trg 25. maja 14, je svoja vrata odprla nova prodajalna Vinoteke Brda, ki na enem mestu združuje vina kar 40 briških vinarjev.

Nova trgovina predstavlja največjo zbirko vin v Brdih. Obiskovalci lahko izbirajo med več kot 500 etiketami. Nova trgovina dopolnjuje že dobro poznano Vinoteko Brda v Šmartnem, kjer ljubitelji vina uživajo v degustacijah in sproščenem vinskem doživetju.

Odprtje nove vinoteke je pomemben korak pri razvoju briškega vinskega turizma, saj obiskovalcem omogoča, da na enem mestu spoznajo bogastvo vinske pokrajine, ki je sinonim za kakovost, tradicijo in gostoljubje.

B. Č.

Mednarodno ocenjevanje vin GAIWC 2025 v ZDA

Prinčičevi iz Kozane zablesteli

Družina Prinčič iz Kozane je na letošnjem mednarodnem ocenjevanju vin GAIWC 2025 v Združenih državah Amerike dosegla izjemen uspeh. Njihova

vina so prejela kar tri prestižna priznanja, med njimi tudi platinasto medaljo, edino, ki je letos pripadla slovenskemu vinarju.

V kategorijah so bili nagrajeni:

Mihael belo 2022 – bronasta medalja

Aurei pinot sivi 2021 – zlata medalja

Prinčič sivi pinot 2023 – platinasta medalja

Platinasta medalja za Prinčič sivi pinot 2023 predstavlja izjemno priznanje za kakovost in trud, ki ga družina vlaga v pridelavo vin. »Prejeta nagrada je potrditev našega dela, spoštovanja tradicije in povezanosti družine. V

čast nam je, da lahko s svojimi vini predstavljamo Brda in Slovenijo na svetovnem odru,« so ob tem poudarili v vinski hiši Prinčič.

Vinarstvo z dolgoletno tradicijo

Vinarstvo Prinčič ima bogato družinsko tradicijo, ki sega v leto 1848, ko sta že pranon Mihael in pranova Katarina začela s pridelavo vina. Od takrat si družina prizadeva za nenehno izboljševanje kakovosti in hkrati ohranjanje tradicije ter pristnega briškega značaja.

Danes družina nadaljuje poslanstvo svojih prednikov povezovati s tradicijo, družino in sodobnimi pristopi pri pridelavi vina.

L. P. T.

Agra 2025

V Gornji Radgoni je odmevalo po briško

Na letošnjem 51. mednarodnem ocenjevanju Vino Slovenija Gornja Radgona, ki je potekalo pod okriljem 63. Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma Agra, so briška vina ponovno potrdila svoje mesto med najboljšimi v Sloveniji. V izboru nagrajenih najdemo šest briških proizvajalcev, ki so skupno prejeli 42 medalj, od tega 21 zlatih medalj, tri velike zlate medalje in naziv šampiona.

Naslov najboljše slovenske klasične penine je prejelo vino Virgo brut, z velikimi zlatimi medaljami pa so bila ocenjena vina Bagueri rebula 2021 in Krasno belo 2023 iz Kleti Brda ter chardonnay 2021 vinarske hiše Danilo Mavrič. Slednje je na rednem ocenjevanju doseglo najvišjo oceno in zato prejelo nagrado Stanka Čurina.

Tradicionalno je bila na sejmu Agra prisotna tudi delegacija briške občine. Dogodka sta se udeležila in prejemnikom priznanj čestitala župan Franc Mužič in direktorica občinske uprave Anita Manfreda, ki se je Agra udeležila tudi v vlogi dame Evropskega reda vitezov vina za Slovenijo.

Briško obarvana pa je bila tudi okrogla miza *Vinski turizem v Sloveniji* v organizaciji Direktorata za turizem Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije. V sklopu programa posveta je direktorica Zavoda za turizem, kulturo, mladino in šport (ZTKMŠ) Brda Tina Novak Samec kot primer dobre prakse predstavila razvoj turistične ponudbe vinskega turizma v Brdih. Zgodbe svojih podjetniških poti in razvoja vinskega turizma so s prisotnimi delili tudi Jaka Bužinel iz družbe Wine Brothers ter Uroš in Milena Peterc s Posestva Peterc.

Na radgonskem sejmu pa niso bila nagrajena samo briška vina, ampak tudi briška ženska moč. Zadružna zveza Slovenije je podelila priznanje društvu zadružnic Briška rebula, ki ga sestavlja devet predanih članic iz vasi Gradno, Višnjevik in Krasno. Društvo je priznanje dobilo na predlog Kleti Brda za 15 let srčnega delovanja v službi briške tradicije. S svojim prostovoljnim delom, medgeneracijskim sodelovanjem in skrbjo za ohranjanje briške enogastronske tradicije bogatijo promocijske dogodke ter s pristnimi okusi in gostoljubnostjo navdušujejo obiskovalce. Njihova prizadevanja so neprecenljiv prispevek k ohranjanju kulturne dediščine in zadružnih vrednot v Brdih.

Erika Koncut

Fotografija: arhiv Pomurski sejem, Občina Brda

Novinarska trgatEV 2025

Letošnja sezona je bila zahteva, a je prinesla zadovoljstvo

V Kleti Brda se je tudi letos »bandi-ma« zaključila z novinarsko trgatvijo. Odvila se je v vasici Krasno v najvišje ležečem rodnem vinogradu rebule. Na

skoraj 400 metrih nadmorske višine in ob izjemni panorami na slikovito briško gričevje so tako padli še zadnji grozdi rebule.

Celodnevno dogajanje je spremljalo čudovito vzdušje, pa tudi čarobno jesensko sonce. Družbo novinarjev je letos pričakal pravi briški zajtrk »v brajdi« Barbare in Damjana Gabrijelčič. Temu so sledili novinarska konferenca v vinogradu s predstavitvijo poteka letošnje trgatve, ogled ločenega oddelka za ekološko pridelavo in Kleti de Bager ter delavnica z vini, ki so na letošnjih mednarodnih ocenjevanjih prejela nad 92 točk.

V Kleti Brda zelo zadovoljni s trgatvijo in visoko kvaliteto pridelka

Glavne značilnosti letošnje trgatve sta novinarjem orisala direktor Silvan Peršolja in glavni enolog Darinko Ribolica. Vinogradniške družine so letos pridelale 6350 ton grozdja. Značilnost letošnje trgatve je bila velika izenačenost dozorevanja vseh sort, prehitevale pa so predvsem rdeče sorte. »Za bele sorte bo značilna nižja alkoholna stopnja in dobra aromatika, kar nakazuje na dober letnik. Rdeče sorte so dobro obarvane in polno fiziološko dozorele. Tudi zanje bodo letos značilne nekoliko nižje alkoholne stopnje, zato pričakujemo uglajena, strukturno mehka vina. Nižje alkoholne stopnje so v skladu s trendi na svetovnih tržiščih,« je povedal Ribolica. Trgatev je trajala od 18. avgusta do 26. septembra, dinamika pa je bila v znamenju vsakodnevnega prilagajanja vremenu.

Klet Brda je tudi letos "vndimo" zaključila z novinarsko trgatvijo

Zgodba Kleti de Bager se nadaljuje s postopkom certificiranja za ekološko pridelavo

Vina Kleti de Bager že ves čas na-

stajajo v skladu z ekološkimi usmeritvami, odražajo spoštovanje do zemlje, skupnosti in prihodnjih generacij. Pridelana so na skrbno izbranih

Razgled z vinograda na briško gričevje

Novinarska trgatev 2025

legah s predanostjo tradiciji in ob upoštevanju sodobnega znanja. »Klet de Baguer je povezana z našo vizijo o izbranih vinogradih, kjer kombinacija narave, pristopa vinogradnika in nege ustvarja vina, ki so najbolj pristna interpretacija teritorija. Odločitev za ekološko certificiranje je zato logično nadaljevanje zgodbe Klet de Baguer,« je pojasnil Silvan Peršolja. Triletno prehodno obdobje je že zaključilo 19 vinogradnikov oziroma dobrih 10 hektarjev vinogradov, kar pomeni, da so letos v ločenem oddelku za ekološko pridelavo vin, ki jo je novinarjem predstavil enolog Luka Ribolica, sprejeli prvo grozdje iz certificirane ekološke pridelave.

Klet de Baguer »interpret teritorija«

V nadaljevanju je bilo na degustaciji izmed množice vin z medaljami novinarjem predstavljenih le tistih devet, ki so na mednarodnih ocenjevanjih prejeli več kot 92 točk. Za kulinarčno podporo vinom je s prefinjenimi kreacijami iz lokalno pridelane hrane skrbela mlada ekipa zanesenjakov iz bovške restavracije Bistro 9:45.

»Ste interpret teritorija in delate kar zvesto interpretira teritorij,« je povedal Toni Gomišček. »Brda se lahko postavijo ob bok Južni Tirolski, ki je trenutno vroča vinska destinacija,« pa je Gomiščkovo misel dodatno podkrepil Sašo Dravinec. »Celo Toskana išče krizne destilacije, vi pa kreirate vrhunsko vinsko doživetje. V nasprotju z drugimi vinorodnimi okoliši v Sloveniji se v Brdih ne zmanjšuje površina vinogradov. To pomeni, da se uspešno spopadate z izzivi,« je še zaključil Dravinec.

Erika Koncut

Fotografije: Damijan Simčič,

ZOSO foto

Barbara Gabrijelčič je med novinarsko konferenco slikovito orisala: »Tukaj najbolj uspeva sorta rebula. Hitro pridejo oblaki, pa tudi burja, sonce. Jutranja meglica se nas ne dotakne, temperatura je za stopinjo ali dve nižja.«

Ogled oddelka za ekološko pridelavo

Delavnica Vina nad 92 točk

Terenski test škropilnic in škropilnih programov 2025

Ključni cilji: večja učinkovitost, zmanjševanje stroškov in trajnost

Klet Brda in Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica sta julija izvedla že drugo edicijo terenskega prikaza oziroma testa učinkovitosti škropilnic in škropilnih programov. Dobrih 100 vinogradnikov je v sklopu enega dogodka dobilo ključne informacije o napredkih na področju varstva vinske trte: od tehnologije do škropilnih programov ter pomembnih dejavnikov za učinkovito varstvo vinske trte.

»Gre za zanimivo delavnico, kjer je

veliko stvari, veliko znanja združene-ga na enem dogodku. Na področju škropilne tehnike je veliko prostora za izboljšave. Pravilna izbira in nastavitve naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev so ključnega pomena, da ohranimo naše rastline oziroma trte zdrave, hkrati pa pomembno zmanjšamo porabo fitofarmaceutskih sredstev,« je pojasnil vodja Oddelka za varstvo rastlin na KGZ Nova Gorica dr. Ivan Žežlina.

Primerjava 11 različnih škropilnic na enem mestu

Terenski prikaz se je, tako kot v lanski izvedbi, odvil na kmetiji Koncut v Višnjeviku. Dogodek se je rodil kot nadgradnja primerjalnega testiranja različnih fitofarmaceutskih sredstev (FFS), ki že 15 let poteka na isti kmetiji. Lani je bila opravljena primerjava učinkovitosti sedmih različnih škropilnic, letos pa je bilo preizkušenih enajst različnih naprav. »Kvaliteto nanosa se preverja s pomočjo indikatorskih lističev,« je orisal dr. Ivan Žežlina. »Ker smo tukaj testirali enajst različnih pršilnikov in škropilnic, je bila ta primerjava izjemno nazorna.« Prikaz je udeležencem omogočil ustvariti lasten vtis, kaj se najbolje obnese in kako izboljšati svoje škropilne naprave.

Tovrsten način prikaza pozdravlja eden mlajših udeležencev delavnice Miha Mačus iz Cerovega, študent vinogradništva na novogoriški univerzi, ki se z očetom pripravlja na povečanje vinogradniške proizvodnje: »V osnovi gre za to, da zaščitimo trte in tudi obvarujemo naravo. Moderni stroji nam nudijo tehnološke napredke, ki nam omogočajo manjšo porabo škropiva in vode. Aktivna snov se s pomočjo elektrostatike lažje in bolje aplicira na trto, kar posledično pomeni boljšo zaščito rastline in manjšo obremenitev okolja. Menim, da so moderni pršilniki definitivno prihodnost, da se ne dela celih oblakov, da je res minimalno in učinkovito.«

Letos so se prikaza udeležili tudi nekateri proizvajalci škropilne tehnike, ki so z navdušenjem s seboj odnesli dragocene izkušnje in primerjalne podatke.

Svet škropilnih programov se hitro spreminja

Na dogodku so predstavili tudi učinkovitost po škropilnih programih posameznih podjetij Bayer, Karsia, Metrob, Picount, Syngenta, vključno s programom biotičnega varstva. Prodajna predstavnica podjetja Picount Maja Črešnar je izpostavila: »Ta dogodek je res nekaj edinstvenega pri nas v Sloveniji. Tukaj sodelujejo vsa podjetja, ki zastopajo fitofarmaceutska sredstva, od kemijskih do sredstev biotičnega varstva. To je zelo pomembno, saj uporabniki na enem mestu dobijo vse informacije, ki jih zanimajo. Škropilni programi se namreč spreminjajo iz leta v leto, ker gre veliko aktivnih snovi iz

Terenski test škropilnic in škropilnih programov 2025

prodaje. Naše podjetje se usmerja v programe biotičnega varstva. Izziv sta marmorirana smrdljivka, pa tudi vinska plodova mušica. Poleg kemijskih pripravkov delamo še na alternativnih rešitvah, ki združujejo tudi kemijo, torej, da se kemično in biotično varstvo ne izključujeta. To pomeni, da na začetku dobro zaščitiš s kemijskimi pripravki in na koncu zdrav pridelek ohranjaš z ekološkim ali pa biotičnim varstvom.«

Prav sistem biotičnega varstva rastlin, za katerega se zanima vse več vinogradnikov, so predstavili tudi na predavanju v dvorani Kleti Brda. Za nazoren prikaz je poskrbel Jan Žežlina iz KGZ Nova Gorica.

Za učinkovitost FFS pomemben celoten proces: od skladiščenja do priprave mešanice

»Skupni cilj vinogradnikov je večja učinkovitost in zmanjševanje stroškov za FFS ter skrb za ohranjanje narave,« izpostavlja direktor Kleti Brda Silvan Peršolja. »Že leta 1986 je svetovalna služba Kleti Brda kot prva v Sloveniji uvedla prve merilne postaje po vinogradih, s katerimi je spremljala temperaturo in vlago, torej pogoje za nastanek peronospore.«

»V Brdih smo postavili integriran sistem varstva rastlin. S kombinacijo elektronskih naprav, feromonskih vab in agrometeoroloških postaj je vzpostavljena mreža za spremljanje pojava bolezni in škodljivcev. Upeljan je učinkovit sistem informiranja uporabnikov o času pojava in najprimernejših sredstev zatiranja bolezni in škodljivcev že v zgodnji fazi,« dodatno pojasnjuje Goran Jakin iz svetovalne službe Kleti Brda. Vsi vključeni v sistem lahko ukrepajo, kot še pojasnjuje Jakin, tarčno in škropijo samo, ko je to nujno potrebno. S tem se je poraba FFS bistveno zmanjšala, obenem pa tudi obremenitev okolja. »Resnično ekologijo se gremo z uporabo vsega dostopnega znanja ter uporabo najnovejše tehnologije in informatike,« posebej izpostavi Jakin. V projekt, v katerem sodelujejo Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica, Klet Brda, Občina Brda in podjetje EFOS, je vključenih 26 merilnih postaj, od tega sedem agrometeoroloških in 19 za merjenje pojava škodljivcev.

Sicer pa, kot je pojasnil Andrej Kos iz podjetja Karsia, je učinkovitost FFS odvisna od več dejavnikov, in sicer: ustreznega skladiščenja in transporta, pravilne uporabe naprave za nanašanje, stanja vinograda, agrometeoroloških pogojev, pa tudi značilnosti vode (pH vode), kompatibilnosti med sredstvi in zaporedja mešanja zaščitnih sredstev.

Ravnanje s FFS močno napredovalo

»Menim, da Slovenija na področju FFS nič ne zaostaja za ostalimi državami članicami EU. Gremo v korak s časom. Zadeve se dogajajo. Je pa res, da se predpisi okrog aktivnih snovi včasih dogajajo premalo premišljeno, ker adekvatnih nadomestil ni. Pridelovalci se srečujejo s tem, da ni dovolj izbire oziroma da nimajo kaj vzeti v roke. Resnim pridelovalcem to predstavlja vedno večji problem,« o stanju na področju FFS izpostavlja dr. Ivan Žežlina. Temu pritruje tudi Maja Črešnar: »Včasih se pošalim, da so vinogradniki že doktorji. Kaj vse morajo znati, vedeti, pa narediti s tem, kar imamo trenutno na voljo, in s ciljem, da ohranijo zdrav pridelek?! Včasih je bilo na voljo več pripravkov in ni bilo toliko težav kot sedaj. Tudi vremenske razmere so se zelo spremenile in se moramo prilagoditi vsem novim izzivom, tako da dandanes biti kmet sploh ni enostavno, kot si marsikdo misli.«

Želja za prihodnje izvedbe: prikaz v terasah

Z zadovoljstvom je potek terenskega prikaza delovanja nanosa škropilnic spremljal tudi gostitelj prikaza Damjan Koncut: »Že lanski prikaz je bil uporaben, letošnjega pa smo še nadgradili. Bilo je več škropilnic, posodobili smo tudi sistem prikaza. Menim, da je ta zadeva za resnega vinogradnika najbolj pomembna od vseh delavnic in predavanj, ki jih imamo. Ker vidiš iz prve roke take in drugačne škropilnice in pršilnike ter se lažje odločiš, kaj izboljšati ali zamenjati. Izkazalo se je, da najdražje škropilnice niso nujno najboljše.« Prikaz je že drugo leto zapored potekal v njegovem vinogradu ob domačiji, za prihodnje pa predlaga prikaz v terasah: »Letos je sodelovalo tudi nekaj škropilnic, s katerimi težko greš v terase, kjer je res pomembna aplikacija. Kombinacija ventilatorja, števila šob in usmernikov zraka mora biti res premišljena, da je tudi v terasah učinkovita. Terasa je zagotovo specifična.«

»Z veseljem opažam rast števila udeležencev. Dogodka se je udeležilo veliko mladih in profesionalnih vinogradnikov iz Brd, Vipavske doline, Krasa in slovenske

Terenski test škropilnic in škropilnih programov 2025

Istre. Zahvaljujem se družini Koncut, strokovnim službam Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica, sodelujočim podjetjem in vsem, ki so prispevali k uspešni izvedbi dogodka,« z zadovoljstvom povzema tudi Goran Jakin iz svetovalne službe Kleti Brda, ki v naslednjem letu napoveduje že tretjo izvedbo.

Besedilo in fotografije: Erika Koncut

Pojav oljčne muhe v pridelovalni sezoni 2025

Istrska belica je pri nas na muho najbolj občutljiva

Vremenske razmere imajo izjemno pomembno vlogo za pojav oz. razvoj žuželk. Med pomembne dejavnike za

razvoj oljčne muhe sodijo temperatura zraka, padavine oz. zračna vlažnost.

V splošnem je za oljčno muho značilno, da se na zgodnejših legah pojavi že v zadnji dekad junija. V najtoplejšem delu leta, konec julija in v začetku avgusta, se let muhe umiri ali celo prekine. S prvimi padavinami v avgustu in vse do obiranja oljk v novembru se muha zopet pojavlja. V tem obdobju je let muhe praviloma najbolj intenziven. Največ škode naredi muha v obdobju od konca avgusta do začetka oktobra. Letno se navadno pojavijo trije rodovi oljčne muhe. Muhe letijo izključno podnevi, pri tem pa jih močno omejuje veter. Pri iskanju hrane lahko muhe preletijo tudi do 10 km, medtem ko je let v oljčniku omejen na nekaj sto metrov. Najugodnejša temperatura za razvoj oljčne muhe je med 16 in 30 °C.

Dejavnost oljčne muhe se začne zgodaj zjutraj. Minimalni pogoji, da muha lahko poleti, so: temperatura nad 7 °C in relativna zračna vlaga nad 40 %. Omejitveni dejavnik, zlasti za ličinke prvega razvojnega stadija, so visoke poletne temperature, saj je v takšnih razmerah smrtnost najvišja. Na zmanjšanje populacije škodljivca vplivajo tudi zelo nizke temperature v zimskem obdobju.

Ugodne razmere za razvoj

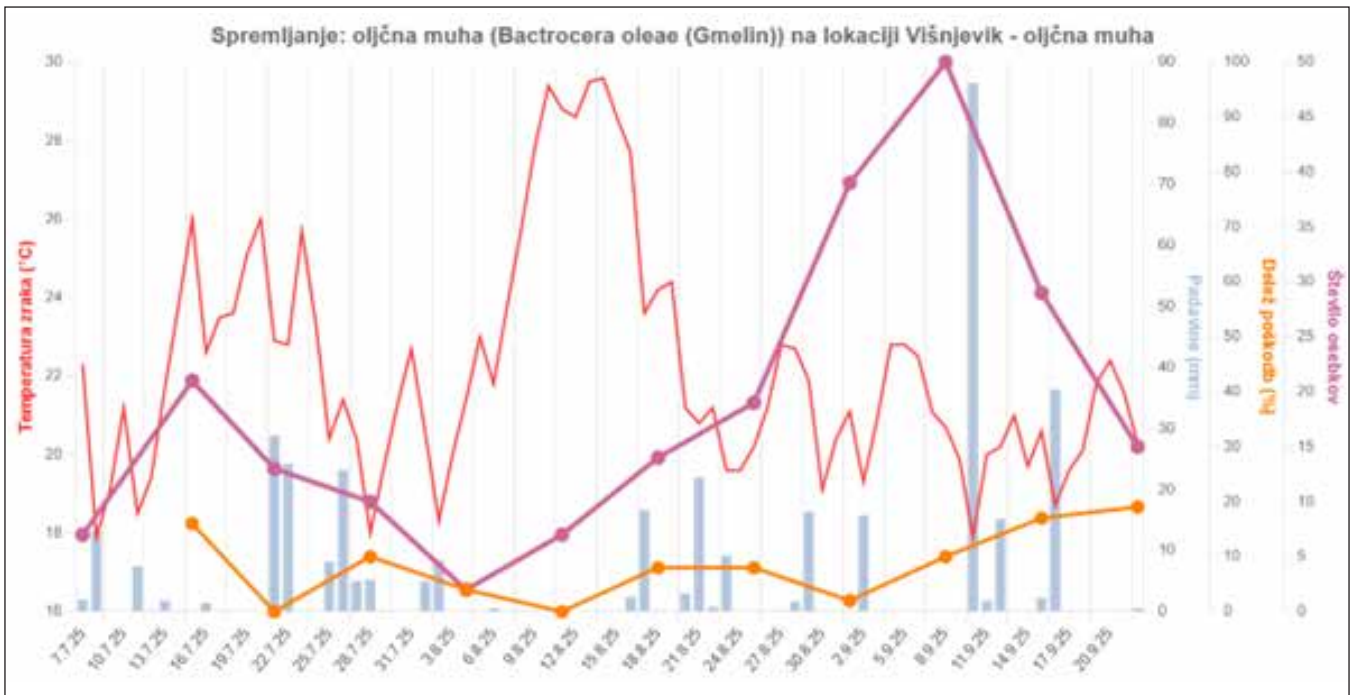
Za razliko od lanskega leta, ko so visoke poletne temperature omejile pojav oljčne muhe, so bile letošnje vremenske razmere s pogostimi padavinami v drugi

polovici avgusta in v septembru izjemno ugodne za njen razvoj. Povečan nalet odraslih žuželk smo pri tedenskem spremljanju feromonskih vab zaznali že v drugi polovici julija. Takrat smo na vzorčenih plodovih opazili tudi prve poškodbe. V začetku avgusta je sledilo obdobje visokih temperatur, ko smo za kratek čas na območju Goriških brd beležili manjši ulov oljčne muhe. Kljub temu so prve padavine v drugi polovici avgusta ugodno vplivale na nadaljnji pojav škodljivca. Večjemu naletu oljčne muhe je sledilo tudi večje odlaganje jajčec in posledično poškodbe na plodovih. Po poškodovanosti oljk je izstopala predvsem sorta *istrska belica*, ki je na poškodbe oljčne muhe tudi najbolj dovzetna. V septembru pa smo lahko izhodne odprtine opazili tudi na plodovih nekaterih drugih sort. V nekaterih oljčnikih smo zaradi večje poškodovanosti plodov opazili tudi bolezenska znamenja gnilob. Gre za posredno škodo, ki nastane na plodovih zaradi ran, ki jih povzročajo žerke oljčne muhe. Rane so namreč vstopna mesta za glive.

Pogoste padavine so namreč spirale škropilno oblogo

Zaradi omenjenih vremenskih razmer in številčne populacije škodljivca je bilo tudi varstvo izjemno zahtevno.

Pojav oljčne muhe v pridelovalni sezoni 2025

Populacijska dinamika oljčne muhe za lokacijo Višnjevnik

Pogoste padavine so namreč spirale škroplilno oblogo, kar je zmanjšalo učinkovitost zatiranja. Slednje smo opazili zlasti pri pridelovalcih, ki so za zatiranje oljčne muhe uporabljali izključno zastrupljeno vabo na osnovi spinosada, ali pa so odlaganje jajčec skušali omejiti zgolj z vabami za množičen ulov ali z odvračalnimi sredstvi na osnovi talka in kaolina. Omejevanje škodljivca v letošnjem letu je bilo izjemno kompleksno, saj je bilo potrebno poleg navedenih sredstev uporabiti tudi registrirane sistemske in dotikalne insekticide.

Kakšni so obeti za naslednje leto?

Trenutno težko govorimo oz. predvidevamo, kaj se bo z oljčno muho dogajalo v naslednji sezoni. Sklepamo lahko le, da bo vrsta številčno prezimila, na njen nadaljnji razvoj pa bodo vplivale vremenske razmere. Zato je zelo pomembno, da populacijo tudi v naslednjem letu podrobno spremljamo s feromonskimi vabami ali rumenimi lepljivimi ploščami. Priporočljivo

Oljčna muha – izhodna odprtina

je, da v oljčnik postavimo eno do tri vabe, ki jih obesimo na južno oziroma zavetrno stran krošnje oljke. Vabe namestimo na sorto *istrska belica*, ki je pri nas na muho najbolj občutljiva.

Dodatno svetujemo, da oljkarji spremljajo tudi poškodovanost plodov

Dodatno svetujemo, da oljkarji spremljajo tudi poškodovanost plodov, saj se na ta način lažje določi pojav preimaginalnih stadijev (jajčeca in žerke), kar nam olajša odločitev glede uporabe sistemskih sredstev. Oljčna muha je izjemno zahteven škodljivec, ki za omejevanje škode zahteva vključitev agrotehničnih ukrepov, neposrednih in posrednih načinov varstva.

dr. Marko Devetak in Jana Žveplan, oddelek za varstvo rastlin, KGZS - zavod Nova Gorica

15. Festival sodobne glasbe Brda

Domača in tuja ustvarjalna glasba ter improvizacija

Festival sodobne glasbe Brda (Brda Contemporary Music Festival), festival ustvarjalne glasbe in improvizacije, se je med 11. in 13. septembrom jubilejno že petnajstič vrnil v osrčje Goriških Brd, za katere je značilna povezava med slovensko, furlansko in italijansko kulturo. Slednja tvori enega najpomembnejših ciljev festivala: ustvarjanje stičišča italijansko-slovenske in mednarodne scene z udeležbo mladih glasbenikov, prepletanje z uveljavljenimi ustvarjalci in nadaljevanje njihovega neprecenljivega dela. Na festivalu se je sodobna ustvarjalna glasba srečala tudi z drugimi umetniškimi zvrstmi, tj. vizualnimi umetnostmi in poezijo, s čimer je festival ponovno obogatil okolje in ga ob nekdanjih mejah odprl mednarodni panorami. Festival z najštevilčnejšo mednarodno zasedbo se je tudi letos odvil v nekdanji kinodvorani v Medani ter v spominski hiši Gradnika in Zorzuta.

Festival se je začel v **četrtek, 11. septembra, ob 18. uri**. Za uvod v festival je poskrbela brazilsko-slovenska zasedba Tristeza (Tilen Kravos, Timi Vremec (oba Slovenija), Kelwin Henrique, Denise Dantas (oba Brazilija)). Sledila je otvoritev razstave ter nastop Filters, ki sta ga pripravila Enej Gala (Slovenija) ter Moe Yoshida (Japonska, Italija). Večer so nadaljevali Frika trio (Anton Lorenzutti, Jošt Drašler, Marek Fakuč), Igor Bezget Music Lab Kvartet (Igor Bezget, Filip Dihpol, Zsofi Klacmann, Aleš Zorec) in Soča trio (Giovanni Maier, Daniele D'agaro (oba Italija), Gal Furlan)

Michael Moore Workshop & Baby Big Band

Letošnji delavnici sta se začeli v **petek, 12. septembra**. Instrumentalno delavnico je vodil ameriški saksofonist Michael Moore, vokalno delavnico pa nemška vokalistka Ute Wasserman. Večerni program je začela danska saksofonistka Lotte Anker s solo nastopom, na-

Moe Yoshida, Enej Gala

Emanuele Parrini, Giovanni Maier, Urban Kušar

daljevala je Ute Wasserman, sledil je duet Lotte Anker in Michael Moore, večer pa so zaključili Emanuele Parrini, Giovanni Maier (oba Italija) in Urban Kušar.

V **soboto, 13. septembra**, sta preplet glasbe in poezije predstavili Petra Koršič in Mojca Zupančič ter Patrizia

15. Festival sodobne glasbe Brda

Ute Wasserman workshop

Dughero in Sandro Carta (oba Italija). S solo nastopom je nadaljevala Maja Osojnik (Avstrija), njenemu nastopu pa je sledil trio Zlatka Kaučiča, v katerem sta se mu

Lotte Anker, Michael Moore

pridružila tudi britanski saksofonist John Butcher ter španski pianist Agusti Fernandez. Festival sta zaključila nastopa udeležencev delavnice Ute Wasserman v spominski hiši Gradnika in Zorzuta ter udeležencev delavnice Michaela Moora, v kateri je v sklopu festivala Musica in Villa nastopil tudi Baby Big Band iz Codroipa (Italija).

Maja Osojnik

Ute Wasserman

Organizator festivala:

KUD Zvočni izviri

Kurator festivala: Zlatko Kaučič

Zvok: Aleks Vičič

Video: Matej Okroglič

Delavnici: Ute Wassermann (DE),

Michael Moore (USA)

Tomi Novak,

KUD Zvočni izviri

John Butcher, Zlatko Kaučič in Agusti Fernandez

Poletna noč pri svetem Križu

Koliko je vreden gram srca?

»Spoznal sem raznorazne odvisnike. Skoraj vsem je skupna ena stvar. Po-manjkanje topline in varnosti v otroštvu. Ostala je luknja, ki jo skušajo zafilati. In jo filajo, filajo in filajo. A se nikakor ne pusti zafilat. Z nobenim gramom,« je v Poletni noči pri svetem Križu nad Kojskim, na najdaljši dan v letu, ki se je že nagibal v večer, po projekciji dokumentarnega filma *Gram srca* povedal njegov režiser Jan Cvitkovič. Društvo za kulturo, turizem in šport Kojsko s svojima neumornima članoma Milošem in Tamaro je poskrbelo za večer z izjemno ganljivim in surovim vpogledom v svet zasvojenosti. O tej težki, občutljivi temi, ki razkriva dno družbe, se je s Cvitkovičem pogovarjal Tomaž Gržeta.

Da ideja za film niti ni bila režiserjeva, smo izvedeli, on se je z zasvojenici zgolj pogovarjal. Da snemanje filma ni temeljilo na predhodnem scenariju, načrtu ali urniku, tudi denarja ni bilo. Da sta večinoma bila sama z direktorjem fotografije Aleksandrom Petricem. Vzela sta kamero, hodila po mestu, iskala zasvojence in se družila z njimi. Pogosto je bil z njima Boštjan Brezovnik, producent filma, ki je dal tudi idejo zanj in Cvitkoviča povabil k sodelovanju. A je bilo z nastopajočimi najprej potrebno vzpostaviti zaupanje. Ključ do tega je bil po režiserjevih besedah Petric, ki svet zasvojenosti pozna od prej. Čeprav je Cvitkovič mislil, da bodo zasvojenci težko sprejeli tudi njega, se je to zgodilo zelo hitro. Da mu je bilo sprva v družbi narkomanov nerodno, po kakšnem tednu pa mu je postalo vseeno, znebil se je predsodkov in njegovi nastopajoči so mu postali zanimivejši od ljudi, ki so hodili mimo. Da je prvo vprašanje, ki ga je postavil zasvojenim in ob katerem so se počutili varni, bilo: Kateri je tvoj prvi spomin? Da so vsi nastopajoči v filmu stopili pred kamero prostovoljno, kjer so dobili prostor, da povedo svojo resnico. Da najtežjih situacij, ki

Po nitki življenja

Gram srca na najdaljši dan v letu, fotografija zasebni arhiv MK

so jih posneli, v filmu ni, saj ustvarjalci niso iskali šoka ali škandala. Da množičen in čustveno močan odziv gledalcev, od solz do jeznega odhoda iz dvorane, kaže na dejstvo, da je bil tovrsten film potreben, da je manjkal. Ker je ogledalo družbe, ki nas vabi k razmisleku, sočutju in razumevanju.

Lepoto je našel v razumevanju, ne v obsojanju

Brutalno iskren je dokumentarni film *Gram srca* Jana Cvitkoviča, gledalca popelje v samo srčiko mračnega sveta zasvojenosti. V svet igel, alkohola, hlepenja po omami, nesposobnosti za trajno abstinenco, nenadzorovanega čustvenega odzivanja. V stanje, ko se je telo na psihoaktivno snov tako navadilo, da se zdi, kot da brez nje ne more normalno delovati. V kruti svet zapuščenosti, v mrzlo drvarnico, kjer je zasvojenec živel kot

Poletna noč pri svetem Križu

otrok, v družino alkoholikov, posvojiteljev. V svet brez izhoda, v katerem se lahko oprimeš edine veje – omame. Bodisi kemične ali (zadnje čase vse bolj) nekemične. Težko je zato razumeti, da je bil glavni Cvitkovičev motiv iskanje lepote. Sam pravi, da jo je iskal in našel v bolečini, iskrenosti, ranljivosti in človeški povezanosti. V razumevanju, ne v obsojanju.

Na ulicah, v zapuščenih stavbah in stanovanjih, v mrazu, umazaniji in bedi ugledamo ljudi, ki hodijo po nitki življenja, odrinjeni na rob družbe. Ljudi brez dela, brez doma, brez zdravja, brez volje, brez upanja. Le zakaj so se jim zlomila krila? Zaradi tiste vrzeli iz otroštva, o kateri govori Cvitkovič? Ali pa je še kaj drugega?

Iva Sivec

S Cvitkovičem (desno) se je pogovarjal Tomaž Gržeta, fotografija zasebni arhiv MK

Koncert vokalne skupine Kvatropirci

Čustvene interpretacije prepoznavnih harmonij

Konec avgusta je Vila Vipolže gostila koncert ene najbolj priljubljenih slovenskih vokalnih skupin Kvatropirci. Dogodek je bil razprodan, obiskovalci pa so uživali v bogatem repertoarju slovenskih melodij in izjemnih vokalnih izvedbah. Skupina, ki deluje že od leta 2011, danes združuje basista Mateja Kocena, baritonista Albi na Jordana ter tenorista Sama Kališnika in Tomaža Krta. Kvatropirci so skozi leta postali sinonim za ljubezen do

vokalne glasbe in domačih melodij, z uspehi na festivalu Melodije morja in sonca pa so utrdili svoj status ene najbolj cenjenih vokalnih skupin v Sloveniji. Koncert v Vili Vipolže je obiskovalcem ponudil nepozaben glasbeni večer, poln prepoznavnih harmonij in čustvenih interpretacij.

Patricija Špacapan

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Pehlivanian Professional Opera Academy v Brdih

Operna produkcija pod zvezdami

V toplem avgustovskem večeru je Vila Vipolže zaživela kot čudovita kulisa Mozartove mojstrovine *Don Giovanni*. Na odru so nastopili nadarjeni operni pevci in dirigenti akademije Pehlivanian Professional Opera Academy pod umetniškim vodstvom maestra Georgea Pehlivaniana. Akademija, ki povezuje Los Angeles, Pariz in Ljubljano, ponuja celovito izobraževanje vokalistom in dirigentom z vsega sveta, vsako poletje pa svojo operno produkcijo predstavi tudi v Sloveniji. Ena najbolj slavnih oper vseh časov v dveh dejanjih je bila prvič izvedena leta 1787 v Pragi na Češkem in od takrat neprekinjeno očara občinstvo s pripovedjo o razvpitem španskem plemiču Don Juanu. Libretist Lorenzo da Ponte je zgodbo obogatil

z edinstveno mešanico komedije, drame in filozofskega razmisleka, ki jo je Mozart prelil v nepozabno glasbeno izkušnjo.

Patricija Špacapan
Fotografija: Damijan Simčič
ZOSO foto Zoso

Amnesie v Vili Vipolže

Umetnost spomina, pozabljanja in identitete

Projekt *Umetnost pozabljanja* (italijansko *L'arte dell'oblio*) je del širšega razstavnega cikla *Amnesie*, ki ga kurira Elisabetta Zerial v okviru programa GO!2025 – Brezmejna Nova Gorica in Gorica – Evropska prestolnica kul-

ture. Projekt povezuje deset sodobnih umetnikov v štirih simboličnih krajih čezmejne regije: v Vili Vipolže, Hiši Krainer, Palači Lantieri in Kinemaxu, poteka pa od 3. junija do 17. novembra 2025.

V Vili Vipolže je projekt potekal kot izjemen dialog med dvema sodobnima umetnikoma, Giordanom Floreancigom in Massimom Gardonejem, ki sta raziskovala spomin, pozabo in oblikovanje identitete skozi različne ustvarjalne pristope.

Giordano Floreancig se je predstavil s serijo izmišljenih portretov, naslikanih z oljem na platno v izrazito snovni tehniki, polni napetosti. Njegovi obrazi, ki nikoli niso obstajali, a so povsem verjetni, gledalca nagovarjajo z vprašanjem: kdo si, če se ne moreš spomniti, od kod prihajaš? Identiteta se v tem kontekstu razkriva kot mozaik, sestavljen iz pozabljenih ali popačenih drobcev.

Čeprav se je prva razstava v okviru cikla že zaključila, v sklopu *Amnesie* ostaja na ogled razstava Massima Gardoneja, ki si jo lahko v Vili Vipolže ogledate še do 17. novembra 2025.

Massimo Gardone v ospredje postavlja naravo. S fotografijami krajine brez človeške prisotnosti raziskuje, kako okolje nosi spomin – kaj ostaja, kaj izginja in kaj se sčasoma preoblikuje. Na ogled so tudi njegova dela, nastala v sodelovanju z modnim oblikovalcem Robertom Capuccijem, kjer cvetje simbolizira spomin, krhkost in minljivost. Na pročelju vile smo lahko opazovali

videoprojekcijo *Oasis – Embrace to Bloom*, ki je nastala v sodelovanju s Fabiem Bressanom. Združuje fotografijo in umetno inteligenco v

vizionarski pogled na prihodnost prostora.

Patricija Špacapan
Fotografija: Damijan Simčič,
ZOSO foto

Likovno društvo Dablo

Ustvarjalni v poletju

Poletje je bilo za člane Likovnega društva Dablo polno barv, ustvarjalne energije in prijetnega druženja. Društvo je tudi letos dokazalo, da umetnost živi v vsakem kotičku našega kraja in da s skupnim ustvarjanjem bogatimo kulturni utrip celotnega območja.

Poleg tradicionalnih dogodkov ex tempore, ki jih člani priredimo ali se jih udeležimo doma in v tujini (Nova Gorica, Gorica, Drežnica, Devin, Kanal, Štarancan, Tržič in drugi), smo to poletje obogatili z ustvarjalnimi delavnicami. Pod mentorstvom Aleksandra Veliščka smo raziskovali nove tehnike slikanja, poglobljali svoje znanje in se ob tem prijetno družili. Imeli smo tudi delavnice izdelovanja iz gline pod vodstvom lokalnega umetnika Ivana Skubina na Bregu pri Golem Brdu. Tam smo iz gline oblikovali unikatne izdelke in odkrivali, kako prijetno in pomirjajoče je delo z naravnimi materiali.

Med pomembnejšimi dogodki bi izpostavili razstavo v Hotelu Sabotin v Solkanu. Razstavili smo Slikarsko simfonijo Goriških brd. Umetnost ni le razstava na steni, temveč živ, dihač proces, ki povezuje ljudi in kraj. Valovanje naših briških gričev je navdušilo tako vodstvo hotela kot tudi obiskovalce.

Sinji vrh je kot drobci dobrot tudi letos izpeljal projekt Umetniki za Karitas in tam smo bili tudi mi, da osrečimo osebo. Tudi letos smo se udeležili projekta JSKD Nova Gorica, ki išče po motivu najboljša dela. Trije člani so prišli v ožji izbor. Čestitke.

Pred nami je več izzivov. Za martinovo bomo v Šmartnem v Galeriji Farovž, v avli Gradu Dobovo pa je razstava slik, ki so bile razstavljene v Sabotinu.

Vabljeni. Barve naj vam narišejo nasmeh.

Alda Grudina

Na extemporah, ki jih organizira Javni sklad za kulturne dejavnosti, se izvaja tudi ocenjevanje. Med nagrajenci so letos bile Anica Blažič, Jelka Usico in Helena Petrovčič.

Koncert Giannija Rijavca

Sentimenti

Konec septembra je v Vili Vipolže potekal glasbeni večer Sentimenti z Giannijem Rijavcem in spremljevalnim ansamblom. Tokratni koncert je bil še posebej slavnosten, saj Gianni Rijavec letos praznuje 40 let glasbene kariere, 40 let mineva od izgradnje osimske oz. sabotinske ceste in 30 let od izida pevčeve legendarne pesmi Soča. Večer je povezoval priljubljeni igralec in voditelj Jernej Kuntner, ki je poskrbel za sproščeno in prijetno vzdušje. Dogodek je obiskovalcem omogočil nepozaben večer nostalgije, elegance in glasbe, ki povezuje, ter utrdil Giannija Rijavca kot enega najbolj prepoznavnih glasbenikov v regiji.

Patricija Špacapan
Fotografija: Primož Vipotnik

Festival svetlobnih projekcij

Naslikaj, projiciraj, oživi!

V okviru sodelovanja umetniškega tandema LuMenArtist (Sara Muharemi in Davor Marjanović) z rezidenčnim programom R.o.R. sta se konec junija 2025 v Brdih odvila dva izjemna dogodka, ki sta raziskovala presečišče slikarstva, svetlobe in projekcij. Najprej je v Paviljonu Gradu Dobrovo potekala delavnica *Naslikaj, projiciraj, oživi!*, kjer so udeleženci spoznavali tehniko slikanja na stekla manjših formatov in projiciranja z diaprojektorji. Delavnica je povezala intimno ustvarjalnost s kolektivnim raziskovanjem medija svetlobe. Vrhunec sodelovanja pa je sledil 29. junija, ko se je Grad Dobrovo za en večer spremenil v mikro festival svetlobnih projekcij. Na grajskem pročelju so se zvrstile poslikave članov Slikarskega društva Dablo in drugih posameznikov, nastale na delavnici. Projekcija je obiskovalce nagovorila skozi igro barv, gibanja in svetlobe ob spremljavi intuitivnih zvokov glasbenika Tomaža Lipicerja.

Dogodek je bil del uradnega programa Evropske prestolnice kulture Nova Gorica–Gorica (GO!2025), nastal s podporo Javnega zavoda GO!2025, partner pri izvedbi pa je bil ZTKMŠ Brda.

Patricija Špacapan
Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Almina hiša v Medani ponuja zanimiv zgodovinski sprehod

Na zahodnem robu: Stoletje Karla Špacapana

»Sovjetska žena nam je bila vzgled v borbi, naj nam bo tudi vzgled pri obnovi razrušene domovine.« »Junakom borbe naj slede junaki dela.« To sta zgolj dva primera povojne socialistične propagande, poleg druge sijajne propagandne retorike, razstavljene v zgornjem nadstropju Almine hiše v Medani. Četrto državo, v kateri so ži-

veli Primorci, zaznamuje to nadstropje, Jugoslavijo. Menjave držav in oblastnikov, vojaške okupacije, preseljevanja in razseljevanja so zaznamovala usodo prebivalcev na zahodnem robu. Štiri različne države so zamenjali, Avstro-Ogrsko, Italijo, Nemčijo in Jugoslavijo, po osamosvojitvi še peto, Slovenijo.

Razstavo s pomenljivim naslovom *Na zahodnem robu: Stoletje Karla Špacapana*, ki jo je zasnoval zgodovinar Marko Klavora, so v Almini hiši predzadnjo septembrsko soboto odprli kot prikaz kolektivne izkušnje Primorske v 20. stoletju. Drugačna, a izjemna pripovedna razstava, ki skozi različne predmete, ki jih je Klavora zbiral skozi leta, se na več ravneh dotika sodobnega razumevanja identitete in prostora. Ne le kot zgodovinski prikaz, temveč kot živo ogledalo današnjega časa, ko se ponovno soočamo z vprašanji migracij, nacionalnih meja in kulturne raznolikosti. Razstava tiho, a zgovorno opozarja, da se odgovor na vprašanje, kdo smo, ves čas spreminja glede na to, kaj se dogaja okoli nas in kaj se je zgodilo v preteklosti.

Skozi osebne zgodbe in nabor predmetov, ki razkrivajo, kako so Primorci doživljali ves ta politični in ideološki preprič, se obiskovalec sprehodi od pritličja do prvega nadstropja. »Zgrajeno leta 1933. Petnajst let po okupaciji (!) Italijanov govorimo še slovensko«, pripoveduje deščica, ki jo je Marij Kravanja na skrivaj vzdal pod okno in jo je med obnovo hiše po potresu leta 1980 našel njegov vnuk Simon. Kako močno je bilo poitalijančevanje, pri-

Z odprtja razstave, avtor Marko Klavora, Tinka Volarič, Martina Alma (z desne), fotografija zasebni arhiv Hiša Alma

ča tisti 'z' v besedi okupacija. Koliko muk je prestal lesen zaboj, ki je služil kot kovček, in koliko njegov lastnik, koliko trpkih izkušenj je prelitih v izpisane pripovedi, koliko strahov in upanj nosi vsaka osebna zgodba, pa lahko samo ugibamo.

Pomemben vizualni element razstavne pripovedi *Na zahodnem robu: Stoletje Karla Špacapana* so ilustracije Tinke Volarič, razporejene med razstavnimi predmeti in besedilnimi panoji. Ne le kot estetski dodatek, temveč kot čustveni most med

zgodovinskimi dejstvi in osebnimi zgodbami Primorcev. Ilustratorica, dobitnica plakete Hinka Smrekarja za delo na področju ilustracije, ne poskuša dobesedno prikazati zgodovinskih dogodkov, ampak jih pripoveduje skozi podobe, ki nosijo občutja izgube, upanja, domačnosti in tujosti. Pogosto se kot simboli premikov, pripadnosti in razseljenosti pojavljajo motivi zemlje, hiš, kovčkov, senc in zemljevidov.

In še o naslovu razstave. Lik Karla Špacapana poznamo iz istoimenske

Almina hiša v Medani ponuja zanimiv zgodovinski sprehod

Trst je naš, ilustracija Tinke Volarič, foto zasebni arhiv Hiša Alma

pesmi Iztoka Mlakarja, ki v Karlu razgrinja zgodbo malega primorskega človeka, ujetega med zgodovinske pretrese, predstavnika generacije, ki je živela na robu zgodovine, med spremembami in negotovostjo. Karlo, ki svojega vina nikoli ne bo dal temu ali onemu zavojeval-

Neme priče nedavnega časa, foto zasebni arhiv Hiša Alma

cu, je simbol tistega tihega dostojanstva, ki ga najdemo pri ljudeh, ki so veliko prestali, a ostali pokončni. Razstava bo na ogled do 15. novembra 2025.

Iva Sivec

Festivala Flores Musicae

Eklektična glasbena karavana tudi v Vili Vipolže

15. edicija festivala srednjeveške in renesančne glasbe Flores Musicae, pod katerega se od samega začetka podpisuje umetniški vodja Bor Zuljan, je 21. septembra odzvanjala tudi v polni dvorani Piano Nobile Vile Vipolže. Festival, ki ga je umetniški vodja oblikoval in napovedal kot »najbolj eklektičen do sedaj«, je povsem upravičil pričakovanja in očaral vse, ki so se pridružili temu

posebnemu popotovanju. Podnaslov *E(k)lektrik* je prišel do izraza na vseh štirih koncertih, kjer se je skrbno načrtovan in izpeljan program precej oddaljil od strogo historične prakse. Za konec je nedeljsko pravljico v Vipolžah zapisal finsko-nizozemski trio Peltomaa Franje Perkola

s prepletom srednjeveške, finske tradicionalne in sodobne glasbe ter jazza. Nepozabna festivalska edicija, kjer je bilo poleg glasbe tudi kaj videti in predvsem (za)čutiti.

Barbara Poša Belingar,
Kulturni dom Nova Gorica
Fotografija: Saša Mrak

Penčanje v Modani

V Bregu se pesem ni rodila, tam se je samo spočila

Na zelenici pod murvino krošnjo pred domačijo Ivana Skubina in v družbi njegovih glinenih skulptur se je sredi junija zgodilo intimno pesniško srečanje, stičišče in preplet jezikov, kulture in identitete. Od tod tudi ime dogodka *Penčanje*: stikanje, sestavljanje, združevanje. Kakor so v Brdih ne-

koč »pogačali, penčali češpe«, da so iz dveh polovic oblikovali eno – prunelo, tako so si organizatorji iz medanskega Zavoda Alma Ars zamislili dogodek, v katerem besede soustvarjajo prostor, ki združuje, presega meje, jezike in vsakršne prepreke.

Dogodek Penčanje v Bregu je bil del mikrofestivala Penčanje v Modani, ki se tradicionalno odvija na obeh straneh meje, v Krminu in letos v Bregu pri Golem Brdu. V Krminu so obiskovalci ustvarjali haiku, japonsko pesniško obliko s sedemnajstimi zlogi, ki nadvse zgoščeno prikazuje trenutek iz narave, povezan z dogajanjem v človekovi notranjosti, v Bregu pa so se slovenski, furlanski, italijanski in beneški izrazi zlili in prelili v pesniško govorico in ustvarili medprostor – krhko stanje, v katerem se srečajo ljudje, jeziki in prostor.

Spregledati z notranjim ušesom

A najprej je Skubinova galerija, spremenjena v improvizirano kinodvorano, postala prizorišče poezije na gibljivih slikah z naslovom *V mojih sanjah rase vsako noč drevo*. O kontemplativnem potovanju skozi spomine, identiteto in pokrajino, ki se v sanjah vsako noč znova razrašča kot drevo, smo v našem časniku že obširno pisali.

In že je bil »oder« nared za pogovor med dvema poglobljenima ustvarjalkama, ki s svojim delom vsaka po svoje bogatita slovensko kulturno krajino, Tinko Volarič in Ano Geršak. S Tinko, pesnico in ilustratorko, ki vselej, tudi ko »samo« pesni, hkrati tudi riše in obratno in katere poezija je opisana kot redka, izčiščena in polna medbesedilnih navezav, se je pogovarjala literarna kritičarka, urednica in prevajalka Ana Geršak. Beseda je tekla o Tinkini nedavno natisnjeni zbirki pesmi in ilustracij *Nekje notri je uho*. Kot bi imela v rokah škatlo, v kateri šelesti, šušti, šumi in šklepeta, zapiše Lucija Stupica na hrbtno stran knjige. S pozornim notranjim prisluhom – nekje notri je vendarle uho – vse neslišno in nevidno postane slišno, vidno, tudi otipljivo, dodaja v

Občutek skupnosti v ritmu besed in tišine

Skupinska slika pesnic in pesnikov z Ano Geršak (desno)

spremeni besedi Diana Pungeršič. S svojevrstno mehko- bo in le s prožnostjo črke in črte uči pesnica spregledati z notranjim ušesom. A v pogovoru ne izda, kje v človeku se nahaja tisto mesto, ki se imenuje notranje uho.

Penčanje v Modani

»Sanje morejo plut vesoko«

Še naprej je brstela poezija pod murvino krošnjo. Ob Skubinovi skulpturi mitološkega Ikara je Miljana Cunta, ena najprepoznavnejših sodobnih slovenskih pesnic, katere »poezija odpira okna v območja težnosti ali milosti«, brala o Ikarjevem padcu: »Kako lebdi, leti in kot da pada, kako je vse bolj daleč, vse bolj nizko. Kakor da, napiši, ni bilo še padca, le daljni, komaj vidni, komaj slišni pljusk.«

Pesnik Jure Jakob, znan po svoji tenkočutni, naravi in tišini predani poeziji, s pretresljivim »usmili se me« zareže v tišino. S svojo *Krivo balado*, »ki se ne ravna po svetu, temveč po srcu, ki ga svet ne razume«, pesmijo, ki je bila izbrana med več kot 170 prispelimi deli na pesniškem turnirju, je pesnik, ki se v svoji izpovedni liriki pogloblja v duhovne in eksistencialne razpoke človeka, letos postal vitez poezije.

Nežno, zvočno in filozofsko

Ker je dogodek zasnovan kot večjezično srečanje, kjer se poezija ne prevaja, temveč se posluša v izvirnem jeziku – kot glas, kot ritem, kot prisotnost, so pesmi Antonelle Bukovaz, italijanske pesnice s koreninami v Beneški Sloveniji, zapele samo v italijanščini. Nežno, zvočno in filozofsko. Pesnica pogosto raziskuje meje, tišino in intimne pokrajine. Njena pesem *Mêd* (beneški izraz za mejo) je leta 2017 prejela kristal festivala Vilenica. V pesmi zapiše: »Na nobenem drugem kraju ni tako jasno, da resničnosti ni, temveč je samo njena interpretacija.«

O telesu, družini, smrti, bolečini, ljubezni, vojni

Predzadnji bralec poezije Francesco Tomada, profesor biologije in kemije, piše s toplo človečnostjo – o telesu, družini, smrti, bolečini, ljubezni, vojni. Nežna je njegova pesem o rojstvu in sprejemanju: »Stric je vsak dan obstal pred zibko, premeril mojo glavo in rekel: Nikoli ne bo normalne oblike. [...] A noč je luna prizanljiva, spremlja me proti domu in njena blaga svetloba spreminja moje hibe v sence.«

Bil je že mrak in zasvetila je svetloba vrtnih sveč, ko je pred mikrofonom stopila Andreina Trusgnach (Trušnjak), izjemna pesnica in kulturna delavka iz Nediških dolin, katere delo je globoko prepleteno z ljubeznijo do domačega jezika in kulturne dediščine. Andreina je ena tistih ustvarjalk, ki s svojo odločno besedo ohranja jezik kot zaklad in most med generacijami. »... an san popeštala mocnuo/za pustit moje sledi/na mokri zemlji«, je njena zgodba o vztrajnosti in ljubezni do doma, pojoče beneško narečje je njen jezik srca.

Vsaka po svoje bogatita slovensko kulturno krajino, Tinka (levo) in Ana

Ob Skubinovi skulpturi o Ikarjevem padcu

"Sanje morejo plut vesoko"

V Bregu se pesem ni rodila, tam se je samo spočila. Kakor ptica, ki ne išče višine, temveč veje, ki se ne bo zlomila. Komaj sto metrov oddaljena meja pod vasjo, *Penčanje*, ki ni zgolj branje poezije, sproščeno druženje, vse to je večeru dalo poseben pomen, globino in občutek skupnosti, ki je za kratek čas obstala v ritmu besed in tišine. Kajti »sanje morejo plut vesoko,« pravi Andreina.

Iva Sivec
Fotografija: Metod Blejec

Piccolo Opera Festival

Donizettijeva Rita na Gradu Dobrovo

Grad Dobrovo je 11. julija gostil komično opero Rita skladatelja Gaetana Donizettija v okviru dogodka Piccolo Opera Festival. V vlogi Rite sta nastopili sopranistki Claudia Ceraulo in Alisa Izak. Pod režijo japonske umetnice Anne Etsuko Tsuru in v sodelovanju z EU Japan Fest se je zahodna operna tradicija prepletla s filozofijo borilnih veščin – s poudarkom na spoštovanju, ravnotežju moči in nenasilju. Festival, ki izpostavlja operno in vokalno glasbo na najlepših prizoriščih, je z uprizoritvijo ponovno dokazal, da lahko umetnost presega

tradicionalne okvirje in nagovarja raznoliko občinstvo. Predstava je navdušila s svežo in duhovito postavitvijo v japonski dodžō z začetka 20. stoletja, kar ji je dalo poseben filozofski podton. Glasbeno vodstvo je prevzel Jimmy Chiang, orkestrsko spremljavo pa je izvedel GO! Borderless Orchestra. Dogodek je bil živahen preplet kulture, glasbe in gledališča, ki je obiskovalcem Gradu Dobrovo ponudil nepozaben poletni večer.

Patricija Špacapan

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto

Praznovanje 65. obletnice Bralne značke

Branje krepi možgane, sprošča in uči novih stvari

Na dan zlatih knjig – rojstni dan in obenem obletnico smrti pisatelja Franceta Bevka 17. septembra smo slovesno začeli praznovanje 65. obletnice Bralne značke.

Letos so naši prvošolci prejeli prav posebno darilo: slikanico Slavka Pregla *O fantu, ki je imel rad ptičke* z ilustracijami Anke Kočevar (po izdaji založbe Mladinska knjiga). S tem darilom praznujemo kar tri pomembne jubileje: 80 let Slavka Pregla, 65 let Bralne značke in 80 let založbe Mladinska knjiga.

Na ta dan so prvošolci s posebno radostjo prisluhnili pravljici in se razveselili darilne knjige. V razredih smo se pogovarjali o tem, zakaj je branje pomembno, kaj nam daje in kako nas bogati. Uredili smo zvezke za Bralno značko, zaplesali Ostržkov ples in skupaj preživeli nepozaben dan.

Ob koncu so otroci strnili svoje misli: branje je pomembno, ker krepi možgane, nas sprošča in uči novih stvari. Poslušanje pravljic pa nas povezuje, prinaša prijetno druženje in kakovostno preživet čas z družino.

Našim prvošolcem želimo, da ohranijo radovednost in pogumno stopajo v čarobni svet knjig!

Prvi šolski dan

Nov začetek, nove priložnosti

S septembrom se znova odprejo šolska vrata, šolski hodniki pa zaživijo v smehu, pričakovanjih in vznemirjenju. Prvi šolski dan je prav poseben trenutek za učence kot tudi za učitelje in starše.

Za prvošolce pomeni velik korak v svet znanja, prijateljstev in novih izkušenj. Za starejše učence pa je to priložnost, da pokažejo svojo zrelost, nadgradijo dosedanje znanje in si zastavijo nove cilje.

Na šoli si želimo, da bi skupaj gradili okolje, v katerem se bodo učenci počutili sprejete, slišane in motivirane za učenje. Pomembno je, da se vsak otrok zaveda, da je del naše skupnosti in da lahko s svojo radovednostjo, ustvarjalnostjo in trudom doprinese k skupnemu uspehu.

Naj bo novo šolsko leto polno lepih trenutkov, radovednih vprašanj,

pogumnih poskusov ter toplih prijateljskih vezi.

Sprejem prvošolcev v POŠ Kojsko

Glasba, deklamacije in torta

Na podružnični šoli v Kojskem smo 1. septembra z nasmehi in veseljem sprejeli naše nove prvošolce. Ob tej posebni priložnosti so jih nagovorili vodja podružnice Helena Vendramin, ravnatelj Uroš Kobal, podžupanja Občine Brda Teja Jelina ter policist PU Nova Gorica.

Program so obogatili učenci z glasbenimi točkami in deklamacijami, nato pa so se prvošolci z učiteljico prvič sprehodili v svojo učilnico. Sladko presenečenje v obliki torte je poskrbelo za še večje navdušenje.

Vsem prvošolcem in drugim učencem želimo vedoželjno, razigrano in prijetnih dogodivščin polno šolsko leto.

Izkušnje z Dobrovega in iz Varšave

Erasmus+ povezuje, ozavešča in bogati

Osnovna šola Alojza Gradnika Dobrovo že drugo leto aktivno sodeluje v projektu Erasmus+ z naslovom Sinergija odnosov in znanja. Namen projekta je nadgradnja pedagoških kompetenc učiteljev, uvažanje preverjenih evropskih praks v poučevanje ter izboljšanje odnosov in klime v šoli. Poseben poudarek

namenjamo spoštljivi komunikaciji med vsemi deležniki in vključevanju zelenih praks v vsakdan šolskega življenja. Učitelji so se v okviru projekta izobraževali v različnih evropskih mestih – v Rimu, Firencah, Barceloni, Amsterdamu, Lizboni in Varšavi –, nova znanja pa prinašajo nazaj v učilnice in lokalno skupnost.

Poljski gostje na Dobrovem (7.–14. junij 2025)

Junija 2025 je OŠ Dobrovo v okviru povratne izmenjave gostila poljske dijake. Teden dni so skupaj raziskovali Goriška brda, obiskali Praznik češenj, ustvarjali na delavnicah recikliranja, se odpravili na izlete v Postojnsko jamo, Ljubljano, Bled in Novo Gorico ter spoznavali trajnostne in lokalne prakse. Ob ustvarjalnem in raznolikem programu so učenci spoznavali pomen zelenega razmišljanja, sodelovanja ter lokalne kulturne dediščine. Zaključni dan je potekal v duhu evalvacije, ustvarjanja in zahvale – tako učencem kot gostiteljskim družinam, ki so odprtih rok sprejele mlade goste.

Izmenjava med Slovenijo in Poljsko

Zeleni ambasadorji v Varšavi (13.–20. september 2025)

V začetku letošnjega šolskega leta pa je skupina učencev, poimenovana *Zeleni ambasadorji*, obiskala partnersko šolo v Varšavi na Poljskem. V tednu dni so s poljskimi vrstniki raziskovali okoljske teme, se učili o strpnosti, trajnosti in medkulturnem dialogu ter doživeli bogato poljsko kulturo. Med programom so obiskali mesto Gdansk, snemali intervjuje o ekologiji, kuhali tradicionalne jedi, spoznavali poljske pleske ter sodelovali v številnih delavnicah in dejavnostih, ki so krepile zavedanje o skrbi za okolje. Za mnoge učence je bil to prvi polet z letalom in nepozabna izkušnja, ki je prinesla nova prijateljstva, znanja in širši pogled na svet.

Izmenjava zelenih ambasadorjev v Varšavi

Povezani za zeleno prihodnost

Projekt Erasmus+ tako učencem kot učiteljem ponuja edinstveno priložnost za mednarodno sodelovanje, učenje in osebnostno rast. Zeleni ambasadorji so se naučili, kako pomembna je vloga posameznika pri varovanju okolja in gradnji spoštljivih odnosov. Znanje, izkušnje in vezi, stekane med projektom, bodo nedvomno še naprej bogatile šolsko in lokalno skupnost – s pogledom usmerjenim v bolj trajnostno prihodnost.

Zeleni ambasadorji in ekipa Erasmus+ učiteljic

Izmenjava med Slovenijo in Poljsko

Izkušnje z Dobrovega in iz Varšave

Učitelji se učimo

Senčenje strokovnih delavcev

DU Kojsko

Najboljši nastop balinark na turnirju v Solkanu

Na turnirju, ki ga je 10. septembra organiziralo Društvo upokojencev Solkan v sklopu aktivnosti ob krajevnem prazniku, so sodelovale ekipe DU Košana, DU Ajdovščina, DU Vrtojba, DU Prvačina, DU Kanal, DU Deskle, DU Kojsko in domača ekipa DU Solkan. Balinarke smo se zbrale na pokritem balinišču v Novi Gorici.

Z dvema zmagama v skupinskem delu smo si zagotovile uvrstitev v nadaljnje tekmovanje. V polfinalu smo bile uspešnejše od ekipe balinark DU Deskle, v finalni tekmi pa smo premagale ekipo DU Prvačina. Veselile smo se prvega mesta, zlatih medalj in zasluženega pokala.

To je že četrta medalja v tej sezoni, saj smo na domačem turnirju v Vipolžah dosegle četrto mesto, na

20. športnih igrar Pokrajinske zveze društev upokojencev severne Primorske v Ajdovščini smo osvojile tretje mesto, na turnirju DU Vrtojba

drugo, zdaj pa smo dodale še prvo mesto na turnirju DU.

Majda Korenjak
Fotografija: Jelka Graunar

Briški dan športa 2025

Za prijateljstva in zdrav način življenja

Poučno in zabavno športno izkušnjo ob nacionalnem prazniku slovenskega športa so doživeli tudi briški učenci. V soboto, 20. septembra, je namreč v Športnem parku Vipolže potekal že tradicionalni Briški dan športa. Športni dan je bil namenjen vsem učencem Osnovne šole Alojza Gradnika Dobrovo in POŠ Kojško. Tudi letos je potekal po principu mini olimpijade.

»Cilj je, da otrokom omogočimo, da v enem dnevu spoznajo in se preizkusijo v različnih športnih, s čimer jih spodbudimo, da so v novem šolskem letu športno aktivni,« poudarjajo v društvu #Lospravilos, ki je skupaj z Občino Brda, Športno zvezo Nova Gorica in OŠ Alojza Gradnika Dobrovo soorganiziralo dogodek. Predstavilo se je 13 društev iz Brd in bližnje okolice.

Tudi v Regijski pisarni OKS-ZŠZ Nova Gorica o pomenu športne dejavnosti izpostavljajo: »Želimo si, da bi gibanje postalo del vsakdana slehernega občana ter da bi šport še naprej povezoval ljudi, gradil prijateljstva in spodbujal zdrav način življenja. Hvala vsem, ki spodbu-

jate šport, motivirate posameznike in podpirate športne projekte v lokalnih skupnostih in širše. Skupaj lahko poskrbimo, da bo šport tudi v prihodnje vir ponosa in veselja.«

E. K.

Fotografija: galerija fotografij učiteljice Teje Lazar

Tabor petošolcev ob Nadiži

Številne dejavnosti v neokrnjeni naravi

Učenci 5. c razreda podružnične šole Kojsko smo preživeli nepozaben tabor v bližini reke Nadiže. Pot do tja smo si popestrili z zanimivimi postan-ki. Ustavili smo se na sotočju Soče in Tolminke, si ogledali nemško kostnico, muzejsko zbirko Mazora ter obnovlje-no strnjeno naselje Breginj.

Ob prihodu na Napoleonov most čez Nadižo so nas pričakale raznolike dejavnosti. Srečali smo se z gorsko reševalno službo, kjer so nas reševalni psi iskali, skrite v gozdu. Pomerili smo se v nogometu, sodelovali pri vodenem ogledu fotografij flore in favne alpskega ter predalpskega sveta, uživali ob heavy metal koncertu in sodelovali v glasbeni delavnici v Breginju. Zvečer smo zakurili taborni ogenj in spekli penice.

Naslednji dan smo osvežitev poiskali ob reki Nadiži, ustvarjalnost pa izrazili pri delu z glino. Tabor smo zaključili s prijetnim programom za starše.

POŠ Kojsko

Kojskovizija 2025

Na podružnični šoli je 18. junija potekala že tradicio-nalna Kojskovizija, ki sta jo vodili petošolki Eva in Luna. Učenci so se predstavili z različnimi točkami. S plesnimi točkami so se predstavile učenke Anaja; Noemi in Sa-nja; Ula, Taja in Nina; Žana, Lia, Neja, Ema in Tiara; Kaja, Naja, Sara in Glorija ter Aurora in Izabela. Emili Paris in Leo sta nas navdušila s petjem. Prvošolec Jakob nam je predstavil ladjo iz odpadnega materiala, ki jo je izdelal v podaljšanem bivanju. Brina in Klara sta nam v duetu zai-grali na kitaro in violino, nato pa še pokazali, kako spretni sta v sestavljanju kocke. Prisluhnilo smo tudi kitaristu Lukasu Boltarju. Jacqueline in Vita sta nas presenetili z zanimivimi poskusi, dogodek pa se je zaključil s predsta-vitvijo nogometnih akcij, ki so jih izvajali Tai, Leon in Mark iz 5. c. Za pripravo ter pospravljanje rekvizitov med nastopi so odlično poskrbeli Kris, Domen in Anej.

Vsem nastopajočim čestitamo za njihove nastope, voditeljicama ter varnostnikom pa se zahvaljujemo za sodelovanje.

Nogometni klub Brda

Živahno dogajanje briških nogometašev

Minulo poletje je v Nogometnem klubu Brda zaznamovalo precej živahno dogajanje. Novoizvoljena klubska uprava si je po rezultatskih neuspehih preteklih let zadala nalogo stabilizacije kluba, organizacije in popolnitve trenerskega sestava klubske nogometne šole ter organizacijsko in rezultatsko nadgradnjo članske

V prizadevanjih za strokovno in organizacijsko nadgraditev nogometne šole smo bili še posebej veseli doseženega dogovora z Janijem Šturmom, domačim trenerjem z mednarodnimi igralskimi in trenerskimi izkušnjami, ki je poleti prevzel funkcijo vodje in strokovnega koordinatorja Nogometne šole NK Brda. Z njegovo pomočjo smo tako uspeli sestaviti ekipo pretežno domačih, motiviranih trenerjev, ki skrbijo za selekcije nogometnega krožka NK Brda na OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, U-7, U-9, U-11, U-13 in U-15. Pod okriljem Nogometne šole na naših igriščih redno trenira skupno 120 fantov in deklet. Za delo z njimi skrbijo trenerji in pomočniki: (po abecednem redu): Jure Bučinel, Aljaž Čadež, Matej Debenjak, Seidin Durmić, Victor Faggiani, Hana Golob, Borut Markočič, Ervin Pirih in Jernej Trakonja. V prizadevanjih po strokovnem izpopolnjevanju naših trenerjev nam je v letošnji sezoni uspelo pridobiti organizacijo trenerskega seminarja pod okriljem Nogometne zveze Slovenije za pridobitev UEFA C trenerske licence pri nas v Vipolzah. Odločilno vlogo pri dodelitvi organizacije je imel Iztok Kavčič, domačin iz Brd, ki pri NZS opravlja vlogo vodje usposabljanja trenerskih kadrov. Njemu gre še posebna zahvala za zaupanje in vsestransko pomoč.

Člansko ekipo je z letošnjo sezono prevzel stari znanec vipolške zelenice in izkušeni trener Šefik Mulahmetović. Verjamemo, da bomo tudi z njegovo pomočjo, znanjem

ekipe. Na zadnji skupščini je bilo vodenje kluba zaupano novemu upravnemu odboru NK Brda v sestavi (po abecednem redu): Sebastjan Arčon, Damjan Birtič, Valter Bučinel, Tomaž Domenis, Tomaž Filej, Mitja Pulec, Anej Simčič in Jaka Šabec. Za novega klubskega predsednika je bil soglasno imenovan Damjan Birtič.

in izkušnjami ob tehnični ekipi ki se je oblikovala okoli ekipe, uspeli sestaviti ambiciozno člansko moštvo, konkurenčno v EPNL, ki bo postopno sposobna posegati tudi proti bolj ambicioznim ciljem, česar si vsi želimo.

Infrastruktura, ki je NK Brda na razpolago v Športnem parku Vipolže, je na zavidljivi ravni, zahvaljujoč preteklim investicijam Občine Brda v igralne površine z umetno in naravno travo. Velika pridobitev preteklega meseca je bil sistem za razsvetljavo na novozgrajenem igrišču z umetno travo. Trenutno se izvaja tudi ponovna obnova in ozelenitev glavnega igrišča, ki je bilo že zelo dotrajano. V klubu smo skupaj z Občino Brda, sponzorji in selekcijo veteranov pred kratkim uspeli obnoviti prostore za pogostitev v glavnem objektu, kar nam bo v bodoče olajšalo delo pri organizaciji turnirjev za mlajše selekcije.

Za konec bi se radi zahvalili Občini Brda, vsem sponzorjem, donatorjem, ki so že do sedaj in bodo tudi v prihodnje v delu kluba in klubske uprave prepoznali željo po razvoju in vzgoji mladih športnikov ter bodo razumeli pomen prijateljstva, požrtvovalnosti in odgovornosti v športu ter vsakdanjem življenju. Zahvala gre tudi vsem podpornikom, staršem ter ekonomu Igorju Cukjatiju za nesebično pomoč in razumevanje pri vseh aktivnostih.

upravni odbor NK Brda

Prvaki druge lige

Balinarski klub Goriška brda je po dolgi in naporni sezoni, ki se je začela septembra lani, v konkurenci 12 ekip osvojil naslov prvaka in se uvrstil v prvo ligo.

Ta velik uspeh smo si priborili kljub temu, da smo imeli veliko težav s poškodbami in odsotnostmi igralcev zaradi službenih in šolskih obveznosti.

Med najbolj zaslužnimi so mladi igralci Žan Kocina, Ruben Kurinčič in Jure Korenjak, ki so prevladovali v hitrostnih disciplinah. Seveda brez pomoči starejših in izkušenih igralcev ne bi šlo tako dobro.

V začetku septembra smo začeli igrati ligo, Kot novinci smo si zadali cilj: obstanek v prvi ligi.

Zvezdan Prinčič

Ne bo lahko, bo pa vredno truda

Pred skoraj petnajstimi leti sem se kot svež diplomant Fakultete za šport odločil, da želim delati v Brdih. Takrat marsikdo ni verjel, da je mogoče od tega živeti. Šlo je za oranje ledine, že zaradi samih navad Brik in Bricev. Mnogi so vpeti v delo v vinogradih in to vidijo kot gibanje, ki jih ohranja

Sem Aleks Simčič, kondicijski trener. Izkušnje sem pridobival v lastni praksi v Kojškem ter s sodelovanjem s centrom za rehabilitacijo in fizično pripravo Rehabo v Divači, ki slovi po strokovnem delu s športniki, najbolj z vrhunskimi plezalci. Ta povezava mi je omogočila vpogled v celosten pristop – od prvih korakov po poškodbi do dolgoročne fizične pripravljenosti. Ob tem sem se nenehno izobraževal doma in v tujini, saj razvoj stroke zahteva stalno nadgrajevanje znanja.

Skupni imenovalec: bolečina

Name se najpogosteje obračajo ljudje, ko jih zaboli. Največ težav povzročajo bolečine v hrbtenici in sklepkih, ki pestijo tako športnike kot manj aktivne posameznike. Med strankami pogosto sprva prevladuje prepričanje, da bo nekaj masaž rešilo težavo. Izkazuje pa se, da ko skupaj preučimo situacijo, pridemo do stanja, ko težave začnemo odpravljati na več nivojih. Naj pojasnim na nekaj primerih. Imen seveda ne bom izpostavljaj zaradi varovanja osebnih podatkov. Prvi je bil moški mlajših srednjih let, dobro pripravljen, prisotne so bile bolečine v hrbtenici. Bil je kandidat za operativni poseg, ni pa mu pripadala fizioterapija. Delala sva več mesecev, predvsem s stopnjevanjem vaj, da so se stvari postavile na mesto. Poseg po tem ni bil več potreben.

Drugi primer: moški srednjih let. Zaradi nenadnega pojava bolečine je moral v bolnišnico, kjer je dobil protibolečinsko infuzijo. Nekaj dni po odpustu iz bolnišnice sva izvedla masažo, po moji presoji in na določen način pa se je stanje že po prvi intervenciji zelo izboljšalo. V 14 dneh od dogodka je že bil na delovnem mestu. Tretji primer: ženska srednjih let, bila je zaposlena v kmetijstvu, na začetku je bila pri meni na masažah, potem sem ji predlagal individualne vaje, sedaj že nekaj let redno obiskuje skupinske treninge. Prišla je do tega, da od omejitev v gibanju danes dviguje bremena, ki so se ji zdela pred leti nepredstavljiva.

zdrave. Nekdaj je celo veljalo prepričanje, da je rekreacija nekakšen luksuz oziroma za ljudi, ki imajo preveč časa. Danes lahko rečem, da so se pogledi na gibanje, rehabilitacijo in fizično pripravo radikalno spremenili. Rad bi delil nekaj pogledov na to, od kod smo prišli in kam gremo.

Med bolj izstopajočimi primeri lahko omenim stranko, s katero sva se lotila rehabilitacije po rekonstrukciji sprednje križne vezi v kolenu. Proces se je začel že pred operacijo: najprej je bilo treba zmanjšati bolečine, nato pa postopoma graditi moč in mišično maso. S premišljenim pristopom, domačimi vajami in dodatnimi pripomočki je bila stranka pred posegom v dobri kondiciji. Po operaciji je hitro dosegla kriterije prve faze rehabilitacije in se nato sistematično vračala k vajam za moč, gibljivost in ravnotežje. Uspeh je bil rezultat strokovnega vodenja in strankine lastne vztrajnosti – kombinacija, ki vedno prinese najboljše rezultate.

Naložba vase

Danes tudi v Brdih vse več ljudi razume, da se dobra telesna pripravljenost pozna pri vsakodnevnih opravilih. Če so nekoč skupinski treningi potekali le do aprila, ker je bilo treba potem vse več del postoriti zunaj, jih zdaj izvajamo skozi vse leto. Ljudje namreč zelo hitro opazijo, da se slabše počutijo, ko prenehajo z rednim gibanjem.

Jasno je, da če hočeš v nečem napredovati, je potrebna primerna zavzetost. Med mojimi strankami je kar nekaj takšnih, ki sem jim pomagal odpraviti težave. Po takšnih dogodkih začnejo gledati na rekreacijo z drugačnimi očmi. Kar skupaj delamo, je proces od podpore pri rehabilitaciji do izboljšanja fizične priprave.

V vsem tem času se je okrog ideje rednega in sistematičnega treninga z motom: Ne bo lahko, bo pa vredno truda, v Kojškem zbralo na desetine zavzetih ljudi. Treningi ne bi bili tako učinkoviti in prijetni, če ne bi vsi skupaj verjeli v to, da zmoremo. Zato bi se jim rad na tem mestu iz srca zahvalil za zaupanje in sodelovanje.

Aleks Simčič

Briški planinci v Dolomitih

Briški planinci smo se 23. avgusta odpravili na izlet v Dolomite, natančneje na Marmolado. Kljub dokaj

nestabilni vremenski napovedi smo se odločili izpeljati naš načrt.

Preko Karnijskih Alp smo se peljali proti osrčju Dolomitov. Vozili smo se skozi slikovite doline in vasi, vse do kraja Malga Ciapela, ki leži ob vznožju Marmolade. Tu nas je pričakalo precej lepše vreme, celo sončni žarki so pokukali izza oblakov. Vkrcali smo se na panoramsko žičnico, ki nas je v treh etapah popeljala visoko nad dolino, vse do postaje Punta Rocca (3265 m). Na vrhu so se megleni oblaki pomikali sem ter tja in ob pravem trenutku smo lahko uživali ob pogledih na čudovite okoliške vrhove in ledenik, ki se žal iz leta v leto manjša. Ogledali smo si tudi majhno planinsko kapelico s kipom Marije.

Ta predstavlja kraj miru in vere, kjer se lahko obiskovalci ustavijo in si vzamejo trenutek za razmislek ali molitev. Nadvse zanimiv je muzej, posvečen bitkam iz prve svetovne vojne. Obkrožajo ga v skalo vklesani rovi, kjer so se bojevali vojaki dolomitske fronte. Vrnili smo se v dolino in pot nadaljevali proti umetnemu jezeru Fedaija, kjer smo imeli malico in se sprehodili ob jezeru. Pot nas je nato popeljala do dolomitske vasice Canazei, znane po slikoviti arhitekturi in eni najbolj znanih turističnih središč v celotni alpski regiji. Preko Passa Pordoi smo prispeli v vasico Arabba, kjer smo imeli krajši postanek. Nadaljevali smo do prelaza Falzarego (2105 m). Nad njim se dviga gora Lagazuoi, kjer se skrivajo številni ostanki vojskovanja iz prve svetovne vojne. Na hribčku stoji lepa kapela. Pot nas je naprej vodila proti Cortini, ki je najbolj znana po zimskih športih (predvsem alpskem smučanju), saj sodi med tri najbolj ekskluzivne gorske lokacije v Evropi. Vsi kraji so bili polni turistov, povsod so smučišča in gondole, ki vozijo proti vrhovom. Te kraje zelo dobro pozna Vesna, ki jih v zimskem času obiskuje že vrsto let. Z veseljem nam je predstavila prav vsako smučišče in vse mogoče žičniške povezave med smučišči. V razigrani in veseli družbi smo v čudovitih krajih preživeli lep dan, ki nam bo še dolgo ostal v spominu.

Iva Šibav

DU Kojsko

Na balinišču v Vipolžah se je pomerilo kar 17 ekip

V organizaciji Društva upokojencev Kojsko se je 12. in 13. avgusta 2025 na balinišču v Vipolžah odvijal športni dogodek, ki je znova dokazal, da balinanje ni le tekmovanje, ampak predvsem način aktivnega preživljanja prostega časa, skrb za zdravje ter priložnost za krepitev prijateljskih vezi.

Na turnirju, ki je potekal v sproščenem, a tudi tekmovalnem duhu, je sodelovalo kar 17 ekip – 10 ženskih in 7 moških iz različnih severnoprimorskih društev upokojencev.

Na ženskem turnirju so prvo mesto osvojile balinarke DU Deskle, drugo mesto je pripadlo DU Kanal, tretje pa DU Prvačina. Balinarke DU Kojsko so osvojile odlično četrto mesto, balinarka DU Kojsko Minka Obidič pa se je posebej razveselila pokala za najboljšo bližanje v krog.

V moški konkurenci so slavili balinarji DU Branik, drugo mesto so osvojili balinarji DU Kanal, tretje DU Dobrovo, četrto mesto pa DU Deskle.

Za organizatorje balinarskega turnirja je bila največja nagrada prav zadovoljstvo vseh udeležencev, ki so turnir zapustili s prijetnimi vtisi.

Dogodek je znova dokazal, kako pomembna so tovrstna srečanja za ohranjanje skupnosti, dobrega raz-

položenja in zdrave tekmovalnosti.

Majda Korenjak

Fotografija: Roman Korenjak

Moč jezika, pomen branja in lepota časa

Na kulturnem dnevu 17. septembra so petošolci podružnične osnovne šole Kojsko doživeli posebno dopoldne. Najprej so čas preživeli z gostom Patriciem Jeretičem, ki jim je predstavil svojo življenjsko zgodbo. Z učenci je delil izkušnje s potovanj po svetu in različne načine komunikacije ter poudaril, kako pomembno je znati jezike, saj nam odpirajo vrata v svet in bogatijo naše življenje. Spregovoril je tudi o tem, kako se učimo jezikov in zakaj pri tem pomaga prav branje.

Drugi del dneva so učenci preživeli v naravi. Pod krošnjami dreves so se udobno namestili in uživali v branju izbranih knjig.

Kulturni dan je bil priložnost, da so učenci spoznali moč jezika, pomen branja in lepoto časa, preživetega ob knjigi v naravi.

Športni park Vipolže

Mednarodni turnir v balinanju

Na balinišču v športnem parku v Vipolžah je 9. avgusta potekal mednarodni turnir upokojencev v igri trojčk. Udeležilo se ga je osem ekip iz severnoprimerjskih društev upokojencev in iz Koprive (IT).

Prisotne je pozdravila predsednica Društva upokojencev (DU) Dobrovo Vesna Filej. Vsem tekmovalcem je zaželela prijetno počutje v Brdih in obilo športne sreče. Poleg športne aktivnosti je namen turnirjev tudi druženje. Športni duh in poštena igra vedno pripomoreta, da najboljši zmaga.

Vodja tekmovalstva Lučano Kocina je opravil žreb ekip, razložil pravila in potek tekmovalstva.

Po celodnevem napornem in zanimivem tekmovalstvu je zmagala ekipa DU Deskle, drugo mesto je osvojila domača ekipa DU Dobrovo 1, tretje DU Dobrovo 2, četrta je bila ekipa DU Kanal.

Pokal za najboljšega bližalca je osvojil Radko Pulec iz domačega društva, najboljši zbijalec je bil Bruno Kodermac iz DU Deskle.

Predsednica društva je ob koncu turnirja podelila pokal in medalje najboljšim ter se zahvalila vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi tekmovalstva.

Vesna Filej, predsednica DU Dobrovo

Čestitke

50 let skupnih doživetij Marije in Mirka z »Borha«

Dogodivščine in izzivi doma in v tujini

Letos septembra so poročni zvonovi praznično doneli ob zlati poroki Marije in Mirka Brašnića iz Neblega. Na njunem več kot pet desetletij dolgem skupnem življenjskem potovanju ni manjkalo dogodivščin in izzivov, pa tudi ne moči in vere v moč družine.

Spoznala sta se v začetku 70. let prejšnjega stoletja, ko je Mirko, sicer doma iz Slavonije, med služenjem vojaškega roka v nebelski karavli, večkrat pokramljal z Marijinim očetom, z enim očesom pa občudoval domačo lepoto. Zadnjega dne leta 1974 sta se ob vedenju zgolj Marijine mame le civilno poročila, po nekaj-mesečnem bivanju in delu v Nemčiji pa sta se ponovno vrnila v Brda in si tukaj 20. septembra 1975 zvestobo

obljubila tudi cerkveno. Sledilo je dvanajst let skupnega življenja in dela v Nemčiji, kjer sta jima vsakdan polepšali rojstvi hčera Silvestre in Kristine. Nato pa sta doživela osem

let težko preizkušnjo: Marija se je s hčerkama vrnila v domača Brda, Mirko pa je še naprej kruh za družino služil v Nemčiji. Družina se je ponovno združila čez nekaj let in je od takrat praktično neločljiva. Ponovno obljubo večne ljubezni in hvaležnost za tako dolgo skupno življenje sta si izrekla letošnjega 20. septembra v cerkvi svetega Lovrenca v Šlovrencu, nista pa zamudila priložnosti obujanja spominov na prvo poroko v domači nebelski cerkvi, kjer je pred vhodom zableščala fotografska bliskavica. Danes jima srečo in veselje vlivata družini obeh hčera z vnukoma Melisso in Nikolo na čelu. Iskrene čestitke!

Erika Koncut

Fotografija: arhiv družine Brašnić

60. obletnica poroke Drage in Koradija Klinec iz Medane

Diamantna poroka je krona njuni ljubezni

V Medani, pri Klinčevih, sta avgusta praznovala 60. obletnico poroke Draga Klinec, rojena Bužinel, in Koradi Klinec. Diamantna poroka je kot kro-

na njuni medsebojni ljubezni, ki se je začela dobrih šest let pred poroko 25. avgusta 1965, ko sta dahnila »da« pred Bogom in ljudmi.

Njuna ljubezenska zgodba se začne na klopici pred Dragino domačo hišo pri Bužinelovih na Plešivem in bi lahko služila kot scenarij za hud roman. Koradi je namreč načrtoval, da bodo skupaj še z dvema prijateljskima in tudi s sorodniki odšli od doma, v tujino s trehuhom za kruhom. In le od Draginega odgovora v tej usodni noči je bilo odvisno, ali bo do tega prišlo. Koradi je bil vztrajen in prepričljiv, saj je Draga pristala, da bo njegovo dekle in od tu dalje se jima je zgodilo življenje.

V vseh teh letih sta lastnosti pojmov ljubezen, sreča, hrepenenje, tovarištvo, potrpežljivost, hvaležnost, delavnost udejanjala v praksi.

Ustvarila sta si družino s sinovoma Aleksom in Urošem ter s skupnimi prizadevanji oživila majhno kmetijo, ki jo je Koradi dobil po smrti staršev. Prodala sta vsak svoj sadež in vlagala v nepremičnine ter tako postavila temelje zdajšnji domačiji Klinec. V pomoč jima je bil tudi nedavno preminuli Koradijev brat Ferdi, ki je bil vedno del njune družine.

Draga je bila tudi cenjena in natančna šivilja ter pridna gospodinja. Koradi pa je bil poleg dela na kmetiji vedno redno zaposlen.

Do tukaj je bilo njuno življenje kot v pravljici, a zgodil se je neverjetni preobrat. Koradijevo življenje in ekonomska varnost družine sta bila na kocki z dnem, ko je Koradi padel s češnje in si poškodoval hrbtenico. Postal je invalid. Z dolgotrajno rehabilitacijo in nadčloveško voljo se je Koradi postavil na noge in

sedaj že več kot 40 let lahko hodi le s pomočjo bergel.

Koradi je velik ljubitelj glasbe, saj že več kot 60 let poje na koru v domači cerkvi, več kot 40 let pa je pel v Moškem pevskem zboru Ludvik Zorzut iz Medane. Zanimivo je tudi, da so pevci tega zbora ob svojih začetkih imeli vaje pri Koradiju doma in na ta čas imajo še danes lepe spomine. Sicer pa Koradi že kako leto ne poje več v tem zboru, saj, kot sam pravi, je za nastope potrebno hoditi redno na vaje.

Draga in Koradi veljata za enega najbolj ljubečih parov v vasi, zato ju nekako med vrsticami povprašam, kaj je skrivnost za tako lepo zvezo. Poleg ljubezni, ki je postajala z leti vse večja, sta hvaležna, da imata drug drugega, za vsak nov skupaj

preživeti dan, za vsa druženja s številnimi prijatelji in sorodniki, se vsak večer zahvalita Bogu v molitvi, da jima je dano živeti. Smisel sta vedno našla v delu, da ni bilo nikoli preveč časa za razmišljanje, saj z leti pridejo tudi bolezen, težave in težke preizkušnje. Skupaj sta vse to zmogla, mogoče tudi zato, ker sta se v šestih letih pred poroko dodobra spoznala.

Sicer pa sta imela Draga in Koradi glede praznovanja njune 60. obletnice poroke kar nekaj pomislov: ali bo vreme glede na slabo napoved zdržalo, ali bo župniku Melu uspelo priti v Medano, ali bodo prišli vsi povabljeni ...

No, njuno praznovanje je bilo nepozabno. Pri sveti maši sta somaševala kar dva župnika - Mel Kovic in Alojz Suban, cerkveni pevci so skupaj z Ivanom Andresom Arenškom krasno zapeli. Na pogostitvi je za prijetno vzdušje poskrbel ansambel Zastonj ter pevci Mpz Ludvik Zorzut skupaj s podporo opernega pevc Ivana Andresa Arenška. Pesem je v poletni noči odmevala do zgodnjih jutranjih ur.

Draga in Koradi sta za te tako lepo doživete trenutke ob njunem jubileju iskreno hvaležna prav vsem, najbolj pa svojim najbližjim - obema sinovoma z družinama. Najbolj pa sta Draga in Koradi ponosna na svoje vnuke, ki so priče tega, da se njun rod nadaljuje: na Niko, Maksa, Martina, Mio, Izaka ter pred kratkim rojeno pravnukinjo Ronjo.

Še na mnoga leta. Naj traja ...

Mariza Prinčič

90-letnica Antonija Bužinel

Moja teta Tuninca slavila 90 let življenja

Antonija Bužinel, rojena Klinec, iz Plešivega je 16. septembra slavila 90. rojstni dan. Moja teta Tuninca. Pod tem imenom jo vsi poznajo.

Moja teta Tuninca je ena prav posebna gospa. Tako skromna je, hvaležna in vesela vsake drobne pozornosti in lepe besede.

Otroštvo in mladost je preživela na Plešivem, v lepi družini z mamo Kristino in očetom Antonom ter so-rojencema Zoro in Renatom. Mama Kristina ji je dala najlepši zgled in vrednote za nadaljnje življenje.

Tuninca se je tudi poročila na Plešivo in si skupaj z Mirkom Bužinelom ustvarila družino, saj sta se jima kar kmalu pridružila dvojčka Anita in Denis, ki sta njunemu življenju in delu dala največji smisel. Sicer je Tuninca bila dobra gospodinja in mama. Veliko truda je vložila v kmetijo, na kateri je delala skupaj z možem Mirkom in nič ji ni bilo težko, saj je imela odličnega sopotnika, tihega zaveznika in zaupnika. Tako

je bilo do njenega 57. leta, ko je njen ljubi Mirko nenadoma umrl med delom v vinogradu.

Od takrat dalje sta skrb zanjo prevzela njuna otroka in Tuninci vedno nudila vso skrb in podporo, tako da danes teta na vprašanje o tem, kdaj ji je bilo v življenju najlepše, odgovori, da ji je bilo vedno lepo,

saj je imela ob sebi vedno ljudi, ki so jo imeli radi. Všeč mi je tudi njen stavek, ko je glede svojih let rekla: »Sem stara, ja, a rada živim.« Naj še dolgo ostane tako draga teta.

Ob njenem visokem jubileju so slavlje organizirali njeni najbližji. Povabljeni so bili vsi zlahtniki po njeni in Mirkovi strani. To je bila tudi možnost za druženje in obujanje spominov, saj so se srečali ljudje, ki se morda že leta niso videli.

Bil je to res lep, nedeljski popoldan v dependansi Gradu Dobrovo, kjer so druženja vedno čudovita, saj je tudi lokacija krasna. Da je dan tako uspel, se teta zahvaljuje prav vsem, ki so prišli in se z veseljem z njo družili. Še posebno zahvalo pa zaslužita hčerka Anita in sin Denis z vnukinjo Teno ter vnukinja Sanja z Erikom in pravnukom Lanom, ki ji je v največje veselje, ko pride na obisk in njen dom oživi v otroški energiji.

Mariza Prinčič

90-letnica Mihaela Bizaj

Njeni odliki sta pozitivno mišljenje in vztrajnost

Leto 2025 je za Mihaelo posebno, saj je 15. septembra praznovala svoj 90. rojstni dan.

Življenje do Mihaele ni bilo najbolj prijazno. V devetem letu starosti je skupaj z mlajšima polbratoma ostala brez staršev. Polbrata so oddali v rejništvo, njo pa je stric sprejel v svojo družino. Pri njih je preživela svoje otroštvo in mladost.

Poročila se je z ljubeznijo svoje mladosti. Ob poroki, razen skromnega bivališča, nista imela ničesar. Skupaj sta s trdim delom, vztrajnostjo in iznajdljivostjo ustvarila nov dom in obnovila majhno posest. Sadove svojega dela sta uživala le nekaj let po

upokojitvi. Njuno 40-letno skupno pot je prekinila bolezen.

Danes je utrip Mihaelinega življenja počasnejši. Svoje dneve preživlja doma ob opravljanju lažjih gospodinjskih opravil. Preostanek časa pa porabi za reševanje križank, branje dnevnih novic in na občasnih sprehodih.

Najbolj je vesela, ko se združi njena razširjena družina, ki jo sestavljajo dve hčerki, zeta, trije vnuki in vnukinja s svojimi partnerji ter dva pravnuka. Navdušena je, da bo v zelo kratkem času postala še dvakrat pranova.

Vsi iz njene družine ji želimo še mnogo zdravih let, da se bomo lahko družili z njo.

Praznik življenja

Vsak dan se odločamo, komu bomo zaupali, v koga verjeli, koga poslušali

Pred nami je 1. november. V Cerkvi na ta dan obhajamo slovesni praznik vseh svetih, naslednji dan 2. novembra pa spomin vseh vernih rajnih, ali kot ga še drugače imenujemo: vernih duš dan. V civilnem koledarju je 1.

Vsi svetniki in verne duše, to sta praznika vseh svetih in vseh duš, ki so odšli in odšle v večno Božjo ljubezen. To je praznik, ko se spominjamo svetih, torej živih, ne mrtvih. Spominjamo se ne samo tistih, ki jih je Cerkev razglasila za svetnike in so njihova imena zapisana v koledarju, temveč vseh tistih, ki so v svojem življenju pustili Jezusu, da jih je odrešil. Sedaj, ko so v Božji slavi, se popolnoma zavedajo, da so odrešeni, ker so v času svojega zemeljskega življenja zaupali v Boga. Zaupali so v svojem poklicnem delu, preprostostih vsakdanjih opravilih, skrbah, pa tudi v preizkušnjah in težavah. Iz večnosti tudi nam vsem govorijo, kako potrebno je, da se tudi mi vsi vztrajno oklepamo resnice, da je tudi za nas mogoče odrešenje in s tem polno življenje samo v našem Bogu – Jezusu Kristusu in v nikomer drugem.

Vsak dan se odločamo, komu bomo zaupali, v koga verjeli, koga poslušali. Za današnje razmere lahko rečemo, da živimo v zelo nemirnih časih. Kaj vse se nam vsak dan ponuja za naše življenje, nam ponujajo kot nujno za naše preživetje. Vsi ti pa dostikrat le toliko cenijo človeka, kolikor si privoščijo, kolikor potrošijo. Marsikdo misli, da za svojo srečo potrebuje čim več vsega tega, kar mu ponuja današnji svet. Kdor se tako prepusti lakomnosti, ne bo nikoli srečen, ker ne bo nikoli imel dovolj, ker mu bo vedno še nekaj manjkalo. Vse v našem življenju je odvisno od tega, kakšen cilj imamo pred seboj. Praznik vseh svetih nam govori, kje je naš pravi, večni dom. Govori nam, da je prizadevanje za svetost edina zanesljiva pot v naš nebeški dom. Morda danes ta beseda svetost čudno zveni v ušesih marsikoga. Če pa pomislimo, ali zmore kdaj človek reči, da je prizadevanje za dobroto, ljubezen, poštenje, iskrenost, nesebičnost, požrtvovalnost odveč ni nepotrebno. Prav ta praznik nam govori, da je dejansko vse drugo na svetu prazno in nesmiselno, le dobrota in poštenost, pravičnost in zvestoba krščanskim koreninam, svetemu krstu, tej naši temeljni življenjski posvečenosti, po kateri smo postali Božji otroci, napravlja človeka velike pred Bogom. Saj samo dobra dela imajo neuničljivo vrednost in gredo z nami v večnost.

november dan spomina na mrtve. Ko smo bili še v Jugoslaviji, je bil to dan mrtvih in tako ga tudi danes še marsikdo imenuje. Že različno poimenovanje nam pove, kakšno vsebino dajemo temu dnevu, kaj nam pomeni.

Bog nas je ustvaril za polno življenje. Po Svetem pismu nam razodeva, da smo ustvarjeni po Božji podobi, da je naša duša neumrljiva, da nas je Bog ustvaril za srečno življenje. Ali moramo svoje življenje res polno uresničiti samo v teh nekaj letih zemeljskega življenja? Koliko stvari ogroža naše zemeljsko življenje in našo srečo? Ogrožajo ga naše slabosti, napake, grehi; ogroža ga bolezen in končno smrt. Večna sreča nas čaka le v nebesih, če bomo imeli milost, da bomo umrli spravljani z Bogom v Božji ljubezni. S. Emanuela Žerdin, ki je veliko let v hiši Hospic spremljala umirajoče, je pred nekaj leti v intervjuju, ki je bil objavljen v katoliškem tedniku Družina, povedala: »Smrt ostaja zame skrivnost, čeprav mi je na rokah umrlo že stotine ljudi. Sprejemam jo kot del življenja. Kdor sprejema življenje z vsem, kar prihaja prijetnega in neprijetnega in vidi v tem smisel, bo znal sprejeti tudi smrt. Vera v Boga je ključnega pomena. Kolikokrat sem priča, ko nekdo ne more in ne more umreti. Ko pa pride duhovnik, mu podeli zakramente, bolnik spokojno odide v večnost. Tukaj v živo vidim delovanje milosti. Vidim, da človek potrebuje zakramente ne zato, ker jih predpisuje Cerkev, ampak ker je to notranja človeška potreba.«

Ni vseeno, kakšen je naš pogled na življenje in na smrt, kakšna je naša vera. Od tega je in bo odvisno tudi naše poslavljanje s tega sveta. Prav o tem se letos pri nas ker precej razpravlja, piše in se še bo, ko bomo povabljeni na referendum, ki bo pokazal, kakšna je naša vera v življenje. Bog nam omogoča večno življenje po smrti in nam že sedaj omogoča, da živimo v tej živi veri in trdnem upanju. Bog daje milost vere vsakemu, ki moli, ki se zaveda potrebe po Božjem odrešenju, ki se nima za samozadostnega. Kako naravno je, da nam je Bog blizu in da smo mi Bogu blizu. Bog, ki nas je ustvaril, nas tudi ohranja pri življenju sleherni minuto življenja. Kako tolažilna je lahko tudi zavest, da si Bog želi, da nihče izmed njegovih otrok ne bi bil pogubljen. V Božji roki so tudi duše tistih, ki so še v vicah, ki še potrebujejo očiščenje, saj so tudi te duše na poti v nebesa. Cerkev vsako leto

Praznik življenja

vabi zlasti prve dni novembra, naj poživimo in oživimo svojo molitev za pokojne, saj le z molitvijo, svetimi mašami in dobrimi deli zmoremo resnično pomagati vsem tistim rajnim, ki so še v stanju očiščevanja. Mislim, da je v vicah veliko duš, ki čakajo našo pomoč. Če je bila naša ljubezen do njih pristna, potem se s smrtjo ne prekine, ampak se nadaljuje ne samo s skrbjo za grob, temveč tudi z duhovno pomočjo, ko jih izročamo Jezusu, naše-

mu edinemu Odrešeniku.

To moje razmišljanje zaključujem z mislijo velikega nemškega teologa Karla Rahnerja: »Obhajaj praznik vseh svetih kot praznik tihote in zvestobe, hrepenjenja in verovanja! Spominjaj se svojih mrtvih, ki živijo!«

Emil Kramar

Oratorij 2025 v Biljani

Ne boj se, zasveti!

Med 30. junijem in 4. julijem smo animatorji v Biljani zopet organizirali že tradicionalni oratorijski teden. V Biljani se je pod budnim očesom 30 animatorjev pet dni podilo 93 otrok. Čez teden so spoznavali življenje in poslanstvo blaženega Alojzija Grozdeta pod geslom *Ne boj se, zasveti!*, sklepali nova prijateljstva in trmasto premagovali tople julijske temperature. Da pa ne bi ves teden preživeli pod klimo, smo se v sredo odpravili v gozdiček pri cerkvi Prevalo ter poleg mnogih dejavnosti in aktivnosti pripravili še sveto mašo. V četrtek pa smo vročino dokončno pregnali s pomočjo gasilcev PGD Dobrovo, ki so popestrili naše vodne igre. Petek

smo zaključili s sveto mašo, pri kateri so otroci staršem pokazali vse, kar so se v preteklem tednu naučili.

Na tem mestu se celotna ekipa animatorjev Biljana zahvaljuje vsem otrokom, ki ste se zopet udeležili oratorija, in vsem staršem, ki ste nam svoje otroke zaupali v varstvo. Hkrati bi se radi zahvalili tudi vsem, ki ste na kakršenkoli način pripomogli pri izvedbi oratorija, gospodu Lojzetu za duhovno vodstvo ter vsem animatorjem in pomočnikom, ki ste darovali svoj prosti čas in energijo, da smo lahko otrokom polepšali del poletnih počitnic. Komaj čakamo prihodnji oratorij!

Tinkara Prinčič

SESTAVILA: MINKA ČUFAR	ZRAČNI UDAR, UDARNI VAL (KONEC BESEDE OBLAST)	UKRAJINSKI DOLGOPROGAŠ (NI REPKO)	ETRUŠČANKA	GESLO	OCET, JESIH	RAZLIKA MED TEČAJI VREDNOSTNIH PAPIRJEV (NI EKART)	STARORIMSKI PISEC IN DRAMATIK MARK TERENCIJ
SADNO DREVO							
MAJHNA LETEV							
SEZNAM NASLOVOV, IMENIK							
GNUS, STUD, OGABA (ZAČETEK SKUTE)					ROBERT REDFORD KEMIJSKI ELEMENT (Na)		
DRUGO NAJVEČJE KANADSKO MESTO							
AŽUR – OKRAS NA PERILU	PRIMOŽ PETERKA	VRSTA VRBE ŠVICARSKI KANTON				SREDO- ZEMSKA RASTLINA	ZDRAVILEC, RANO- CELNIK
NEKDANJI NOVOGORIŠKI ROKOMETAŠ TOMAZ							
DELAVKA V PAKIRNICI							
LARAINÉ NEWMAN – AMERIŠKA IGRALKA	ENOTA ZA MERJENJE KOTOV URADNI SPIS						
KEMIJSKA OZNAKA ZA SREBRO			ŠESTA ČAKRA, IZ ČRK JANA SOGLASNIKA V BESEDI HOD				
NEKDANJI NEŠKI NOGOMETNI VRATAR, OLIVER					TINA ROŽANEC MLADA RACA		
NEKDANJA ANGLEŠKA KRALJEVA DRUŽINA (NI TUMOR)						GORA V JULIJSKIH ALPAH	KEMIJSKA OZNAKA ZA NEON
AARGAU – ŠVICARSKI KANTON Z GLAVNIM MESTOM	NEKDANJI AMERIŠKI KOŠARKAR SHAQUILLE	BENCINSKA POSODA, KANISTER	TV VODITELJICA BERNARDA SLADKA ŽGANA PIJAČA				
MLAD LES, MLADJE							
LAHKOVERNA, NAIVNA ŽENSKA							MAKEDONSKI NARODNI HEROJ MIRČE (NI ACER)
DRŽAVA, KI JE Z VSEH STRANI OBDANA Z OZEMLJEM DRUGE DRŽAVE							
KOROŠKI IZRAZ ZA OČETA (KONEC BESEDE MATEJ)					RIMSKA ŠTEVILKA 99 PERZIJEJ		
AMERIŠKA IGRALKA NEWMAN							
MARK TERENCIJ VARRO – RIMSKI PISEC	GASILSKA ČELADA	GLOBOKA NEZAVEST	ČLOVEKOVA NARAVA, ČUD OKRAS NA PERILU				
OKSIDNA PLAST NA KOVINI ZARADI ŽARJENJA						ŽIVLJENSKA TEKOČINA	TURŠKI VELIKAŠ
PREBIVALKA LOŽA							
AVSTRALSKI NOJ				FIZIKALNA ENOTA ZA DELO			
SKRBNOST, VNEMA, NI MIR				AMERIŠKA OBVEŠČEVALNA AGENCIJA			

Nagradna križanka

Vsako leto 16. oktobra obeležujemo svetovni dan oživljanja. V Sloveniji vsako leto srčni zastoj doživi več kot 1.500 oseb. Hitro in pravilno ukrepanje v prvih minutah srčnega zastoja močno poveča možnosti za preživetje ter zmanjša tveganje za trajne posledice. Prav vsaka sekunda šteje, zato je osnovno znanje oživljanja izjemno pomembno in dragoceeno. Iniciativni odbor za življenje - za AED Občine Brda je letos že tretjič organiziral briško praznovanje svetovnega dneva oživljanja. Več o tem boste lahko prebrali v naslednji številki Briškega časnika.

Iniciativni odbor poklanja nagrado za križanko, in sicer SOS gumb.

Prosimo, da nam dopisnice s pravilnim geslom pošljete na naše uredništvo z vašim naslovom do vključno 5. 12. 2025 na naslov: BRIŠKI ČASNIK, Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo, s pripisom Nagradna križanka.

Med vsemi dopisnicami s pravilnim geslom bomo izžrebali zmagovalca nagradne križanke, ki mu podarili SOS gumb.

Fotografija: Damijan Simčič, ZOSO foto